

MESTERSÉGESEN INTELLIGENS SZEMÉLYEK

*Nadia
Banteka**

BEVEZETÉS

A mesterséges intelligencia (AI) mindennapi életünk legtöbb aspektusába bekúszik: a telefonunktól kezdve az otthonunkig, az autónkig, a munkahelyünkig, a kórházainkig, sőt a magánéletünkig és a testünkig. A mesterséges intelligencia a szemünk előtt rejtőzik.² Gondoljunk csak az alábbi konkrét forgatókönyvekre, amelyekben egy mesterséges intelligencia, például egy önvezető autó, egy drón, egy orvosi trikorder, egy tőzsdei kereskedési algoritmus vagy egy munkaerő-felvételi algoritmus sérülést vagy akár halált okoz egy embernek.³ Ki perelhető vagy vonható felelősségre, más szóval ki vonható jogi felelősségre? Ma még nincs egyértelmű válasz, mert nincs átfogó képünk arról, hogy a jog szemében mik a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások.⁴ Ez a cikk az első, amely empirikus úton olyan megértést hoz létre, amely lehetővé teszi, hogy a mesterséges intelligencia entitásokat elhelyezzük a jogrendszerünkben, és megválaszoljuk a felelősségi kérdéseket. Amellett érvelek, hogy ahhoz, hogy a jogalkotók és a bíróságok megoldhassák, hogy a jog miként tudja kezelni a mesterséges intelligencia entitások jogi felelősségének kihívását, először egy ontológiai és ismeretelméleti szempontból egyaránt alapvető kérdésre kell választ adniuk: a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiségének kérdésére.

A jogi személyiség jogi következményekkel ruházza fel egy szervezet cselekedeteit.⁵ Mivel a mesterséges intelligencia entitásokat úgy tervezték, hogy egyre távolabb működjenek fejlesztőiktől és tulajdonosaiktól, ezek a mesterséges intelligencia entitások komolyan megkérdőjelezik a hagyományos jogi kereteket a felelősségre vonás és a felelősség tekintetében, ami potenciális

* Vendégtanár, Villanova University Charles Widger School of Law; vendégkutató, Yale Law School.

² Lásd Evan J. Zimmerman, *Machine Minds: Frontiers in Legal Personhood*, SSRN (2017), <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2563965>.

³ Alex Davies, *A Tesla Autopilotja újabb halálos autóbalesetben vett részt*, WIRED (május 16 2019 05:46pm), <https://www.wired.com/story/teslas-latest-autopilot-death-looks-like-prior-crash/>; lásd még Paul Scharre, *Counter-Swarm: A Guide to Defeating Robotic Swarms*, TEX .NAT'LSEC .REV .:

WARONTEROCKS

(March 2015 31.), <https://warontherocks.com/2015/03/counter-swarm-a-guide-to-defeating-robotic-swarms/>; Lásd Bree Burkitt, *Self-driving Uber Fatal Crash: Prosecution May be Precedent Setting*, ARIZONAREPUBLIC (June 2018 22,), <https://www.azcentral.com/story/news/local/tempe/2018/06/22/self-driving-uber-fatal-crash-prosecution-may-precedent-setting/726652002/>.

⁴ John K. C. Kingston, *Artificial Intelligence and Legal Liability*, *International Conference*

on Innovative Techniques and Applications of Artificial Intelligence, 269269, (2016).
5 Bert-Jaap Koops, Mireille Hildebrandt & David Olivier Jaquet-Chiffelle, *Bridging the
Accountability Gap: Rights for New Entities in the Information Society?* , 11 MINN. J.L. SCI.
& TECH. 497, 514 (2010).

elszámoltathatósági hiányosságok.⁶ A bíróságok eddig úgy közelítették meg a mesterséges entitásokból eredő károkat, hogy azokat a személyeket vizsgálták, akik ésszerűen előre láthatták volna a cselekmény következményeit, és akiknek módjukban állt volna megakadályozni azt, vagy azokat, akiknek aljas szándékuk volt.⁷ Amikor tehát egy mesterséges intelligenciával rendelkező entitás sérülést okoz egy embernek, a jogrendszer első reakciója az lehet, hogy megpróbálja a felelősséget a szoftverprogramozókra vagy a hardvergyártókra és -tulajdonosokra hárítani valamilyen közvetlen vagy közvetett felelősség alapján. A mesterséges intelligenciával rendelkező entitások azonban egyedülálló kihívást jelentenek ezzel a folyamattal szemben, mivel egyre távolabb kerülnek ezektől a személyektől, és az autonómia, a mindenütt jelenlét és a megmagyarázhatatlanság jellemzi őket. Ez azt jelenti, hogy a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások olyan módon cselekedhetnek és fognak cselekedni, amely a tervezők vagy a felhasználók számára sem szándékos, sem előre nem látható. Cselekvéseik több független fejlesztő közreműködésével is létrejöhetnek, ami különösen megnehezíti a felelősségre vonható szervezet azonosítását és az ilyen felelősséghez szükséges okozati összefüggés megállapítását.⁸

Ez a kihívás az oka annak, hogy a jogi, etikai és informatikai tudományok vezető része megoldásként azt a lehetőséget vizsgálta, hogy a jogi felelősséget a kár közvetlen forrásának, magának a mesterséges intelligencia-egységnek tulajdonítsák, azáltal, hogy először jogi személyiséget biztosítanak neki.⁹ Ugyanakkor más tudósok komoly aggodalmakat fogalmaztak meg azzal kapcsolatban, hogy a mesterséges intelligencia jogi személyiséggel való felruházása milyen visszaélésekkel járhat: a mesterséges intelligencia jogi személyiségétől kezdve azon a ponton, hogy a mesterséges intelligencia jogi személyisége

⁶ Koops, *Supra* note 5, at 517.

⁷ Curtis E.A. Karnow, *Liability for Distributed Artificial Intelligences*, Berkeley 11 Tech. L. J. 147, 178 (1996)

⁸ Lásd Ryan Calo *Robots in American Law*, University of Washington School of Law, 23 (2016); lásd még Karnow *supra* note. 7, 182. o.

⁹ Fahad Alaieri & Andre Vellino, *Ethical Decision Making in Robots*: Robotics 159 (2016) ("[N]on-predictability and autonomy may confer a greater degree of responsibility to the machine."); Peter Asaro, *A Body to Kick, but Still No Soul to Damn: Legal Perspectives on Robotics*, in *Robot Ethics: The Ethical and Social Implications of Robotics* (1692011); Samir Chopra and Lawrence White, *A Legal Theory for Autonomous Artificial Agents* (2011) (amellett érvel, hogy a közeljövőben a mesterséges intelligencia jogi személyiséget kaphat és kell is kapnia); Luciano Floridi & J.W. Sanders, *On the Morality of Artificial Agents*, 14 MINDS & MACHINES 349 (2004); Steven J. Frank, *Tort Adjudication and the Emergence of Artificial Intelligence Software*, SUFFOLK 21 U. L. REV. 623 (1987); GABRIEL HALLEVEY, LIABILITY FOR CRIMES INVOLVING ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEMS (2015); Gabriel Hallevy, *Unmanned Vehicles-Subordination to Criminal Law Under the Modern Concept of Criminal Liability*, 21 L. INF. & SCI. 200, (2152012); Lásd Christina Mulligan, *Revenge against Robots*, 69 C. L. REV. 579 (2018); Migle Laukyte, *Mesterséges és autonóm: személy?*, in AISB/IACAP WORLD CONGRESS 2012: SOCIAL COMPUTING, SOCIAL COGNITION, SOCIAL NETWORKS AND MULTIAGENT SYSTEMS, SOCIAL TURN - TÁRSADALMI SZÁMÍTÁSTECHNIKA, TÁRSADALMI MEGISMERÉS, TÁRSADALMI HÁLÓZATOK ÉS MULTIAGENT SYSTEMS.

SNAMAS (2012) Gordana66,69 Dodig-Crnkovic et al. szerk., 2012); Lásd még S. M.

Solaiman, *Legal Personality of Robots, Corporations, Idols and Chimpanzees: A Quest for Legitimacy* ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND L. (155,2017165); Amanda Wurah, *We Hold These*

Magától értetődő igazságok, hogy minden robot egyformának teremtett, 22 J. OF FUTURE STUD. 61 (2017); *Lásd pl.* , Lawrence B. Solum, *Legal Personhood for Artificial Intelligences*, N70.C. L. REV. 1231 (1992).

a vállalati elszámoltathatóság pajzsa¹⁰, a perbeli jogképesség és képviselő kérdései,¹¹ valamint a jogi büntetés alá vonható személyek kérdései.¹² Ezen ellentétes nézetek közös vonása a jogi személyiség, mint a jogképesség és a jogi felelősség feltétele.¹³ A bíróságok manapság alig tárgyalják a jogi személyiség kérdéseit, mivel annak meglétét legtöbbször feltételezik. A mesterséges intelligenciával rendelkező entitások azonban új kihívást jelentenek e vélelemmel szemben, és a tetteikért való felelősség attól függ, hogy megfelelnek-e a jogi személyiség feltételeinek.¹⁴

Lehetnek-e a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiséggel és az ebből fakadó jogokkal és kötelezettségekkel? Ez a cikk alapvető kutatási kérdése.

Az amerikai jog nem ad egységes választ arra, hogy mely szervezetek és milyen feltételek mellett élveznek jogi személyiséget. Valójában az Egyesült Államokban, de nemzetközi szinten is különböző joghatóságok különböző jogalanyok esetében különböző jogi indokok alapján, többé-kevésbé egyértelmű indokokkal elismerik és érvényesítik a jogi személyiséget. De "annak megállapításához, hogy egy mesterséges intelligencia-egység jogi személy lehet-e, azt kell megvizsgálni, hogy egy adott rendszer milyen megközelítést alkalmaz vele szemben".¹⁵ Ez a cikk empirikus vizsgálatot végez annak átfogó azonosítására és számszerűsítésére, hogy az Egyesült Államok jogrendszere milyen feltételek mellett ad jogi személyiséget a mesterséges entitásoknak, és ezeket alkalmazza az AI entitásokra annak felmérése érdekében, hogy az AI entitások lehetnek-e jogi személyek.

A cikk I. része áttekinti a mesterséges intelligenciával rendelkező szervezetekkel kapcsolatos szakirodalmat, és meghatározza azokat a sajátos jellemzőket, amelyek kihívást jelentenek a jogi felelősségi keretrendszerek számára. Ezt követően kritikusan foglalkozik a jogi személyiség fogalmával és a tudósok által felvetett feltételekkel, amelyek relevánsak a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jogi személyiségének megadásához, mint például az autonómia, az intelligencia és a tudatosság. A cikk II. része bemutatja az amerikai bíróságok esetjogának minőségi tartalomelemzéséből származó megállapításaimat a mai napig.¹⁸⁰⁹

¹⁰ Alaiერი, *Supra* note 9, 166; lásd Joanna J. Bryson et al., *Of, For, and By the People: The Legal Lacuna of Synthetic Persons*, 25 ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND L. 273, 277, 288 (2017) ; WENDELL WALLACH, A DANGEROUS MASTER: HOW TO KEEP TECHNOLOGY FROM

SLIPPING BEYOND OUR CONTROL (2015); Arthur Kuflik, *Computers in control: Racionális hatalomátadás vagy felelőtlen lemondás az autonómiáról?*, ETHICS INF. TECHNOL. 173 (1999).

¹¹ Lásd Bryson, *Supra* note 10, a 288.

¹² Lásd Mihailis E. Diamantis, *The Extended Corporate Mind*: L. REV. 11, (2020); lásd Bryson, *Supra* note. 10, a oldalon. 283.

¹³ Lásd Mark A. Geistfeld, *Az autonóm járművek útiterve: State Tort Liability, Automobile Insurance, and Federal Safety Regulation*, 105 CALIF. L. REV. 1611, 1628 (2017).

¹⁴ Alaiერი, *a fenti* lábjegyzetben 9, 163; 8 Bernd C. Stahl, *Responsible computers? a case for ascribing quasi-responsibility to computers independent of personhood or agency*, ETHICS INF. TECHNOL. 205, (2006).

¹⁵ Lásd Bryson, *Supra* note 10, a 277.

a bíróságok által a mesterséges entitások jogi személyiségének megadása érdekében támasztott feltételek tekintetében. Ezután a cikk statisztikai elemzéssel mutatja be, hogy a bíróságok milyen gyakran hivatkoztak ezekre a feltételekre. Ezen empirikus eredmények alapján két állítást fogalmazok meg a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jogi személyiségének problémájával kapcsolatban, egy leíró és egy előíró jellegűt. Először is, azt állítom, hogy a bíróságok általános megközelítése a jogi személyiséggel kapcsolatban nem egységes, és nem támogatja a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jogi személyiségét. Másodszor, amellet érvelek, hogy a jogi személyiséggel kapcsolatos jogi környezet empirikus megértése megakadályozza, hogy a bíróságok jogi személyiséget adjanak a mesterséges intelligenciával rendelkező entitásoknak, és a jogalkotóknak meg kellene állniuk, mielőtt ezt megteszik.

I. JOGI SZEMÉLYISÉG ÉS MESTERSÉGES INTELLIGENCIA

A. Mesterséges intelligencia, gépi tanulás és a jog

A mesterséges intelligenciának nincs egységes vagy univerzális meghatározása. A legelső definíciót az 1950-es években adták a mesterséges intelligenciára, amely szerint "a mesterséges intelligencia problémája az, hogy egy gépet olyan viselkedésre készítsünk, amelyet intelligensnek neveznénk, ha egy ember viselkedne így".¹⁶ Azóta a gyakorlati szakemberek és a politikai döntéshozók által használt meghatározások eltérnek abban, hogy több vagy kevesebb feltételt határoznak meg, amelyeknek egy entitásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy mesterségesen intelligensnek lehessen nevezni. A lazább definíciók közé tartozik minden olyan számítógépes rendszer, amely olyan viselkedést mutat, amely az általunk általában intelligensnek tekintett emberi gondolkodás bizonyos szintjét szimulálja.¹⁷ A szigorúbb meghatározások az intelligencia összetettebb megnyilvánulásaihoz társítják a mesterséges intelligenciát, mint például a konkrét problémák megoldása vagy a közvetlen célok elérése bizonyos környezetekben.¹⁸ Nils Nilsson hasznos és meglehetősen átfogó definíciót adott, amely szerint "a mesterséges intelligencia az a tevékenység, amely arra irányul, hogy a gépeket intelligenssé tegye, az intelligencia pedig az a tulajdonság, amely lehetővé teszi egy entitás számára, hogy megfelelően és előrelátóan működjön a környezetében".¹⁹ Stuart Russell és Peter Norvig megkülönbözteti a mesterséges intelligencia rendszereket azok között, amelyek folyamatai a motivációkhoz és a viselkedéshez kapcsolódnak: Egyrészt az emberekhez hasonlóan gondolkodó, illetve racionálisan gondolkodó mesterséges intelligencia, másrészt az emberekhez hasonlóan cselekvő, illetve racionálisan cselekvő mesterséges intelligencia.²⁰

¹⁶ J. McCarthy et al., *A Proposal for The Dartmouth Summer Research Project On Artificial Intelligence*, (1955), <http://www.formal.stanford.edu/jmc/history/dartmouth/dartmouth.html>.

¹⁷ Lásd EXEC. AZ ELNÖKI HIVATAL. NAT'L SCI. AND TECH. TANÁCS, COMM. ON TECH, PREPARING FOR THE FUTURE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (2016. október); Paulius Čerka

Elektronikusan elérhető a következő címen:

<https://ssrn.com/abstract=3552269>

et al., *Liability for Damages Caused by Artificial Intelligence*, 31 COMPUT. L. & SEC. REV. 376, (3802015).

¹⁸ *Lásd*: A MŰVES INTELLIGENCIA JÖVŐJÉRE ELŐKÉSZÍTŐDÉS, a *fenti* lábjegyzetben. 17, a 6.

¹⁹ NILS J. NILSSON, A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA KERESÉSE (2010).

²⁰ *Lásd* STUART RUSSELL, PETER NORVIG, MŰVES INTELLIGENCIA: A MODERN APPROACH 1-2 (3. kiadás, 2009).

Az előbbi kategóriába tartoznak a neurális hálózatok, a kognitív architektúrák, a logikai megoldók, az utóbbi kategóriába pedig a természetes nyelvi processzorok, a tudás reprezentációja és az intelligencia szoftverügynökei, amelyek tanulás és döntéshozatal révén érik el céljaikat.²¹

A definíciók szerint a mesterséges intelligencia nagyrészt két intelligenciaszintre oszlik: a szűk értelemben vett mesterséges intelligencia, az a szint, amelyet a mesterséges intelligencia már elért, és az általános mesterséges intelligencia, az a szint, amelyre a mesterséges intelligencia törekszik. A szűk értelemben vett mesterséges intelligencia olyan mesterséges intelligencia-rendszereket jelent, amelyek egy sor különálló problémát képesek megoldani olyan algoritmusok segítségével, amelyek képesek optimalizálni a megoldásokat bizonyos alkalmazási területeken.²² Ezek közé tartozik az olyan mesterséges intelligencia, amely sikeresen tud játszani, autót vezetni, mondatokat fordítani vagy képeket felismerni. A szűk értelemben vett mesterséges intelligenciával naponta találkozunk a kereskedelmi szolgáltatásokkal való interakcióink során, beleértve az online vásárlást, a célzott hirdetéseket, a különböző ajánlórendszereket, például az online streaming platformok által alkalmazottakat, a spamszűrőket, a keresőmotorokat és az orvosi diagnózisokat.²³ És bár ezek a mesterséges intelligencia rendszerek elérhetik, sőt meg is haladhatják az emberi szintű teljesítményt az általuk tervezett feladat keretein belül, a szűk értelemben vett mesterséges intelligencia nem képes általánosítani a megoldást annak érdekében, hogy a különböző feladatokban általánosan alkalmazható mesterséges intelligencia viselkedést hozzon létre.²⁴ Erre törekszik az AI, amelyet gyakran általános AI-nak neveznek, és amely olyan AI-rendszerre utal, amely olyan viselkedést mutat, amely képes a kognitív feladatok teljes skáláját legalább az emberével azonos szinten elvégezni.²⁵ Az általános mesterséges intelligencia jelenleg nem áll rendelkezésre, és nincs egyértelmű várakozás arra vonatkozóan, hogy a mesterséges intelligencia rendszerek elérhetik-e ezt a képességszintet, és ha igen, mikor. Ez a cikk az intelligencia minden szintjével rendelkező mesterséges intelligencia rendszerekkel foglalkozik, de jelenleg a szűk értelemben vett mesterséges intelligenciára összpontosít, mivel ez az a fajta mesterséges intelligencia rendszer, amelynek cselekményeit a bíróságok már most is elbírálják, és a közeljövőben is elbírálják.

²¹ *Id.* Mások olyan taxonómiákat javasoltak, amelyek a motivációk és a viselkedési feladatok hasonló kategóriák szerinti megközelítésén alapulnak. *Lásd* Frank Chen, *AI, Deep Learning, and Machine Learning: A Primer*, ANDREESSEN HOROWITZ, June 10, 2016, <http://a16z.com/2016/06/10/ai-deep-learning-machines> (Frank Chen öt általános kategóriára bontotta a mesterséges intelligencia problémakörét: logikus gondolkodás, tudásreprezentáció, tervezés és navigáció, természetes nyelvi feldolgozás és érzékelés). Végül Pedro Domingos öt "törzsbe" sorolta az AI-kutatókat az általuk alkalmazott módszerek alapján: A "szimbolisták" absztrakt szimbólumokon alapuló logikai gondolkodást alkalmaznak, a "konnekcionistaik" az emberi agy által inspirált struktúrákat építenek fel, az "evolucionisták" a darwini evolúció által inspirált módszereket, a "bayesiusok" valószínűségi következtetést alkalmaznak, és az "analógok". *Lásd* PEDRO DOMINGOS, *THE MASTER ALGORITHM: HOW THE QUEST FOR THE ULTIMATE LEARNING MACHINE WILL REMAKE OUR WORLD* (2015).

²² *Lásd* Bello, *fentebb*, a lábjegyzetben. 2.

Elektronikusan elérhető a következő címen:

<https://ssrn.com/abstract=3552269>

²³ Lásd Miles Brundage et al., *The Malicious Use of Artificial Intelligence: Forecasting, Prevention, and Mitigation*, 1627, 9 (2018. február); Lásd még: PREPARING FOR THE FUTURE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE, *supra* note. 17, a 7.

²⁴ Lásd Brundage, *Supra* note 23, a 16.

²⁵ Lásd Nick Bostrom & Eliezer Yudowsky, *The Ethics of Artificial Intelligence*, (32011); Lásd még: PREPARING FOR THE FUTURE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE, *supra* note. 17, a 7.

A mesterséges intelligencia különbözik más hagyományos automatizált szoftverektől, és új kihívások elé állítja a jogot, mivel képes az önálló tanulásra azáltal, hogy személyes tapasztalatokat halmoz fel, és a különböző forгатókönyvek független elemzése alapján, a fejlesztő közreműködése nélkül problémamegoldásokat generál. Ezt nevezzük önképzésnek.²⁶ A mesterséges intelligencia esetében nincsenek előre beprogramozott szabályok, amelyek alapján egy probléma ember által történő megoldására és kezelésére sor kerülhet. A mesterséges intelligencia inkább arra vonatkozó utasításokhoz tartja magát, hogy hogyan tanuljon a működése során felmerülő adatokból.²⁷ Ez egy olyan folyamat, amely elkezdte utánozni az emberi tapasztalatot, és amelyet az AI kifejezéssel élve gépi tanulásnak nevezünk.²⁸ A gépi tanulás statisztikai eszközökön és folyamatokon alapul, amelyek egy adathalmazból és algoritmusokból indulnak ki, amelyek aztán egy szabályt vagy eljárást dolgoznak ki az adatok értelmezésére vagy a jövőbeli adatok előrejelzésére.²⁹ A gépi tanulási algoritmusok nagyrészt statisztikai következtetési eszközöket használnak a kockázat azonosítása, a hiba előrejelzése és minimalizálása, a változók súlyozásának hozzárendelése és végül a kimenetek optimalizálása érdekében.³⁰ Például megadhatunk egy gépi tanuló algoritmusnak olyan adatokat, mint egy személy életkora, kedvenc zenei műfajai és előadói, és megbízhatjuk azzal, hogy jósoljon meg egy lejátszási listát a kedvenc vagy hamarosan kedvenc dalaiból. Ehhez az algoritmus több ezer, különböző hasonló és különböző tulajdonságokkal rendelkező embert és azok preferenciáit fogja átnézni, hogy kidolgozzon egy modellt.

A gépi tanulásnak különböző típusai léteznek, amelyek sajátosságai nem tartoznak e cikk tárgykörébe. A legnagyobb különbség a felügyelt és a felügyelet nélküli gépi tanulás között van. A gépi tanulás nagy része felügyelt, azaz az algoritmusok először utasításokat kapnak arra vonatkozóan, hogy mi az optimális

²⁶ Čerka, *Supra* note, 17,378; lásd PHIL SIMON, TOO BIG TO IGNORE: BUSINESS CASE FOR BIG DATA, (2013); Zimmerman, *supra* 89note 2, a oldalon. 7.

²⁷ Yavar Bathaee, *The Artificial Intelligence Black Box and the Failure of Intent and Causation*, 31 HARV. J.L. & TECH. 890, 898 (2018); Lásd Mikella Hurley & Julius Adebayo, *Credit Scoring in the Era of Big Data*, YALE 18 J.L. & TECH. 148,181 (2016) ("A ZestFinance statisztikai algoritmusokra támaszkodhat a legjelentősebb metaváltozók automatikus azonosítása érdekében."); lásd Harry Surden, *Machine Learning and Law*, 89 WASH. L. REV. 87, 93 (2014) ("[M]achine learning algorithms are able to automatically build accurate models of some phenomenon . . . without being explicitly programming.").

²⁸ A korai mesterséges intelligencia a problémák megoldására összpontosított statikus szabályokkal, amelyek a legtöbb esetben matematikailag meghatározottak voltak. Lásd Ian Goodfellow, Yoshua Benigo & Aaron Courville, *Deep Learning* 31 HARV. J. L. & TECH. 929, (2016) ("Számos mesterségesintelligencia-projekt próbálta a világról szóló tudást formális nyelveken keményen kódolni. A számítógép automatikusan következtethet ezeknek a formális nyelveknek az állításaira logikai következtetési szabályok segítségével. Ezt a mesterséges intelligencia tudásbázis-megközelítésének nevezik." Ez a megközelítés nagyrészt sikertelen volt. *Id.* Napjainkban a mesterséges intelligencia inkább arra összpontosít, hogy az emberekhez hasonlóan, az intuíció segítségével oldjon meg problémákat - olyan problémákat, mint a képfelismerés, a minták azonosítása nagy mennyiségű adatban, vagy a nyelv- és hangfeldolgozás. *Id.* 1-2. Ezek olyan feladatok, amelyeket az emberek számára könnyű lehet elvégezni, de nehéz leírni. *Id.*; Cariad Hayes,

Mesterséges intelligencia: The Future's Getting Closer, AM. L., 115 (1988).

²⁹ *Lásd még*: A MŰVES INTELLIGENCIA JÖVŐJÉRE ELŐKÉSZÍTŐDÉS, a *fenti* lábjegyzetben. 17, a 8.

³⁰ *Lásd* Goodfellow, *Supra* note 28, 282-86. o.

a probléma bemenetei és kimenetei, majd magára hagyják őket, hogy megtalálják a legjobb utat a probléma megoldásához.³¹ Létezik azonban olyan felügyelet nélküli gépi tanulás is, amelyben az algoritmusok a célokra vagy eredményekre való irányítás vagy utalás nélkül következtetnek az adathalmazokból, hogy felfedezzék a bennük rejlő rejtett mintákat.³² A gépi tanulás folyamata általában így néz ki: a fejlesztők egy tanulási algoritmusnak egy adott adathalmazt ad, amelyen gyakorolnia kell.³³ A fejlesztő kiválaszt egy modellt, amelyet általában egy matematikai struktúra reprezentál, és amely lehetővé teszi egy sor lehetséges döntéshozatali szabály alkalmazását állítható paraméterekkel.³⁴ A fejlesztők gyakran határozzák meg a kimeneteleket egy bizonyos paraméter megválasztása alapján azok kívánatos volta alapján, és jutalmat kötnek ahhoz, ha az algoritmus helyesen azonosítja azt a paramétert, amely a modell számára optimális megoldást eredményez. Ez megtanítja az algoritmust arra, hogy a célfüggvényét maximalizáló paramétereket állítsa be.³⁵ Az ilyen típusú megerősítő tanulás a folyamatot "tapasztalatvezérelt szekvenciális döntéshozatalsá" alakítja. "36 Miután az algoritmus betanításra került, a cél az, hogy az algoritmus képes legyen általánosítani ezt a modellt a betanítási adathalmazon túl olyan új esetekre, ahol a modellnek van alkalmazása, de az algoritmus még soha nem látott eseteket. Ez nagyban hasonlít ahhoz, ahogyan az ember tanulása kezdődik és fejlődik: először valódi tudás nélkül, majd a pozitív vagy negatív visszajelzések alapján felhalmozott tapasztalatokkal, és a preferenciák, döntések és értékek kiigazításával.

- mi az algoritmus paraméterei - ennek megfelelően.³⁷

A gépi tanulás a mesterséges neurális hálózatok technológiai sikereinek köszönhetően jelentős fejlődésen ment keresztül. Ezek a hálózatok viszont nagyrészt a nagyméretű számítástechnikai kapacitások és a nagyméretű adatok növekedésének köszönhetően váltak lehetővé.³⁸ A neurális hálózatok az emberi agyat utánozzák, és sok "neuronból" állnak, amelyek számszerű állapotok, amelyek a neuronok közötti kommunikációs csatornaként szolgáló "linkeken" keresztül kapcsolódnak egymáshoz.³⁹ Ezen neuronok rétegek egymásra épülő rétegei alkotnak egy hálót, amely "mély" neurális hálózatokat hoz létre.⁴⁰ A gépi tanulásnak ez a megközelítése "mély tanulás" néven vált ismertté.⁴¹ Ami különösen érdekes ezekben a hálózatokban, az az, hogy nem

³¹ Zimmerman, *Supra* note 2,8.

³² *Id.*

³³ Bathae, *supra* note at 27,899; lásd Matthew Adam Bruckner, *The Promise and Perils of Algorithmic Lenders' Use of Big Data*, 93 CHI.-KENT L. REV. 3, (162018).

³⁴ *Lásd még:* A MŰVES INTELLIGENCIA JÖVŐJÉRE ELŐKÉSZÍTŐDÉS, a *fenti* lábjegyzetben. 17, a 89.

³⁵ *Id.*

³⁶ ÁLLANDÓ BIZOTTSÁG. A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA SZÁZÉVES TANULMÁNYÁRÓL, MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÉS ÉLET 8-9-BEN2030 (2015).

³⁷ Zimmerman, *Supra* note 2,8.

³⁸ Nadia Banteka, *A Network Theory Approach to Global Legislative Action*, SETON50 HALL L. REV. 339,371 (2020); ARTIFICIAL INTELLIGENCE & LIFE IN *supra*2030, note 36, 8-9. o.

³⁹ Čerka, *Supra* note 17, 380. o.; Zimmerman, *Supra* note 2, at 10.

⁴⁰ Zimmerman, *Supra* note 2,10.

⁴¹ ARTIFICIAL INTELLIGENCE & LIFE IN *supra*2030, note 36, 8-9. o.

nemcsak hogy az információ feldolgozásának és továbbításának összetett rendszerét képviselik, hanem azt is, hogy adaptív rendszerek, amelyek képesek belső szerkezetüket új információk alapján megváltoztatni, megalapozva ezzel az önképző képességüket a tapasztalatokon keresztül.⁴²

Képzeljünk el egy mesterséges neurális hálózati algoritmust, amelynek célja a hitelcsalások azonosítása. Az algoritmus a pénzügyintézetek nyilvántartásaiból, a világhálóról és a közösségi médiából származó adatokat vonja be, és képes felépíteni egy olyan információs hálózatot, amely több ezer és ezer ügyfél felhasználóit, kiskereskedőit, feladóit, hitelpontszámait és IP-címeit tartalmazza, de ezen adatok között is képes kapcsolatokat teremteni, ami egy embernek évekig tartana. Ezen információkra az algoritmus egy további réteget tud építeni annak azonosítására, hogy az adatokban megjelenő mintázat mikor indokolja a csalás kivizsgálását, vagy akár a felhasználói fiók befagyasztásának szükségességét. Egy másik példában ezek lehetnek olyan neurális hálózatok, amelyek képesek azonosítani a bűnüldöző szervek által keresett konkrét személy arcát több milliárd fénykép közül, miután betanítás és belső beállítások révén megtanulták, hogy egy adott bemeneti adatot, azaz egy személy jellemzőit, összefüggésbe hozzák egy kimenettel, azaz a személy arcának képével.⁴³ A mélytanulás széles körben használatos a kereskedelmi és nem kereskedelmi célú mesterséges intelligencia technológiában, és különösen megkönnyítette többek között a képfelismerést és -megjelölést, valamint a hang-, beszéd- és természetes nyelvi feldolgozást.⁴⁴

A mesterséges intelligenciának ez a képessége, hogy saját tapasztalataiból tanuljon és önállóan hozzon döntéseket, a tudósok nagy részét arra készítette, hogy bírálják a jognak azt a helyzetét, amely az ilyen mesterséges intelligenciát tárgyként kezeli. Ehelyett felvetik annak lehetőségét, és időnként felszólítanak arra, hogy az ilyen mesterséges intelligenciával működő rendszerek a jogi személyiségről szóló konferencián keresztül a jog alanyaivá váljanak.⁴⁵ Bár e cikk végső célja annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy az ilyen mesterséges intelligenciával működő rendszerek valóban kaphatnak-e jogi személyiséget, fontos, hogy az említett tudósok által felvetett érvet a jog számára az AI által a jogi személyiség kérdéséhez kapcsolódó sajátos kihívások összefüggésében vizsgáljuk. A mély gépi tanulási algoritmusok három fő, egymással összefüggő okból jelentenek kihívást a jog számára: kiszámíthatatlanok, átláthatatlanok és egyre inkább autonómok. A mesterséges intelligencia ezen beágyazott jellemzői ütköznek a

⁴² Čerka, *Supra* note 17, a 380.

⁴³ ARTIFICIAL INTELLIGENCE & LIFE IN *supra*2030, note 36, 8-9. o.

⁴⁴ *Id.*

⁴⁵ Alaieri, *Supra* note 9; Asaro, *Supra* note 9; Paulius Čerka et al., *Is it Possible to Grant Legal Personhood to Artificial Intelligence Software Systems?*, COMPUTER33 L. AND SECURITY REV. 685, 686 (2017); *Lásd* Samir Chopra & Laurence White, *Artificial Agents - Personhood in Law and Philosophy*, ECAI '04: Proc. of the 16th Eur. Conf. on Artificial

Intelligence 635, 635 (2004); Hallevey (2015), *supra* note. 9; Hallevey (2012), *supra* note. 9; Laukyte, *supra* note 9; Solum, *supra* note 10.

jogi érvelés, és különösen az okozati összefüggés, a vétkekesség, a szándékosság és végül a felelősség fogalmával.⁴⁶

Először is, ezeknek a mesterséges intelligencia rendszereknek az intelligenciája azon a képességükön múlik, hogy saját tapasztalataik alapján, explicit programozás nélkül képesek önszabályozásra és új viselkedésmódok kialakítására.⁴⁷ Ennek az a következménye, hogy viselkedésük nagymértékben kiszámíthatatlan még az eredeti fejlesztők számára is. Ez azt jelenti, hogy a mesterséges intelligencia olyan tevékenységeket végezhet, amelyeket még azok sem láttak előre, akik létrehozták.⁴⁸ Az AI rendszer például az adatokban egy homályos mintázatot találva az ember számára nem intuitív döntést hozhat, és így olyan magatartást tanúsíthat, amelyet egy ember nem követett volna el, például diszkriminálhat egy bizonyos népeiséget, száguldozhat autóval, vagy választhat egy piaci manipulatív befektetési kereskedési stratégiát.⁴⁹ Ha jogilag jelentős hiba történik, az nem feltétlenül vezethető vissza a fejlesztő szándékára vagy hibájára, ha az eredeti programozásban nem volt rosszindulat vagy hiba. Másodszor, a mesterséges intelligencia potenciálisan megmagyarázhatatlanul viselkedik, azaz az algoritmusok döntéshez vezető útjai gyakran vagy felderíthetetlenek, vagy üzleti titkok mögé rejtőznek, gyakorlatilag egy "fekete dobozt" hozva létre.⁵⁰ Ez azt jelenti, hogy a fejlesztő vagy a tulajdonos nem tudja áttekinteni azt a folyamatot, amelyet az algoritmus követett a megoldás érdekében, és a bíróságok nem tudják könnyen keresni a fejlesztő vagy a tulajdonos szándékát vagy hibáját annak érdekében, hogy az algoritmus mögött álló emberre hárítsák a felelősséget, ahogyan azt egy determinisztikusan működő automatizált program esetében tennék.⁵¹ Még azokban az esetekben is, amikor azonosítani lehet a mesterséges intelligencia által követett folyamatokat, az algoritmus nem képes számunkra érthető módon megfogalmazni, hogy miért jutott el egy bizonyos eredményre.⁵² A

⁴⁶ Lásd Ugo Pagallo, *A robotok törvényei*: Law10, GOVERNANCE AND TECH. SERIES, 53. o. (2013).

⁴⁷ Ryan Abbott, *Everything is Obvious*, UCLA66 L. REV (2,201925).

⁴⁸ MIREILLE HILDEBRANDT, *Criminal Liability and 'Smart' Environments* in PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS AND CRIMINAL LAW 14-15 (2011); Karnow, *supra* note 7, 154. o. (2).

⁴⁹ Bathaee, *Supra* note 27, 924. o.; Bostrom, *Supra* note. 25, at 1.

⁵⁰ *Id.* 891. o.; Lásd W. Nicholson Price II, *Big Data, Patents, and the Future of Medicine*, 37 CARDOZO. L. REV. 1401, 1404 (2016) (az egészségügyi információkat elemző "fekete doboz" algoritmusok leírása: "'fekete doboz' pontosan azért, mert a [középpontjukban lévő] összefüggések nem azért átláthatatlanok, mert a fejlesztők szándékosan elrejtik őket, hanem mert vagy túl bonyolultak ahhoz, hogy megértsük őket, vagy pedig olyan nem átlátható algoritmusok termékei, amelyek soha nem mondják el a tudósoknak, hogy 'ezt találtuk'. Az átláthatatlanság nem kívánatos, hanem inkább a fejlesztési folyamat szükséges mellékterméke."); Will Knight, *The dark secret at the heart of AI*, MIT TECH. REV. (2017. április 11.), <https://www.technologyreview.com/s/604087/the-dark-secret-at-the-heart-of-ai/>.

⁵¹ Bruckner, *Supra* note 33, a 16.

⁵² Ryan Abbott & Alex F. Sarch, *A mesterséges intelligencia büntetése*: 53 U.C. DAVIS L.

REV. 323, 330 (2019).

Például egy kereskedési algoritmus meg tudja mondani, hogy képes volt-e maximalizálni a nyereséget, de azt nem, hogy ezt a piac manipulálásával sikerült-e elérnie.⁵³ Végül ezek a tulajdonságok még problematikusabbá válnak, ha ezeket az algoritmusokat - megnövekedett autonómiájuk miatt - még saját fejlesztőik sem tudják ellenőrizni.⁵⁴ Gondoljunk csak azokra az esetekre, amikor egy mesterséges intelligencia közvetlen emberi ellenőrzés nélkül, tehát autonóm módon cselekszik. Például egy olyan algoritmus, amelyet személyazonossági csalás elkövetésére építettek, és amely egyetlen fejlesztőre redukálható, de még akkor is folytatja a bűncselekményt, ha az algoritmus létrehozásáért felelős személyt eltávolították.⁵⁵ Az ilyen autonómia számos mesterséges intelligencia rendszer számára eleve adott.⁵⁶ És bár a hagyományos automaták is mutathatnak bizonyos fokú ilyen tulajdonságokat, az a mérték, amelyben ezek a tulajdonságok a mesterséges intelligencia rendszerekben megjelennek, a jog számára megkülönböztető jelenséggé teszi a mesterséges intelligenciát.

amely, ha nem is eltérő, de mindenképpen sajátos jogi válaszokat igényel.⁵⁷

Ez visszavezet bennünket a fő kérdéshez, amely jelenleg a jog és az AI metszéspontjával foglalkozó kutatókat foglalkoztatja: ha egy AI-rendszer jogszabálysértést követ el, ki a jogi felelős?⁵⁸ Míg az intuitív válasz az lenne, hogy a jogi felelősséget a tulajdonosokra és a fejlesztőkre vezetnénk vissza a determinisztikus programozásra támaszkodó automatizált entitások esetében a deliktuális vagy büntetőjogi felelősség valamilyen létező változatán keresztül, az AI-rendszerek működésének megértése rávilágít arra a kihívásra, amely jelenleg a tudományt foglalkoztatja: Ha a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások képesek működésük során tanulni, és autonómok, megmagyarázhatatlanok és kiszámíthatatlanok, akkor lehetnek-e egyénileg is jogilag felelősök?⁵⁹ Mivel a megnövekedett autonómia megnehezíti a mesterséges intelligencia és fejlesztői közötti ok-okozati összefüggések megállapítását olyan eredményekért, amelyeket nem tudtak sem irányítani, sem előre jelezni, képesek-e a mesterséges intelligencia-egységek - fejlesztőiktől függetlenül - jogi felelősségre vonni őket a jog megsértéséért?⁶⁰ Ez a kérdés az AI felelősségi hézagaként vált ismertté. Azt állítom, hogy ez a felelősség

⁵³ Bathaee, *Supra* note 27, 907. o.

⁵⁴ Lásd Hannah R. Sullivan & Scott J. Schweikart, *Are Current Tory Liability Doctrines Adequate for Addressing Injury Caused by AI?*, AMA21 J. OF ETHICS 160-1160, (2019).

⁵⁵ Lásd Abbot, *Supra* note 52, a oldalon. 6.

⁵⁶ *Id.*

⁵⁷ *Id.*, 7. o.; Bostrom, *Supra* note. 25, at 2.

⁵⁸ Lásd Asaro, *Supra* note 9; Diamantis, *Supra* note 12; Geistfeld, *Supra* note 13; Hallevey (2015), *supra* note 9; Hallevey (2012), *supra* note 9; lásd Bertram F. Malle, *Integrating Robot Ethics and Machine Morality: the Study and Design of Moral Competence in Robots*, 18 ETHICS & INFO. TECH. 243, 252 (2016); Solum, *supra* note. 9, a oldalon. 1244.

⁵⁹ Lásd Asaro, *Supra* note 9; Lásd Bertram, *Supra* note 58, 252. o.; Diamantis, *Supra* note. 12; Geistfeld, *Supra* note 13; Deborah G. Johnson, *Technology with No Human Responsibility?*, 127. BUS. ETHICS 707, 708 (2015).

⁶⁰ Lásd Johnson, *fenti* megjegyzés 59, 708. o.; Lawrence B. Solum, *Legal Personhood for Artificial Intelligences*, 70 N.C. L. REV. 1231, 1244-5 (1992).

rés a jogi személyiség kérdésétől függ, amellyel e cikk következő részeiben foglalkozom.⁶¹

B. Jogi személyiség

A nyugati jogi hagyományok azért dolgozták ki a jogi személyiség fogalmát, hogy könnyebben rendszerezhessék a jogilag cselekvőképes entitásokat.⁶² Az emberi mivolt nem szükséges feltétele a jogi személyiségnek.⁶³ A jogi személyiséget élvező entitások közé hosszú időn keresztül nemcsak az emberek tartoztak, hanem az olyan mesterséges entitások is, mint a társaságok, trösztök és egyesületek, amelyeket a jog úgy kezel, mintha egyetlen entitást, egyetlen személyt alkotnának.⁶⁴ Az amerikai tudományban John Chipman Gray a jogi személyiséggel kapcsolatos klasszikus vitát azzal az érveléssel vezette be, hogy a jogban a "személy" fogalma eltér az ember népi értelmezésétől, és ehelyett "a jogi jogok és kötelezettségek alanyát" írja le. "Ezek a jogi jogok lehetnek anyagi és eljárási jellegűek, és általában az alkotmányos jogoktól és szabadságjogoktól az olyan, jobban leegyszerűsíthető jogokig és kötelezettségekig terjednek, mint a perlési és perelhetőség, vagy a tulajdonhoz való jog."⁶⁵ Ezek a jogi jogok és kötelezettségek, valamint azt a pragmatikus kérdést, hogy mely jogokat és kötelezettségeket kellene e jogalanyra ruházni a jogrendszer céljainak előmozdítása érdekében.⁶⁷

Annak ellenére, hogy a jogi személyiség fogalma majdnem olyan régi, mint maga a jogrendszer, jelentése korántsem vitathatatlan. Mi határozza meg, hogy egy jogalany jogi személyiséggel rendelkezik-e? Míg a legtöbb emberi lény szinte intuitív módon átmegy a jogi személyiség tesztjén, a bíróságok még mindig nem értenek egyet abban, hogy milyen tényezőkből adódik a jogi személyiség, és hogyan szereshető meg a jogi személyiség.⁶⁸ És bár a jogi személyiség fogalma továbbra is ellentmondásos marad.

⁶¹ Lásd Johnson, *fenti* megjegyzés 59, 713. o.

⁶² Lásd Hildebrandt, *Supra* note. 48, a 3.

⁶³ Chopra, *supra* note 9.

⁶⁴ Lásd Koops, *Supra* note 5, a 516.

⁶⁵ Lásd Lawrence B. Solum, *Legal Theory Lexicon 027: Persons and Personhood*, LEGAL THEORYLEXICON

(Oct.6,2019),https://solum.typepad.com/legal_theory_lexicon/2004/03/legal_theory_le_2.html; JOHN CHIPMAN GRAY, *THE NATURE AND SOURCES OF THE LAW*, (1909); lásd még Bryant Smith, *Legal Personality*, 37 YALE L. J. 283, (1928).

⁶⁶ Hildebrandt, *Supra* note 48, a 3.

⁶⁷ Solum, *Supra* note 65.

⁶⁸ *Planned Parenthood of Southeastern Pennsylvania v. Casey*, U505.S. 874-79833, (1992) (tárgyalja, hogy a terhes nő jogi érdekei mindaddig irányadóak, amíg a magzat életképes nem lesz a méhen kívül, jelezve, hogy mielőtt a magzat életképes lenne a méhen kívül, nem kezelik jogi személyként); *Morgan v. Kroupa*, A 702.2d (630,Vt633. 1997) (kimondva, hogy a háziállatok elfoglalják "a

még az alanyi jogalany, a biológiai személy tekintetében is, ahogy távolodunk a felnőtt ember szűk szférájától és a jogi személyiség fogalmának perifériájára kerülünk, egyre kevesebb koherenciával találkozunk mind jogtudományi, mind filozófiai szinten.⁶⁹

Milyen jogállást és jogokat élveznek a nem biológiai entitások, más néven mesterséges entitások? A "mesterséges személy" kifejezést először az 1871. évi szövetségi szótárról szóló törvényben határozták meg szövetségi törvényben, amely értelmezési szabályokat adott, amelyek szerint "a "személy" szó kiterjeszhető és alkalmazható a politikai és jogi személyekre [...], kivéve, ha a szövegkörnyezetből kitűnik, hogy e szavakat szűkebb értelemben kívánták használni". A szövetségi szótártörvény később az Egyesült Államok törvénykönyvének 1. címévé vált, amely ma a szótártörvény címet viseli, és a bíróságok e törvény kezelése a "végső eszközként való használatától a feltételezett útmutatóig" terjedt.⁷⁰ A törvény jogalkotási története továbbá azt sugallja, hogy célja az volt, hogy "elkerülje a hosszadalmasságot és a tautológiát a törvények megalkotásakor, és megelőzze a kétségeket és a zavarba ejtő értelmezést".⁷¹ A szótártörvény ritka használata az egyik oka annak, hogy a jogi személyiség kérdésével foglalkozó legtöbb tudományos és bírósági döntés vagy intuícióhoz, vagy elméletépítéshez folyamodott a jogi személyiséggel kapcsolatos kérdések megválaszolásában anélkül, hogy jogilag koherens és megismételhető keretet adott volna arra vonatkozóan, hogy mit is jelent a jogi személyiség fogalma.⁷²

Ezt a bonyolult helyzetet a mesterséges intelligenciát körülvevő új, bomlasztó technológia további kihívást jelent.⁷³ A jog az új társadalmi fejleményeket vagy újdonság vagy analógia útján kezeli.⁷⁴ Az idevágó kérdés az, hogy a jogrendszerrel való konfrontációjuk szempontjából a mesterséges intelligenciával foglalkozó entitások jogi személyek lehetnek-e? A jogi személyiség homályos fogalmának megvilágítása érdekében ez a cikk a jogi személyiségről szóló jogelméleti beszámolókat az amerikai esetjogból származó empirikus adatokkal kombinálja, hogy megpróbálja

különleges hely valahol a személy és a tulajdon között" (*idézi a Corso kontra Crawford Dog & Cat Hosp., Inc.*, 415 N.Y.S.2d 182, 183 (1979)); *In re Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy v. Lavery*, 152 A.D.3d 73, 76 (N.Y. App. Div. 2017) (kifejtve többek között, hogy mivel a csimpánzok nem vonhatók jogi felelősségre tetteikért, nem lenne helyénvaló jogi jogokat ruházni a csimpánzokra); Stephan Hicks, *Law, Policy and Personhood in the Context of the Techniques of Human Experimentation in the Modern Medicine*, 19 CAP. U.L. REV. 255, 286 (1990) Elettra Stradella et al., *Robot Companions as Case-Scenario for Assessing the "subjectivity" of Autonomous Agents*, in CEUR Workshop Proceedings 1, 28 (2012).

⁶⁹ Stradella, *Supra* note 68, 1., 28. o.

⁷⁰ Emily J. Barnet, *Hobby Lobby and the Dictionary Act*, YALE124 L.J. F. (112014).

⁷¹ CONG. GLOBE, 41. kong., 3. ülészak. 1474 (1871) (Lengyelország képviselőjének nyilatkozata).

⁷² Lásd Benjamin D. Allgrove, *Jogi személyiség a mesterséges intelligenciák számára: Pragmatikus megoldás vagy sci-fi?*, (2004. június 1.) (kiadatlan M.St. disszertáció, Oxfordi Egyetem) https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=926015.

⁷³ Čerka, *Supra* note 45, a 693.

⁷⁴ Lásd Allgrove, *Supra* note 72, (disszertáció 1.); lásd Koops, *Supra* note. 5, a 517.

a jogi személyeket meghatározó, védhető feltételek meghatározása. Ezután a cikk ezeket a feltételeket és jellemzőket a mesterséges intelligencia entitások tekintetében vizsgálja, hogy értékelje, megvalósítható és kívánatos-e jogi személyiséget biztosítani ezen entitások számára.

C. A jogi személyiség elméletei

A különböző entitások jogi személyiséggel való felruházásának rejtélyével való foglalkozás érdekében a bíróságok és a tudósok régóta vitatkoznak a mögöttes elméletről.⁷⁵ A jogalkotók és a bíróságok csak nagyon ritkán indokolják, hogy egy adott jogalany miért adnak jogi személyiséget, sőt ezt *ad hoc* alapon teszik.⁷⁶ Az azonban világossá válik, hogy a jogi személyiség a jogok és kötelezettségek osztható összessége.⁷⁷ Mivel a jogok és kötelezettségek összességére redukálódik, a jogi személyiséggel rendelkező szervezetet megillető jogok és kötelezettségek pontos száma és fajtája eltérő lehet. A jogrendszerek még az olyan kialakult jogi személyek között is, mint az ember, több vagy kevesebb joggal és különböző kötelezettségekkel rendelkező emberkategóriákat hoztak létre.⁷⁸ Vegyük például a felnőtt ember által élvezett jogokat a gyermek által élvezett jogokkal szemben. Ennek analógiájára a mesterséges entitások is ebbe a spektrumba tartoznak, és gyakran jogi személyiséggel ruházták fel őket, több vagy kevésbé korlátozott jog- és kötelezettségcsomagokkal.⁷⁹

⁷⁵ További elemzéseket és példákat lásd az *Infra e* szakaszában.

⁷⁶ Lásd Bryson, *Supra* note 10, 7-8. o.

⁷⁷ *Id.* 5. pont.

⁷⁸ *Id.* 8. pont.

⁷⁹ *Burwell v. Hobby Lobby Stores, Inc.*, 573 U.S. 682, 706-707 (2014) (tárgyalva, hogy a vállalat az emberek által használt szervezeti forma, és a negyedik alkotmánymódosítás védelmét kiterjesztették a vállalatokra a vállalaton belüli emberek védelme érdekében); *Rowland v. California Men's Colony, Unit II Men's Advisory Council*, U506.S. 194, 204 (1993) (tárgyalva, hogy a természetes személyek peres eljárásban való képviseleti joga nem terjed ki a vállalatokra, annak ellenére, hogy jogi személyiséggel rendelkeznek); *Baltimore & O. R. Co. v. Harris*, U79.S. (65,187081) (annak tárgyalása, hogy a természetes személyek bármit megtehetnek, amit a törvény nem tilt, de a mesterséges személyek, mint a társaságok, csak azt tehetik, amire a törvényi kárton szerint jogosultak) *Flagstar Bank, FSB v. Maxwell*, 2012 WL 12873619 at 3 (N.D.Ga. 2012) (annak tárgyalása, hogy a természetes személyekkel ellentétben a társaságok csak ügyvéddel jelenhetnek meg a bíróságon, pro se nem léphetnek fel a bíróságon); *Anderson's Paving, Inc. v. Hayes*, 295 S.E.2d 805, 808-809 W. Va. 1982) (J. McGraw Dissenting) (megvitatta, hogy az alkotmányos jogok kiterjesztése egy társaságra hogyan korlátozódik olyan esetekre, amikor a jog szükségszerűen járulékos a társaság létezéséhez); *In re Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy*, A152.D.3d at 76 (bizonyos jogok kiterjesztése a társaságokra csak a társaságon belüli természetes személyek védelmét szolgálja, nem pedig magát a mesterséges társaságot); *Batiste v. Bonin*, No. 06-1352, WL2007 at 1791219,*2 (W.D. La. 2007) (annak tárgyalása, hogy egy jogi személynek csak annyi jogképessége van, amennyit a törvény lehetővé tesz); *State v. Richard Knutson, Inc.*, 537 N.W.2d 420, 427 (Wis. Ct. App. 1995) (annak megvitatása, hogy a jogszabály hogyan foglalja magában a mesterséges és természetes személyeket, ha ez a jogszabály szellemének és céljának megfelel);

A mesterséges entitások jogi személyiségéről a jogtudósok és etikusok között folyó vita nagyrészt filozófiai gyökerű. Jellemzően egy sor olyan tulajdonság vagy feltétel felvázolásával jár, amelyeket egy entitásnak élveznie kell ahhoz, hogy jogi személyként ismerjék el, valamint annak indoklásával, hogy ezek az új jogi személyek hogyan viszonyulnak azokhoz az entitásokhoz, amelyeknek a jog eddig jogi személyiséget adott.⁸⁰ Természetesen ez a kérdés a jogok és köteleességek mennyiségére és minőségére is vonatkozik, amelyeket ezek a jogi személyek élveznek majd a jogok és köteleességek általánosan rendelkezésre álló univerzumához képest.⁸¹

Az egyre több joggal és kötelezettséggel rendelkező, jogi személyiséggel rendelkező mesterséges entitások elsődleges példája a társaságoké.⁸² A társaságok jogi személyiségének elnyerésével a vita a jogi személyiség emberi alapú természetével kapcsolatos eredeti aggodalmáról áttért arra a kérdésre, hogy mely mesterséges entitások felelnek meg a jogi személyiséghez szükséges feltételeknek.⁸³ A mesterséges szervezetek jogi személyiségének elnyerése körüli vitában jelentős szerepet játszanak azok a tulajdonságok is, amelyek a mesterséges szervezetek esetében megfelelnek ezeknek a feltételeknek.⁸⁴

Ez a cikk a mesterséges intelligencia jogi személyiségének kérdését a mesterséges entitások jogi személyiségét biztosító fogalmi alapokra és folyamatokra vonatkozó elméletek áttekintésével kezdi meg. A mesterséges intelligencia jelentős átalakulást hoz a mesterséges entitások kategóriájában. A mesterséges intelligenciával rendelkező entitások képesek az embertől független döntéseket hozni, más szóval képesek "mesterséges cselekvésekre", amelyeknek "mesterséges következményei" lehetnek pozitívak vagy negatívak, jogszerűek vagy jogellenesek.⁸⁵ Ez olyan fejlemény, amelyet a jog nem tud

⁸⁰ Lásd Chopra, *Supra* note 45, 635. o.; Solaiman, *supra* note. 9, at 184.

⁸¹ *Burwell*, U573.S., 706-707. o. (annak tárgyalása, hogy a vállalat az emberek által használt szervezeti forma, és a negyedik alkotmánymódosítás védelmét kiterjesztették a vállalatokra a vállalaton belüli emberek védelme érdekében); *Rowland*, 506 U.S., 506 U.S. at 204 (annak megvitatása, hogy a természetes személyek peres eljárásban való képviselthez való joga nem terjed ki a társaságokra, annak ellenére, hogy jogi személyiséggel rendelkeznek); *Flagstar Bank, FSB*, 2012 WL 12873619 at 3 (annak megvitatása, hogy a természetes személyekkel ellentétben a társaságok csak ügyvéddel jelenhetnek meg a bíróságon, pro se nem léphetnek fel a bíróságon); *Anderson's Paving*, 295 S.E.2d at 808-809 (J. McGraw Dissenting) (tárgyalva, hogy az alkotmányos jogok kiterjesztése egy társaságra olyan esetekre korlátozódik, amikor a jog szükségszerűen járulékos a társaság létezéséhez); *In re Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy*, 152 A.D.3d at 76 (bizonyos jogok kiterjesztése a társaságokra csak a társaságon belüli természetes személyek védelmére, magára a mesterséges társaságra nem); *Batiste*, No. 06-1352, 2007 WL 1791219, at *2 (annak tárgyalása, hogy egy jogi személy csak olyan cselekvőképességgel rendelkezik, amelyet a törvény lehetővé tesz).

⁸² Lásd a fenti megjegyzést 80.

⁸³ Hildebrandt, *Supra* note 48, 2. o.; Solaiman, *Supra* note 9, a 184.

⁸⁴ Lawrence B. Solum, *Legal Personhood for Artificial Intelligences*, 70 N.C. L. REV. 1231, 1238-40 (1992).

⁸⁵ Hildebrandt, *Supra* note 48, a 2.

hagyja figyelmen kívül. A mesterséges entitások jogi környezetének elemzésével ez a cikk olyan alapot teremt, amely alapján értékelni lehet a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jogi személyiségét.

Három fő megkülönböztethető elmélet létezik, amelyek célja, hogy megmagyarázzák, hogyan közelít a jogrendszer a mesterséges entitásokhoz azáltal, hogy jogi személyiséggel ruházza fel őket. Mivel a társaságok voltak az első és legjelentősebb paradigmája ennek a státuszát ruházásnak, a személyiség ezen elméletei gyakran a társaságokat használják fő hivatkozási pontként. Az első elmélet az úgynevezett "fikciós elmélet". A mesterséges entitások jogi személyisége olyan pozitív jogi konstrukció, amelyet a jog bizonyos entitásoknak tulajdonít.⁸⁶ Ez azt jelenti, hogy eltér a valóságtól: ez egy fiktív módja annak, hogy egy mesterséges entitás nem személy, de a jog úgy közelít hozzá, mintha az lenne, annak érdekében, hogy ezek a szervezetek e jogi fikció keretein belül cselekedhessenek.⁸⁷ Ahogy az amerikai Legfelsőbb Bíróság írta, "a vállalati személyiség fikció, bár olyan fikció, amelyet arra szántak, hogy úgy járjanak el vele, mintha tény lenne".⁸⁸ Míg egyes bíróságok,⁸⁹

⁸⁶ *Id.* 4-5.

⁸⁷ Čerka, *Supra* note 45, a 694.

⁸⁸ *Int'l Shoe Co. kontra Wash., Office of Unemployment Compensation and Placement*, 326 U.S. 316310, (1945).

⁸⁹ *Lásd Minneapolis & St. Louis Railway Co. v. Beckwith*, 129 U.S. 26, 28 (1889) (tárgyalja, hogy a személy szó meghatározása a Dictionary Act értelmében magában foglalja a társaságokat és más jogi személyeket, és ellenkező kifejezett nyelvezet hiányában a törvények jellemzően a jogi személyekre vonatkoznak); *Korte v. Sebelius*, 735 F.3d 654, 674 (7th Cir. 2013) (annak megvitatása, hogy a Dictionary Act szerint a "személy" szó magában foglalja a mesterséges jogi személyeket, például a társaságokat, kivéve, ha a szöveggörnyezet vagy az egyszerű nyelvezet másként nem közli); *Ruppel v. CBS Corp.*, 701 F.3d 1176, 1181 (7th Cir. 2012) (annak megvitatása, hogy a mesterséges személyek hogyan tartoznak bele a törvényekbe, ha nincs kifejezett nyelvi rendelkezés, amely másként rendelkezik, vagy nincs bizonyíték az ellentétes jogalkotói szándékra); *Isaacson v. Dow Chem. Co.*, 517 F.3d 129, 135-36 (2d Cir. 2008) (megvitatva, hogy a jogszabályban a "személy" szó magában foglalja a társaságokat is, ha csak a szöveggörnyezetből más nem következik); *In re Estate of Mulero's*, 143 F. Supp. 504, 505 (D.P.R. 1956) (megvitatva, hogy a jogszabályban a mesterséges és jogi személyeket a "személy" kifejezés tartalmazza);) *lásd még McCabe v. Ill. Cent. R. Co.*, F13. 830827, (N.D. Iowa 1882) (megállapítva, hogy egy vállalat csak abban az államban állampolgár, ahol létrehozták, mert nem létezhet az őt létrehozó törvénytől távol); *Petrogradsky Mejdunarodny Kommerchesky Bank v. Nat'l City Bank of N.Y.*, 170 N.E. 479, 482 (N.Y. 1930) (megjegyezve, hogy a koncessziós elmélet szerint a vállalati személyiség "változatlanul az állam ajándéka és teremtménye", és megállapítva, hogy a törvény határozza meg, mikor szűnt meg egy mesterséges személy élete (jogi személyisége), a megszűnés okának jogi minőségétől függően); *Miller's v. Commonwealth*, Va68. 110 (1876) (annak tárgyalása, hogy a társaságok automatikusan szerepelnek egy törvényben a "személy" szavak alatt, ha csak a törvény nyelvezete vagy a törvény jellege kifejezetten nem mentesíti őket); *Boy Scouts of Am. Nat'l Found. v. Superior Court*, Cal141. Rptr. 3d 819, 834 (Cal. Ct. App. 2012) (tárgyalva, hogy egy jogszabályban a "személy" kifejezés nem foglalja magában a mesterséges jogi személyeket, mint például a társaságokat, ahol kifejezetten különbséget tettek a természetes és mesterséges személy között); *City of Baton Rouge v. Bernard*, 840 So. 2d 4, 7 (La. Ct. App. 2003); *Barreca v. Nickolas*, 683 N.W.2d 111, 124 (Iowa 2004) ("A Factory, mint korlátozott felelősségű társaság, biztosan nem szenvedhet érzelmi sérelmet; ez túlságosan szétfeszítené

a társasági személyiség jogi fikciójának határait.").

és a tudósok⁹⁰ ezt a jogi fikciót gyakran névértéken veszik, mások azzal érvelnek, hogy annak létrehozása következeteségen alapul: a bíróságok a mesterséges entitásoknak, például a társaságoknak jogi státuszt adnak, mivel így könnyebben ruházhatnak rájuk olyan jogokat és kötelezettségeket, amelyek a jogrendszer bizonyos igényeit elégítik ki.⁹¹ Ezt a megközelítést követve a jogi személyiség kiterjesztésének kérdése a társaságokon kívül más mesterséges entitásokra is azon a pragmatikus kérdésen alapulna, hogy a jogi személyiséggel rendelkező entitások elősegítenék-e a jogrendszer céljait.⁹²

Ehhez az érveléshez kapcsolódik a szimbolista vagy aggregált elmélet.⁹³ A jog a mesterséges entitásoknak jogi személyiséget ad, mint a mesterséges entitás tagjait alkotó természetes személyek és maga az entitás közötti kapcsolatok, valamint az entitás és a világ közötti kapcsolatok ábrázolásának és fogalmának rövidítése.⁹⁴ Például ahelyett, hogy különálló személyekkel kellene szerződést kötni, akik mindannyian ugyanannak a társaságnak a tagjai, egyenlő részesedésekkel, azt mondhatjuk, hogy az "AllCorp"-mal kötöttünk szerződést, és így jogi jogokat és kötelezettségeket szereztünk a társasággal szemben. Más szóval, a jogi személy a természetes személyek összessége, akik a tagjai.⁹⁵ Ez az elmélet a maga nemében összeegyeztethetetlen azzal, ahogyan ma a mesterséges intelligencia entitásokat egyéni, egységes entitásokként értelmezzük.

A realista elmélet mindkét elmélettel szemben áll, elutasítja azt az elképzelést, hogy a jogi entitások fikciók vagy szimbólumok, és ehelyett a jogon túl létező objektív entitásokként fogja fel őket, amelyeket a jog figyelembe vesz és megszemélyesít.⁹⁶ A realista elmélet azon a feltevésen alapul, hogy már régóta léteznek olyan mesterséges entitások, amelyek függetlenek, önállóak és valós hatásokkal járnak a jogi szférában, mint például az ingatlanok birtoklása vagy a tranzakciók lebonyolítása. Ezek közé tartoztak az egyházak, a szakszervezetek,

⁹⁰ John Dewby, *The Historic Background of Corporate Legal Personality*, YALE 35 L. J. (655)1926; William S. Laufer, *Corporate Bodies and Guilty Minds*, 43 EMORY L. J. 647, 650 (1994).

⁹¹ Bryson, *Supra* note 10, 5-7. o.

⁹² *Id.* 10-11.

⁹³ *Lásd azonban az* összesített álláspontot cáfoló esetjogot (*Maxwell Café Inc. v. Department of Alcoholic Beverage Control*, P298.2d (64,Cal68. Ct. App. 1956); *Curtiss v. Murry*, 26 Cal. 633, 634-635 (Cal. 1864); *lásd még Miller v. McColgan*, 110 P.2d 419, 421 (Cal. 1941); *Erkenbrecher v. Grant*, 200 P. 641 (Cal. 1921); *Jacques, Inc. v. State Board of Equalization*, P318.2d (6,Cal14. Ct. App. 1957); *Dandini v. Dandini*, P260.2d (1033,Cal. Ct. App. 1953); WITKIN, SUMMARY OF CAL. LAW (43168th ed. 1974).

⁹⁴ *Lásd Allgrove, Supra* note 72, (disszertáció 60. o.); Katsuhito Iwai, *Persons, Things and Corporations: The Corporate Personality Controversy and Comparative Corporate Governance*, 47 AM. J. OF COMP. L. 583, (1999); Max Radin, *The Endless Problem of Corporate Personality* 32 COLUM. L. REV. 643, 658 (1932).

⁹⁵ Hildebrandt, *Supra* note 48, 4-5. o.

⁹⁶ Iwai, *supra* note, 94,103. o.; *Lásd Harold J. Laski, The Personality of Associations*, HARV 19. L. REV. 405 (1916).

és magánvállalkozások.⁹⁷ Létezésük jogi fikcióként való kezelése azzal a belső tévedéssel jár, hogy ha a jogi személyek a jog termékei, akkor nem létezhetnek, mielőtt a jog létrehozná őket. Ehelyett a realista elmélet hívei azt állítják, hogy a mesterséges entitások már azelőtt léteznek, hogy a jog jogi személyiséget adna nekik, és a jogi személyiség megadásával jogi személyként léteznek tovább.⁹⁸ Így ezek olyan társadalmi entitások, amelyek az egyes tagjaik létezésén túl és attól függetlenül, mint egész léteznek.⁹⁹ Végül Peter French egy negyedik elmélet mellett szállt síkra, amely azon az elképzelésen alapul, hogy bizonyos mesterséges entitások, mint például a társaságok, akár erkölcsi személyként is kezelhetők és természetes jogokkal is rendelkezhetnek, mivel szándékosan cselekedhetnek.¹⁰⁰

A bíróságok különböző időpontokban mindkét elméletnek megfelelő diskurzust folytattak.¹⁰¹ Amint az elméleti széttagoltságból kitűnik, nincs egy általánosan elfogadott elmélet a jogi személyiségre vonatkozóan, és nincs alap annak meghatározására, hogy egy jogalany mikor tekinthető jogi személynek.¹⁰² Ehelyett a bíróságok rendszerezetlenül állítanak különböző feltételeket, amelyek egy jogalany jogi személyiségének kialakulásához vezethetnek,¹⁰³ vagy körkörös elemzésre támaszkodnak, amely egy jogalany jogi jogait azért állítja, mert az jogi személy, anélkül, hogy előzetesen megállapítanak, hogy mitől válik jogi személlyé.¹⁰⁴ A körköröség kérdésével részletesebben fogok foglalkozni empirikus eredményeim elemzése során.

⁹⁷ Lásd Allgrove, *Supra* note 72, (disszertáció 64-5. o.).

⁹⁸ Arthur W. Machen, *Corporate Personality*, HARV 24. L. REV. 255, (1911).

⁹⁹ Hildebrandt, *Supra* note 48, 4-5. o.

¹⁰⁰ PETER A. FRENCH, *KOLLEKTÍV ÉS VÁLLALATI FELELŐSSÉG* (1984).

¹⁰¹ *Burwell*, 573 U.S. at 706-707 (tárgyalva, hogy a vállalat az emberek által használt szervezeti forma, és a negyedik alkotmánymódosítás védelmét kiterjesztették a vállalatokra a vállalaton belüli emberek védelme érdekében); *Baltimore & O. R. Co.*, 79 U.S. at (81) (tárgyalva, hogy a természetes személyek bármit megtehetnek, amit a törvény nem tilt, de a mesterséges személyek, mint a társaságok, csak azt tehetik, amire a törvényes térképen fel vannak tüntetve); *Flagstar Bank, FSB*, WL2012 at 128736193 (tárgyalva, hogy a természetes személyekkel ellentétben a társaságok csak ügyvéddel jelenhetnek meg a bíróságon, nem léphetnek fel pro se a bíróságon); *Anderson's Paving*, 295 S.E.2d at (J. McGraw Dissenting) (annak megvitatása, hogy az alkotmányos jogok kiterjesztése egy társaságra hogyan korlátozódik olyan esetekre, amikor a jog szükségszerűen járulékos a társaság létezéséhez); *In re Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy*, 152 A.D.3d at 76 (bizonyos jogok kiterjesztése a társaságokra csak a társaságon belüli természetes személyek védelmére, nem pedig magára a mesterséges társaságra); *Batiste*, No. 06-1352, 2007 WL 1791219, at *2 (annak megvitatása, hogy egy jogi személy csak olyan cselekvőképességgel rendelkezik, amelyet a törvény lehetővé tesz).

¹⁰² Lásd Morton Horwitz, *Santa Clara Revisited: The Development of Corporate Theory*, 88 W. VA. L. REV. 173 (1985) (rámutatva, hogy ezek az elméletek a társasági doktrína fejlődése során iránymutatóként működtek, és azzal érvelve, hogy a társadalmi fejlemények hatással voltak rájuk, és maguk is alakították a történelmi fejlődést); lásd még David Millon, *Frontiers of Legal Thought I: Theories of the Corporation*, 1990 DUKE L. J. 201, 241-51204, (Horwitz érveinek tárgyalása).

¹⁰³ Lásd Allgrove, *Supra* note 72, (disszertáció, 29. o.).

¹⁰⁴ Lásd Felix S. Cohen, *Transzcendentális nonszensz és a funkcionális megközelítés*, 35 COLUM. L. REV. 809, (1935) (arra utalva, hogy ezek a jogkérdések a jogokra vonatkozó

D. A vállalati paradigma

A szövetségi jog a "személy" fogalmának meghatározásában elismeri a "társaságok, vállalatok, egyesületek, cégek, társulások, társaságok és részvénytársaságok" formáját öltő mesterséges entitásokat.¹⁰⁵ Ez egy hosszú elméleti diskurzus eredménye, amely évek óta fejtörést okoz a jogtudósoknak, hogy a társaságot lehet-e és kell-e a részvényeseitől és vezetőitől elkülönült jogi személynek tekinteni.¹⁰⁶ Ez az elkülönült jogi személyiség lehetővé teszi, hogy a jogrendszer közvetlenül a társaság számára biztosítson jogokat és kötelezettségeket, valamint hogy a társaságot az egyes tagok tevékenységétől függetlenül, és anélkül, hogy az egyes tagokat szükségszerűen felelősségre vonná, elszámoltathatóvá tegye tetteiért.¹⁰⁷ A társaságok tulajdont birtokolhatnak, szerződéseket köthetnek, és felelősségre vonhatók a törvénysértésekért, valamint számos bűncselekményért büntetőjogi felelősségre vonhatók,¹⁰⁸ és alkotmányos garanciákat élveznek.¹⁰⁹

vállalatokról jobb lenne empirikus bizonyítékok vagy etikai érvek alapján dönteni, mint a jogi terminológia körkörös érvelése alapján); *Lásd* Jessica Berg, *Of Elephants and Embryos: A Proposed Framework for Legal Personhood*, 59 HASTINGS L. J. 383369, (2007).

¹⁰⁵1 USCA § 1 (2012).

¹⁰⁶ *Lásd például* Cohen, *Supra* note. 104; ERNST FREUND, THE LEGAL NATURE OF CORPORATIONS, (1897); FREDERICK HALLIS, CORPORATE PERSONALITY: A STUDY IN JURISPRUDENCE, (1930); ALEXANDER NEKAM, THE PERSONALITY CONCEPTION OF THE LEGAL ENTITY, (1938); Radin, *supra* note, (1897). 94; S. J. STOLJAR, GROUPS AND ENTITIES: AN INQUIRY INTO CORPORATE THEORY (1973); Paul Vinogradoff, *Juridical Persons*, COLUM24.

L. REV. 594, (1924); Martin Wolff, *On the Nature of Legal Persons*, 54 Law Q. Rev. 494, (1938).

¹⁰⁷ Hildebrandt, *Supra* note 48, 5-6. o.

¹⁰⁸ *Lásd* Peter Asaro, *Robots and Responsibility from a Legal Perspective*, Proceedings of the IEEE 20, 24 (2007).

¹⁰⁹ A Bill of Rights számos alkotmányos garanciája a jogi személyekre és különösen a vállalatokra is vonatkozik, beleértve a tizennegyedik módosítás Egyenlő védelemre vonatkozó klauzuláját és a vagyoni érdekek tekintetében a tisztességes eljárásra vonatkozó klauzulát, valamint az első alkotmánymódosítás szólásszabadságra vonatkozó védelmét. *Lásd First Nat'l. Bank of Boston v. Bellotti*, U435.S. (765,1978777). A vállalatoknak lehetnek olyan magánélethez fűződő érdekeik, amelyek a negyedik módosítás értelmében védelmet nyújtanak számukra az indokolatlan házkutatásokkal szemben. *Lásd Dow Chem. Co. kontra Egyesült Államok*, USA (476227,1986235). A társaságok az Ötödik módosítás értelmében a kettős büntethetőség védelmét is élvezik, de az önvád alá helyezést nem. A Legfelsőbb Bíróság legalább az 1886. évi *Santa Clara County v. Southern Pacific Railroad Co.*, U118.S. (394,1886396) ügyben hozott ítélet óta következetesen úgy ítélte meg, hogy a tizennegyedik módosítás a törvények egyenlő védelmét biztosítja a vállalatok számára, és feljogosítja őket a megfelelő törvényes eljárásra, legalább az 1889. évi *Minneapolis & St. Louis Railway Co.*, 129 U.S., 28. o. (1889) ügyben hozott ítélet óta. Douglas bíró, aki a *Wheeling Steel Corp. v. Glander*, U337.S. 577-78562, (1949) ügyben különvéleményt fogalmazott meg, azzal érvelt, hogy az egyenlő védelmi klauzula, amelynek célja az "újonnan emancipált négekkel" szembeni "súlyos igazságtalanságok és nehézségek" orvoslása, csak az emberekre vonatkozik. Soha nem volt hivatott arra, hogy megvédje a vállalatokat "a törvényhozás elnyomásától". *Id.* at Másrésztől578. a kiváltságok és mentességek klauzulája nem

A társasági személyiség létezése számos tudóst arra késztetett, hogy összehasonlítást végezzenek a jogi személyiség más mesterséges entitások, például a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiséggel való felruházásával kapcsolatban.¹¹⁰ Valójában egy mesterséges személy, például egy vállalat és egy mesterséges intelligencia-egység közötti analógia sokkal inkább egybeesik és könnyebben konceptualizálható, mint a biológiai személy közvetlen analógiája.¹¹¹ Ráadásul a társaságok jogi személyiségének kerete olyan entitást hoz létre, amely a biológiai személyekhez képest korlátozott számú jogra és kötelezettségre képes, ami a részleges vagy *ad hoc* jogi személyiség rugalmas jellege miatt hasznos paradigmát jelent a mesterséges intelligencia entitásokkal való analógiákhoz.¹¹² A vállalatokkal ellentétben azonban a mesterséges intelligencia entitások nem "fiktív" entitások és nem is természetes személyek társulásai, és a jogi személyiség lehetséges alkalmazása ezekre az entitásokra fontossá teszi a jogi személyiség ontológiai és normatív indokainak szisztematikusabb vizsgálatát.¹¹³ A jog akkor folyamodik analógiához, amikor nincs jobb módja az értelmezésnek, vagy egy új jogi jelenség megoldása. Azt javaslom, hogy az episztemológiailag előnyösebb módja annak, hogy a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiségének rejtélyét megoldjuk, ha ellenállunk az analógiának, és inkább empirikus elemzéshez folyamodunk. A jogi személyiségnek a jogi doktrínán keresztül kialakult, feltételeken alapuló perspektívából történő megközelítése olyan tényezők összességét kínálhatja fel, amelyeket a bíróságok a jogi személyiség megadásához igyekeznek azonosítani.¹¹⁴ Az indokok az eredendő identitásbeli megkülönböztetéstől a közérdekű okokig és a gazdasági vagy társadalmi pragmatizmusig terjedhetnek, amelyek hasznosak lehetnek egy védhető érv kialakításában arra vonatkozóan, hogy a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiséggel rendelkezhetnek-e vagy sem, amikor a bíróságok elé kerül egy mesterséges intelligencia entitás a peres eljárásban.

a jogi személyekre, valamint néhány más "személyhez fűződő" jogra is vonatkozik. *Lásd Grosjean kontra Am. Press Co.*, 297 U.S. 233, 244 (1936); *lásd még United States v. White*, 322 U.S. 694, 698 (1944) (megállapítva, hogy sem a negyedik, sem az ötödik módosítás nem vonatkozik a jogi személyekre). *De lásd Cook County, Ill. v. United States ex rel Chandler*, 538 U.S. 119, 125 (2003) (megállapítva, hogy a False Claims Act vonatkozik a vállalatokra, mivel azok ugyanúgy képesek a szövetségi kiadási jogkörök megcsalására vagy kihasználására). Az állam jogosítványai azonban nem korlátlanok arra, hogy jogokat adjon vagy vonjon meg egy jogi személytől. *Lásd pl. R.R. Co. v. Harris*, U79.S. (65,187081) (megjegyezve, hogy a társaságot az alapító okiratában foglaltak korlátozzák). Az államok pedig nem hozhatnak olyan törvényeket, amelyek önkényesen előnyben részesítik a magánszemélyeket a társaságokkal szemben. *Lásd Bellotti*, U435.S. (7771978); *lásd még Frost v. Corp. Comm'n*, U278.S. 522515, (1929).

¹¹⁰ *Lásd Čerka et al. supra* note. 17; Hallevey (2015), 9. lábjegyzet; Hallevey (2012), 9. lábjegyzet. megjegyzés 9; Solaiman, *Supra* note 9.

¹¹¹ Marshall Willick, *Constitutional Law and Artificial Intelligence The Potential Legal Recognition of Computers As "Persons"*, in Proceedings of the 9th International Joint Conference on Artificial Intelligence 1271, 1272 (1985).

¹¹² Bryson, *Supra* note 10, a 511.

¹¹³ Berg, *fenti* megjegyzés 104, a 384.

¹¹⁴ *Lásd* Allgrove, *Supra* note 72, (disszertáció 64-65. o.).

E. Számít-e a jogi személyiség?

Mielőtt részletesebben foglalkoznánk a mesterséges entitások, és különösen a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiségének kérdésével, fontos megvizsgálni, hogy létezik-e jogi személyiség, és hogy ez szükséges feltétele-e annak, hogy ezek az entitások a jog előtt létezzenek.¹¹⁵ A "természetes személy" fogalmával ellentétben ugyanis sem a jogszabályokban, sem a doktrínában nincs sok paraméter arra vonatkozóan, hogy mi minősül jogi személynek, vagy mit jelent jogi személynek lenni. Az államok széleskörű felhatalmazást és mérlegelési jogkört kapnak annak eldöntésére, hogy mely jogalanyokat ruházzák fel jogi személyiséggel, és hogy meghatározzák e cselekmény jogi következményeit az e jogalanyokat megillető jogok és kötelezettségek tekintetében.¹¹⁶ Az amerikai alkotmány, bár használja a "személy" kifejezést, nem ad rá definíciót.¹¹⁷ Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága foglalkozott olyan kérdésekkel, amelyek bizonyos mértékig érintik a jogi személyiséget, de anélkül, hogy szisztematikusan foglalkozott volna akár a fogalom meghatározásával, akár azokkal a tényezőkkel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy egy szervezetet jogi személynek lehessen minősíteni, különösen a mesterséges szervezetek tekintetében.¹¹⁸ A szövetségi és állami törvények tovább fokozzák ezt a tisztázatlanságot azáltal, hogy a

¹¹⁵ *Lásd pl. , What We Talk About When We Talk About Persons: The Language of a Legal Fiction*, 114 HARV. L. REV. 1745, 1746 (2001) (megállapítva, hogy "bár nem létezik koherens doktrína vagy jogtudományi elmélet [a "személy" jogi metaforával] kapcsolatban, retorikai gyakorlatok sora alakult ki körülötte"); de *lásd* Jane English, *Abortion and the Concept of a Person*, 5 CAN. J. PHIL. 233, 233 (1975) (rámutatva, hogy a "személy" fogalmával kapcsolatban nincs egyértelmű egyetértés).

¹¹⁶ Berg, *fenti* megjegyzés 104, fn 38056.

¹¹⁷ A "személy" szó első használata az Alkotmányban az Alkotmány első cikkében jelenik meg a következő sorban: "Nem lehet képviselő az a *személy*, aki nem töltötte be a huszonötödik életévét, és nem volt hét éve az Egyesült Államok polgára, és aki megválasztásakor nem annak az államnak a lakosa, amelyben megválasztják.". U.S. Const. art. I § 2, 2. pont (kiemelés hozzáadva). A személy szó csak az első cikkben további 10 alkalommal szerepel, és schol sincs benne, előtte vagy utána meghatározva. U.S. Const. art. I.

¹¹⁸ *Burwell*, 573 U.S. at 706-707 (tárgyalja, hogy a vállalat az emberek által használt szervezeti forma, és a negyedik alkotmánymódosítás védelmét kiterjesztették a vállalatokra a vállalaton belüli emberek védelme érdekében, de nem közli, hogy milyen jogok építik fel a vállalat személyiségét a szervezeten belüli jogi személyek védelméhez szükséges jogok mögött); "Ebben a három esetben az *Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága* fenntartotta a vállalati jogokat, amelyeket a vállalat létezésével szükségszerűen együtt járóknak talált, bár az ezekben az esetekben hozott döntések indoklása egyik véleményben sem szerepel egyértelműen". *Anderson's Paving, Inc. , S295.E.2d at 808-809* (J. McGraw Dissenting) (tárgyalva a *Rex Trailer Co. v. United States*, U350.S. (1481956); *Santa Clara Co. v. South Pacific Railroad*, 118 U.S. 394, (1886); *Bank of the United States v. Deveaux*, 9 U.S. 61,(1809)); *Pembina Consol. Silver Mining & Milling Co. v. Pennsylvania*, 125 U.S. 181, 187-88 (1888) (tárgyalva, hogy a társaságok inkább a szervezetet alapító embereknek, mint magának a szervezetnek nyújtott különleges kiváltságokból eredtek).

a jogi személyiség fogalmával kapcsolatos széttöredezett képet azáltal, hogy azt véletlenszerűen és koherens indoklás nélkül terjesztik ki.¹¹⁹

A mesterséges intelligenciával rendelkező entitások már most is felvetik a felelősség és a felelősség kérdéseit, és olyan kérdésekkel kényszerítik a jogrendszert, amelyek olyan módon kérdőjelezik meg a jogi szabályozás határait, ami néhány évvel ezelőtt még elképzelhetetlen lett volna. Minél nagyobb népszerűsége és hozzáférhetősége tesznek szert a társadalomban a mesterséges intelligenciával működő entitások, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy több jogi kérdés merül fel, amelyek a felelősség kérdését vetik fel.¹²⁰ Ez azt jelenti, hogy a jogalkotóknak és a bíróságoknak továbbra is szembe kell nézniük azzal a kihívással, hogy újragondolják a mesterséges intelligenciával rendelkező szervezetek felelősségének jellegét és jogalapját.

Formalista szempontból értelmetlennek tűnhet, hogy egyáltalán elkezdjük beszélgetni arról, hogy a mesterséges intelligencia entitásokat, például algoritmusokat, eszközöket vagy robotokat közvetlenül a mi törvényeink hatálya alá helyezzük, mivel ezek nem csak nem biológiai entitások, hanem élettelen tárgyak is.¹²¹ És az is igaz lehet, hogy nem illeszkednek könnyen a meglévő paradigmákba. Arra azonban, hogy a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások önálló entitásként alávethetők-e törvényeinknek, csak akkor kaphatunk hiteles választ, ha alaposan megvizsgáljuk és értékeljük a jogi személyiség fogalmát, valamint azt, hogy a jogalkotók és a bíróságok hogyan értelmezték és alkalmazták azt a múltban. Ráadásul a formalista válaszok gyakran megdőlnek, ha tovább gondolkodunk: gondoljunk például arra, hogy az ókorban élő ember számára mennyire nem hangzott meggyőzőnek az az elképzelés, hogy a rabszolgák jogi személyek lehetnek.

¹¹⁹ Lásd általában Lori B. Andrews, *The Legal Status of the Embryo*, 32 LOY. L. REV. 357 (1986) (a magzatok és embriók személyként való kezelésének történetét tárgyalja a jog különböző területein). A csődtörvény például a magánszemélyeket, a társulásokat és a társaságokat, de a kormányzati egységeket nem tekinti személyeknek. Lásd 11 U.S.C. § 101(30) (2000). Az ohioi társasági törvények szerint, amelyek tipikusak, a "személy" fogalma "korlátozás nélkül magában foglalja a természetes személyt, a nonprofit vagy profitorientált társaságot, a partnerséget, a korlátolt felelősségű társaságot, a jogi személyiséggel nem rendelkező társaságot vagy egyesületet, valamint két vagy több, közös vagy közös érdekeltséggel rendelkező személyt". Ohio Rev. Code Ann. § 1701.01(G) (West 1994). A külföldi kormányok "személyek", akik a Clayton Act 4. §-a alapján jogosultak háromszoros kártérítésért perelni. Lásd *Pfizer, Inc. v. Gov't of India*, F550.2d 396, (3998th Cir. 1976), aff'd 434

USA (308,1978320). Az önkormányzatok és más kormányzati egységek "személyek" az alábbiak szerint 42

U.S.C. § *Cook*1983. *County, Ill. v. U.S. ex rel. Chandler*, U538.S. (2003); 119, *Monell*122 *v. Dep't of Social Services*, 436 U.S. 658, 690 (1978). A munkajoggal összefüggésben a polgári jogi törvény hatálya alá tartozó munkáltatók közé tartozik minden olyan "természetes" vagy "jogi" személy, aki nyereségvágyból vagy nonprofit céllal, bármilyen ellenszolgáltatás fejében személyeket foglalkoztat, valamint ezek megbízottai és felettesei. Lásd 42 U.S.C. § 1983 (2000). A helyi önkormányzatok, önkormányzati testületek és iskolai tanácsok a 42 U.S.C. § 1983 értelmében felelősségre vonható "személyek", amely

polgári jogi felelősséget ró minden olyan személyre, aki más megfoszt szövetségi szinten védett jogaitól. *Lásd Monell*, 436 U.S., 683. o.. 14.

¹²⁰ Čerka et al. *supra* note 17.

¹²¹ Sam N. Lehman-Wilzig, *Frankenstein Unbound: Towards a Legal Definition of Artificial Intelligence*, 13 FUTURES 442, 447 (1981).

Görögország vagy a szegregált Dél.¹²² Ezért nem szabad, hogy a formalista válasz véget vessen a vizsgálatnak.

Már most is szembesülünk a mesterséges intelligencia szervezetek által okozott jogi nehéz helyzetekkel és az ebből következő felelősségi kérdésekkel: Egy mesterséges intelligenciával működő vásárlórobot, amely egy művészeti installáció része volt, és heti 100 dollárt kapott, úgy döntött, hogy MDMA tablettákat és útlevelet vásárol a sötét weben.¹²³ A hatóságok természetesen nem tudták, hogyan kezeljék ezt a kihágást. A Tesla autók a mesterséges intelligencián alapuló félautonóm pilóta rendszerrel működve kamionokkal ütköztek össze, ami halálos áldozatokkal járt.¹²⁴ Az Uber önvezető autója egy gyalogosnak ütközött és megölte őt, miután tévesen kerékpárnak minősítette a gyalogost, és úgy döntött, hogy nem reagál azonnal az ütközés elkerülésére.¹²⁵ Az ügyben eljáró arizonai ügyész úgy döntött, hogy nem emel büntetőjogi vádat az Uber ellen a gyalogos halála miatt, mivel a hatályos büntetőjogi törvények alapján nem volt elegendő alap a vállalati büntetőjogi felelősségre vonáshoz, a polgári jogi felelősséget pedig bíróságon kívül "oldották meg".¹²⁶ Hasonlóképpen, az áruk online eladása és vásárlása terén bekövetkező fejlemények, amelyek egyre inkább mesterséges intelligenciával rendelkező robotok által "intelligens" szerződések révén történnek, a magánjogban előtérbe helyezték a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jogi személyiségét: ha a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások saját nevükben szerződhetnek, perelhetők-e szerződésszegés vagy deliktuális cselekmény miatt anélkül, hogy a mögöttük álló természetes személyt kellene felelősségre vonni?¹²⁷

Az ehhez hasonló esetek több javaslatot tettek a jogi személyiségnek a mesterséges intelligencia entitásokra való kiterjesztésére. A legjelentősebb az volt, amikor az Európai Parlament felkérte az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogszabálytervezetet a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások egyre kifinomultabbá és önállóbbá válása miatt felmerülő jogi kihívások kezelésére, a jogi személyiség új státuszának, az elektronikus személyiségnek a létrehozásával.¹²⁸ Az elektronikus személyiségre vonatkozó javaslat célja az volt, hogy megkönnyítse a polgári jogi személyek

¹²² Lásd Lehman-Wilzig, *Supra* note. 121, a 442,447.

¹²³ Arjun Kharpal, *Robot With \$100 Bitcoin Buys Drugs, Gets Arrested*, CNBC (Apr 5 22 2015, 09AM), <https://www.cnn.com/2015/04/21/robot-with-100-bitcoin-buys-drugs-gets-arrested.html>.

¹²⁴ Davies, *fenti* megjegyzés 3.

¹²⁵ NATIONAL TRANSPORTATION SAFETY BOARD, COLLISION BETWEEN VEHICLE CONTROLLED BY DEVELOPMENTAL AUTOMATED DRIVING SYSTEM AND PEDESTRIAN ACCIDENT No. HWY18MH010 (2018); 2; Samuel Gibbs, *Uber's self-driving car saw the pedestrian but didn't swerve*, THE GUARDIAN (May 06, 2018, 00),

<https://www.theguardian.com/technology/2018/may/08/ubers-self-driving-car-saw-the-pedestrian-but-didnt-swerve-report>.

¹²⁶ Laurel Wamsley, *Uber Not Criminally Liable In Death Of Woman Hit By Self-Driving Car, Prosecutor Says*, NPR (március 26, 2019, 49 PM), <https://www.npr.org/2019/03/06/700801945/uber-not-criminally-liable-in-death-of-woman->

hit-by-self-driving-car-says-prosec.
127 Hildebrandt, *Supra* note 48, a 7.
128 EUR. PARL. DOC. (A8-0005) (2017).

felelősséget azokra az esetekre, amikor a mesterséges intelligencia-egységek kellően önálló döntéseket hoznak önállóan.¹²⁹ Ez az elektronikus ügynőökre vonatkozó új polgári jogi felelősségi szabályokat eredményezne, amelyekben a felelősséget a mesterséges intelligenciával rendelkező entitásban részt vevő valamennyi fél, például maga a mesterséges intelligenciával rendelkező entitás, a mérnökök és a gyártók egy kontinuum mentén osztoznának.¹³⁰ A mesterséges intelligencia által az adott jogellenes cselekmény során gyakorolt autonómia különböző szintjei diktálnák a különböző felek között felosztandó felelősség mértékét.¹³¹ Természetesen egy ilyen érzékeny javaslat nem maradhatott ellentmondás nélkül. A javaslatra válaszul jelentős számú mesterséges intelligenciaszakértő nyílt levelet küldött az Európai Bizottságnak, amelyben arra figyelmeztetett, hogy "[f]elül etikai és jogi szempontból nem helyénvaló jogi személyiséget teremteni egy robot számára, függetlenül a jogállási modelltől".¹³²

F. A jogi személyiség feltételei

A jogi személyiség fogalmának nem szisztematikus fejlődése azt is jelenti, hogy nincsenek meghatározott kritériumok vagy feltételek arra vonatkozóan, hogy a jogi személyiséget egyes jogalanyokra ruházzák.¹³³ A törvényhozók és bíróságok széles mérlegelési jogköre annak meghatározásában, hogy ki és milyen alapon kapja meg a jogi személyiséget, lehetővé teszi a tudósok számára, hogy lehetséges kritériumokat mérlegeljenek.¹³⁴ Az ilyen laza megközelítés hátránya, hogy nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy egy újszerű jogalany megfelel-e a jogi személyiséghez szükséges kritériumoknak. Ebben a bizonytalan helyzetben a tudósok különböző feltételeket tartottak relevánsnak a jogi személyiség szempontjából. Ezek a feltételek nagyrészt intuitívak, ködösek és időnként átfedik egymást. A mesterséges intelligenciával rendelkező entitások személyi státuszáról szóló vitában a jogtudományban az ilyen feltételek összesített listája következetesen tartalmazza az intelligencia, az autonómia és a tudatosság fogalmait. Ezek a fogalmak arra összpontosítanak, hogy a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások képesek tapasztalat útján tanulni és harmadik felek segítsége nélkül alkalmazkodni a környezetükhöz.¹³⁵ A tudósok várhatóan nem csak abban nem értenek egyet, hogy mely feltételeknek kellene felkerülniük a listára, hanem abban sem, hogy az ezeket a feltételeket jelentő fogalmak mit is jelentenek valójában.¹³⁶ Mi több, az egy bizonyos feltétel mellett vagy ellen szóló érveket

¹²⁹ *Id.*

¹³⁰ Wurah, *Supra* note 9, 62-63. o.

¹³¹ EUR. PARL. DOC., *a fenti* lábjegyzetben 128, a oldalon. 17.

¹³² Nyílt levél az Európai Bizottság mesterséges intelligenciához és robotikához (2018. május 4.) (<https://g8fip1kplyr33r3krz5b97d1-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2018/04/RoboticsOpenLetter.pdf>).

¹³³ *Lásd* Koops, *Supra* note 5, a 550.

¹³⁴ *Infra* 232. lábjegyzet.

¹³⁵ EUR. PARL. DOC., *supra* note 128, at 20; Ugo Pagallo, *Killers, Fridges, and Slaves: A Legal Journey in Robotics*, 26 *AI and Soc'y* 347, 349-50 (2011); *Lásd* Stradella, *supra* note. 68, a oldalon. 2.

¹³⁶ Chopra, *supra* note 45, 635. o.

gyakran filozófiai vagy pragmatikai alapon állnak elő, és mindegyik megközelítés más-más következtetéseket von le a jogi személyiség természetének elméletalkotása és annak általános vagy konkrét alkalmazása során a jelenleg személyiséggel kapcsolatos bizonytalanságban lévő entitásokra.¹³⁷

Ez a vita alapvetően arra a kérdésre vonatkozik, hogy hogyan születik a jog, és kit kíván szolgálni. A törvényhozás a célközönséget szem előtt tartva működik, és a jog nagyrészt az emberi cselekvés népi pszichológiai modelljét alkalmazza az alanyok viselkedésének vagy mentális állapotának szabályozására irányuló törekvéseiben.¹³⁸ A mesterséges intelligencia entitásokkal kapcsolatos legalapvetőbb néplélektani érv egy bizonyos megfoghatatlan "valami" létezésén alapul, amely elengedhetetlen a személyiséghez: legyen az elme, lélek, érzések, szándékosság, tudatosság, szabad akarat.¹³⁹ Ha ez a megfoghatatlan paraméter az, ami egy másik szemében "személyé" tesz egy személyt, akkor ha ez hiányzik, akkor a józan emberi értelemmel gondolkodó ember számára nehéz a személyiség fogalmát megfogalmazni. Ez az oka annak, hogy a tudósok által a mesterséges intelligencia jogi személyiségére gyakran felállított analógiák néha az antropomorfizmus határát súrolják.¹⁴⁰

Az analógiák azonban továbbgondolva problematikusá válnak. Az antropomorf intuíciókon alapuló jogi személyiség feltételei azt sugallnák, hogy ha a mesterséges intelligencia entitások egy bizonyos módon néznek ki és viselkednek, amely hasonlít az emberhez, akkor nagyobb valószínűséggel terjesztenénk ki rájuk a jogi személyiséget.¹⁴¹ Bár a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jelenleg nem rendelkeznek az emberek értelmi vagy érzelmi képességeinek szintjével, gyakran mutatnak olyan emberhez hasonló viselkedést, amely megkülönböztethetetlen az emberektől. Gondoljunk például a weboldalakon vagy telefonvonalakon működő chatbotokra. Az adott feladatuk minden szempontból gyakorlatilag megkülönböztethetetlenek azoktól az emberi ügyintézőktől, akiket helyettesíteniük kellene.¹⁴² Mégis, a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jelenleg kifejezetten nem élveznek jogi személyiséget. Ahhoz, hogy elkerüljük ezt a körkörös érvelést, empirikusan meg kell határoznunk a jogi személyiség feltételeit, amelyek alapján a mesterséges entitásoknak ilyen személyiséget biztosítottak, és ezeket a meglévő elméleti listához kell viszonyítanunk.

¹³⁷ *Id.*

¹³⁸ Stephen J. Morse, *Reason, Results, and Criminal Responsibility*, U2004. III. L. Rev. 372-73363, (2004).

¹³⁹ FRANCISCO J. VARELA ET AL. „A MEGTESTESÜLT ELME: A KOGNITÍV TUDOMÁNY ÉS AZ EMBERI EXPERIENCE (Francisco J. Varela et al. szerk., 1. kiadás 1991); N. KATHERINE HAYLES, HOW WE BECOME POSTHUMAN: VIRTUAL BODIES IN CYBERNETICS, LITERATURE, AND INFORMATICS (N. Katherine Hayles szerk., 1. kiadás, 1999); OWEN HOLLAND, MACHINE CONSCIOUSNESS (Owen Holland szerk., 2003); AMIE THOMASSON, PHENOMENOLOGY AND PHILOSOPHY OF MIND (Amie Thomasson & David Woodruff Smith szerk., Oxford Univ. Press 2005); *Lásd pl.* STEPHEN R. GRAUBARD, THE ARTIFICIAL INTELLIGENCE DEBATE: FALSE STARTS, REAL FOUNDATIONS (A mesterséges intelligencia vitája: hamis kezdetek, valódi alapok).

(Stephen R. Graubard szerk., 1988).

¹⁴⁰ Lásd Kate Darling: *"Ki az a Johnny?" Anthropomorf keretezés az ember-robot interakcióban, integráció és politika in* ROBOT ETHICS 2.0: FROM AUTONOMOUS CARS TO ARTIFICIAL INTELLIGENCE (1,Patrick9 Lin et al. eds., Oxford Univ. Press 2017).

¹⁴¹ Lásd Solum, *Supra* note 9, a 1286.

¹⁴² Lásd Chopra, *Supra* note 45, a 638.

a jogtudományban és a jogpolitikában szorgalmazott feltételek: autonómia, intelligencia és tudatosság.¹⁴³ Először az utóbbival kezdem.

1. Autonómia

Az autonómia olyan feltétel, amelyet sok tudós a mesterséges entitások jogi személyiségének megadásához szükségesnek tart, és ez a feltétel a mesterséges intelligencia szerves részét képezi.¹⁴⁴ Az autonómia olyan fogalom is, amely jelentős félreértések forrása a jogtudósok és a politikai döntéshozók körében, különösen az automatizálás fogalmával való kapcsolatát illetően.¹⁴⁵ Az automatizálásról az autonómiára való áttérés a technológiában az AI-egységeknél csúcsosodik ki, amelyek alapvetően különböznek más digitális szoftverektől és a szokásos számítógépes algoritmusoktól, mivel képesek önállóan tanulni, a tanulás révén tapasztalatokat gyűjteni, és fejlesztők szándékától vagy akaratától független eredményeket produkálni.¹⁴⁶ A mesterséges intelligencia-egységek emberi irányítás nélkül képesek bemeneti adatokat fogadni, célokat kitűzni, a lehetséges eredményeket felmérni és a siker lehetőségét kiszámítani.¹⁴⁷ Más szóval, az autonóm mesterséges intelligencia entitások emberi közreműködés nélkül "érzkelnek-gondolkodnak-cselekszenek".¹⁴⁸

Az autonómia ezen aspektusa az entitás azon képességét jelenti, hogy külső ingerek - például emberi beavatkozás - nélkül képes belső állapotokat létrehozni és módosítani.¹⁴⁹ Az a képesség, hogy a mesterséges intelligencia entitások képesek reagálni az érzékszervi bemeneteken keresztül észlelt környezeti ingerekre, és vagy megváltoztatni saját belső állapotukat, vagy módosítani és javítani azokat a szabályokat, amelyeken belső állapotuk alapul, lehetővé teszi a mesterséges intelligencia entitások számára az autonóm döntéshozatalt, ami gyakran a jogi személyiség egyik feltétele.¹⁵⁰ Ennek oka, hogy az autonómiát gyakran szorosan összekapcsoljuk a felelősséggel, a felelősséget pedig a szabad akaratallal.¹⁵¹ Amikor a legtöbb embert megkérdezik, hogy mi a különbség az emberek és a

¹⁴³ Lásd Koops, *Supra* note 5, a 559.

¹⁴⁴ Asaro, *Supra* note 108, 22. o.; Karnow, *Supra* note 7; Ugo Pagallo, *From Automation to Autonomous Systems: A jogi fenomenológia az elszámoltathatóság problémáival*, PROC. OF THE TWENTY-SIXTH INT'L JOINT CONF. ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE 18-1913, (2017); Stephen C. Hicks, *Az állampolgárról és a jogi személyről: Toward the Common Ground of Jurisprudence, Social Theory, and Comparative Law as the Premise of a Future Community, and the Role of the Self Therein*, U59. CIN. L. REV. 789,816 (1991); Pagallo, *supra* note. 46.¹⁴⁵ Pagallo, *supra* note. 144, 18-19. o.; lásd Thomasson, *supra* note. 139.

¹⁴⁶ Čerka, *Supra* note 45, a 686.

¹⁴⁷ Lásd Abbott, *fenti* megjegyzés 52.

¹⁴⁸ David C. Vladeck, *Gépek főnökök nélkül: Felelőségi szabályok és mesterséges intelligencia*, 89 WASH. L. REV. 117, 122 (2014).

¹⁴⁹ Floridi, *Supra* note 9.

¹⁵⁰ Pagallo, *Supra* note, 144,18-19. o.; Čerka, *Supra* note, 45,686. o.; lásd Thomasson, *Supra* note. megjegyzés 139.

¹⁵¹ Lásd: ALFRED R. MELE, AUTONOMOUS AGENTS: FROM SELF-CONTROL TO AUTONOMY (1995); Lásd Gerald Dworkin, *Acting Freely*, 4 NOÛS 367 (1970).

állatok esetében a "szabad akarat" fogalma nagyon gyakran felmerül, miszerint az emberi cselekedetek nem feltétlenül előre meghatározottak, de képesek vagyunk irányítani őket, és befolyásolni a lefolyásukat.¹⁵² Az inkompatibilista erkölcsfilozófusok hangsúlyozzák, hogy ahhoz, hogy az embereket felelősségre lehessen vonni a tetteikért, rendelkezniük kell az alternatív lehetőségek közötti szabad választási lehetőséggel, mivel az ember nem gyakorolhatja a szabad akaratot alternatív lehetőségek jelenléte nélkül.¹⁵³ A jogrendszer szempontjából az autonómiának ez az aspektusa azt sugallja, hogy ha egy mesterséges intelligencia cselekményt követ el, akkor ez a cselekmény a felelősség szempontjából nem feltétlenül vezethető vissza egy személyre, így a felelősségre vonás és a büntetés a levegőben lóg.¹⁵⁴

Az autonómia másik aspektusa az ügynöki tevékenységhez kapcsolódik, és ahhoz az elképzeléshez, hogy egy autonóm entitás képes a magasabb szintű szándék és irányítás megértésére, és arra, hogy az alacsony szintű irányításról a magasabb rendű funkciók felé forduljon.¹⁵⁵ Ebben az értelemben az autonómia a kevésbé vagy inkább autonóm entitások kontinuumát jelenti, amelynek szintjei azon alapulnak, hogy az adott entitás mennyire sikeresen képes képviselni ezt az automatizálástól - gondoljunk csak egy parkolóasszisztens kamerára - a teljes autonómiáig - az emberi döntéshozatali képességhez hasonlóan - való elmozdulást.¹⁵⁶ A mesterséges intelligenciával rendelkező egységek autonómiájának minősítésével megbízott szabályozó ügynökségek, például az Egyesült Államok Közlekedési Minisztériuma már felismerte ezt a kontinuumot, például a szövetségi automatizált járművekre vonatkozó irányelvben, amely hat autonómia-szintet különböztet meg az alapján, hogy a mesterséges intelligencia milyen feladatokat lát el a vezetés során. A 0. szint, amikor az emberi vezető végzi az összes vezetési feladatot, egészen addig a szintig, amikor "az automatizált rendszer minden olyan körülmények között képes elvégezni az összes vezetési feladatot, amelyet egy emberi vezető is el tudna végezni".¹⁵⁷

A tudósok számára az autonómia azért fontos a jogi személyiség szempontjából, mert kapcsolódik a jogi felelősséghez és a felelősséghez. Az ember csak azokért a cselekményekért vállalhat felelősséget, amelyeket autonóm módon hajtott végre. Vegyük az autonóm vezetés esetét. A legtöbb sérüléssel vagy halállal járó baleset

¹⁵² Lásd David J. Calverley, *Imagining a Non-Biological Machine as a Legal Person*, 22 *AI and Soc'y* 523, 531 (2008).

¹⁵³ Lásd PETER VAN INWAGEN, *AN ESSAY ON FREE WILL* (Oxford Univ. Press 1983); ROBERT KANE, *THE SIGNIFICANCE OF FREE WILL* (Oxford Univ. Press 1996); De lásd Harry G. Frankfurt, *Freedom of the Will Freedom and the Concept of a Person*, 68 *J. OF PHIL.* 5, (1971) (elemzi, hogyan egyeztethető össze a determinizmus a szabad akaratral a személyiség szempontjából. Frankfurt azt javasolja, hogy az emberek első és másodrendű vágyakkal és akaratokkal rendelkeznek. Az a személy, akinek másodrendű vágya van, szükségszerűen törődik az elsőrendű vágyaival. Amennyiben ezt a másodrendű vágyat egy másodrendű akarat motiválja, amely ténylegesen irányítja az elsőrendű vágyakat, a személyt autonómnak tekintjük); Michael McKenna, *Reasons Reactivity and Incompatibilist Intuitions*, *PHIL8. EXPLORATIONS* (2005)131.

¹⁵⁴ Lásd Abbott, *fenti* megjegyzés 52, 8-9.

¹⁵⁵ Lásd Stradella, *Supra* note 68, a 3.

¹⁵⁶ Zimmerman, *Supra* note 2, 14. o.; Matilda Claussen-Karlsson, *Artificial Intelligence and the External Element of the Crime an Analysis of the Liability Problem* (18,2017).

¹⁵⁷ U.S. DEPARTMENT OF TRANSPORT, NATIONAL HIGHWAY TRAFFIC SAFETY BOARD, FEDERAL AUTOMATED VEHICLES POLICY, 11 (2016).

harmadik felek általában a járművezető gondatlansága miatt következnek be. Most képzeljük el, hogy a mesterséges intelligencia képes a vezetési feladatokat egy emberi vezető szintjén (6. szint felett) elvégezni, és bekövetkezik egy olyan baleset, amely harmadik fél sérüléséhez vagy halálához vezet. A mesterséges intelligencia autonómia szintje különösen tanulságos a jogi felelősség és a felelősség megosztása szempontjából.¹⁵⁸ Ez nem csak az autonóm járművekre vonatkozik. Gondoljunk a mesterséges intelligenciával rendelkező szociális botokra, az emberekkel való társadalmi kommunikációra és interakcióra képes algoritmusokra.¹⁵⁹ Ezek a szociális robotok önállóan dönthetnek arról, hogy hogyan közelítsenek meg egy helyzetet, beleértve gyakran olyan eseteket is, amikor jogi megállapodások születnek a robot és az ember között, például egy adásvételi szerződés. Hasonlóképpen, az ilyen szerződés nem teljesítéséből vagy a szerződésben foglalt esetlegesen visszaélészerű feltételekből eredő felelősség az érintett mesterséges intelligencia autonómiájának szintjéből ered. Végző soron a mesterséges intelligencia entitások autonómiája kérdéseket vet fel jogi természetükkel kapcsolatban, mind a jogi személyiség episztemológiai, mind pedig pragmatikai szempontjai alapján.¹⁶⁰

2. Intelligencia

Az autonómiát gyakran összemossák az intelligenciával; a két fogalom azonban különbözik egymástól, és nem függnek egymástól, még a jogi személyiség javasolt feltételeiként sem. Az autonómia ugyanis nem intelligencia, de az intelligencia megnyilvánulásához szükséges.¹⁶¹ Az intelligencia pedig egy entitás tanulási képességének megnyilvánulását jelenti.¹⁶² A mesterséges intelligenciáról szóló kortárs vita részben még mindig Alan Turing hírhedt tesztjén és az azt követő ellenteszteken alapul.¹⁶³ Turing tesztelte egy olyan számítógép lehetőségét, amely olyan intelligensen viselkedik, hogy egy ember nem tudja megkülönböztetni egy másik embertől.¹⁶⁴ Turing a kérdéses számítógépet egy emberi ellenféllel való imitációs játékba helyezte. Egy harmadik személy kérdéseket tesz fel mind a számítógépnek, mind az embernek bármilyen, az illető által választott témában anélkül, hogy bármelyiküket látná.¹⁶⁵ Mindkét ellenfélnek az a feladata, hogy meggyőzze a harmadik személyt arról, hogy ők emberek, az ellenfél pedig

¹⁵⁸ Lásd Geistfeld, *Supra* note 13, a 1629.

¹⁵⁹ Kate Darling, *A jogi védelem kiterjesztése a szociális robotokra: The Effects of Anthropomorphism, Empathy, and Violent Behavior Towards Robotic Objects*, 49 ROBOT LAW 213, 215 (2016).

¹⁶⁰ Lásd Bryson, *Supra* note 10, a 277.

¹⁶¹ Zimmerman, *Supra* note 214.

¹⁶² Lásd Bruce G. Buchanan, *A (Very) Brief History of Artificial Intelligence*, AI MAG., December, 15, 2005, 57. o.; Marvin Minsky, *Steps Toward Artificial Intelligence*, PROC49. OF THE IRE 8 (1961).

¹⁶³ Lásd Buchanan, *Supra* note, 162, 56. o.; Solum, *Supra* note, 9, 1235-37. o.; Čerka, *Supra* note, 45, . 687.

¹⁶⁴ Alan M. Turing, *Computing Machinery and Intelligence*, MIND (594331950).

¹⁶⁵ *Id.*

nem.¹⁶⁶ A játék végén a harmadik személynek a kérdéssor alapján meg kell találnia, hogy a két játékos közül melyik az ember és melyik nem.¹⁶⁷ Turing azt állítja, hogy amennyiben egy gép az idő legalább felében képes "becsapni" egy embert a státuszát illetően, akkor ez a gép intelligensnek kell, hogy minősüljön, anélkül, hogy az intelligencia fogalmi minősítéseit tárgyalná.¹⁶⁸

John Searle saját tesztjét a Turing-teszt ezen analitikai gyengeségére alapozta.¹⁶⁹ Képzeljünk el egy személyt, akit bezárnak egy szobába, és olyan papírdarabokat kap, amelyekre kínai írást firkáltak. Ez a személy rendelkezik egy szabálykönyvvel, amely tartalmazza a kínai írásjegyek azonosításának és angolra való átültetésének szabályait, és ennek segítségével képes visszaküldeni a szobából a kínai firkák angolra való fordítását.¹⁷⁰ Aki a szobán kívül ül, és a fordításokat kapja, az feltételezi, hogy a szobában lévő személy ért kínaiul. A szobában lévő személy azonban csupán a kínai szimbólumok azonosítására vonatkozó utasításokat dolgozza fel.¹⁷¹ Ezzel a tesztel Searle azt állítja, hogy az egyszerű információfeldolgozás és a valódi megértés különbözik egymástól, mert csak a valódi megértés képes jelentést tulajdonítani, és a jelentés szükséges az intelligenciához, nem pedig egy puszta input-output folyamat, amely csak imitálja a megértést.¹⁷² Az intelligencia fogalmával való küzdelem az AI entitásokban nem különbözik attól a nehézségtől, amit a személyiség fogalmával kapcsolatban tapasztalunk. Ismétlem, ahogyan Searle ellenteszte is bizonyítani próbálta, az emberek hajlamosak arra, hogy valami nagyobb, megfoghatatlan tulajdonságot keressenek, legyen az elme, szándékosság vagy tudatosság, amely az érzékszervi bemenet és kimenet operatív folyamatán kívül és azon túlmutató jelentéssel bír. Ezen az alapon hajlamosak vagyunk a személyiségről alkotott elképzeléseinket ehhez a megfoghatatlan tulajdonsághoz kötni, amelyet az intelligenciához társítunk.

Legg és Hutter hangsúlyozta, hogy az intelligencia átfogó megértéséhez fontos az intelligencia meghatározása a mesterséges intelligencia entitások számára. Felismerve, hogy nincs egyetértés abban, hogy mit jelent az intelligencia, kvantitatív elemzést végeztek az emberi intelligencia nem hivatalos definícióiról a tudományterületeken, és arra a következtetésre jutottak, hogy a kognitív tudományok egészében "az intelligencia egy ágens azon képességét méri, hogy a célok elérésére képes a környezetek széles skáláján belül".¹⁷³ Az autonómiához hasonlóan hasznos, ha az intelligenciát is úgy tekintjük

¹⁶⁶ *Id.*

¹⁶⁷ *Id.*

¹⁶⁸ Solum, *Supra* note 9, 1235-37.

¹⁶⁹ Turing, *Supra* note 164.

¹⁷⁰ John R. Searle, *Az agy elméje egy számítógépes program?*, Sci. Am. 26, (1990).

¹⁷¹ Searle, *Supra* note 171.

¹⁷² Solum, *Supra* note 9, 1235-37. o.; Robert Damper, *The Logic of Searle's Chinese Room Argument*, 16 MINDS AND MACHINES (1632006).

¹⁷³ Tom Everitt, Victoria Kakovna, Laurent Orseau, Marcus Hutter és Shane Legg, *Reinforcement Learning with a Corrupted Reward Channel*, (2017).

az intelligenciát egy kontinuumban, nem pedig binárisan.¹⁷⁴ Az, hogy mit tekintünk "intelligensnek" vagy "okosnak" a mesterséges entitásokban, változó. Gondoljunk két olyan lényre, amelyek képesek elérni a célokat egy adott környezetben. Az egyikük több célt, vagy ugyanannyi célt célszerűbben tud elérni, vagy ugyanannyi cél elérése érdekében több más környezetből is képes meglátásokat meríteni, mint a másik.¹⁷⁵ Ezt az entitást természetesen intelligensebbnek minősítenénk a másikkal.

Az AI elmélet ezt a "gyenge" és az "erős" intelligencia megkülönböztetésével képviseli, de ez a megkülönböztetés árnyaltabbá tehető, ha az autonómia fogalmát is bele vesszük. Először is, tekintsünk egy olyan entitást, amely annyiban intelligens, hogy képes arra, hogy a programozó által számára előre meghatározott módon bármilyen célt kövessen és elérjen.¹⁷⁶ Tekintsünk most egy másik entitást, amely képes általános célokat félautonóm módon követni, anélkül, hogy a programozó előre meghatározná számára a siker egyértelmű módját vagy részcélok halmazát, ehelyett az entitás az új adatok bányászata révén képes megtanulni, hogyan kell bizonyos célokat kitűzni és elérni felügyelt képesséssel.¹⁷⁷ Végezetül tekintsünk egy olyan entitást, amely képes mindezt teljesen önállóan, emberi felügyelet nélkül, önmagát képezve elvégezni. Ez a három forráskönyv az intelligencia kontinuumának három pontját jelenti, amelyet egy mesterséges intelligenciával rendelkező entitás az alapján érhet el, hogy mennyire autonóm.¹⁷⁸

A jogi személyiség szempontjából a kontinuumban értelmezett intelligencia gyakran korrelál egy entitás azon képességével, hogy megértse és gyakoroljon bizonyos jogi jogokat és kötelezettségeket.¹⁷⁹ Tekintsük ezt a biológiai személyeken belül. A jog korlátozott személyiséget biztosít a gyermekeknek egy bizonyos kor alatt, korlátozott fejlődési képességük miatt.¹⁸⁰ A törvény ugyanígy korlátozott jogi személyiséget biztosít a súlyos szellemi fogyatékossgal élő biológiai személyek számára.¹⁸¹ A jogi személyiség fogalmának egészéhez hasonlóan a jog implicit módon következtet a jogi személyiség mintáira és feltételeire a következők alapján

¹⁷⁴ Zimmerman, *Supra* note 2,14.

¹⁷⁵ Lásd Luke Muehlhauser & Anna Salamon, *Intelligence Explosion: Evidence and Import in SINGULARITY HYPOTHESES* 15, 16-17 (Amnon Eden et al. eds., Springer-Verlag Berlin Heidelberg 1st ed., 2012).

¹⁷⁶ Lásd Hildebrandt, *Supra* note. 48, 6-7. o.

¹⁷⁷ Lásd *Id.*

¹⁷⁸ Zimmerman, *Supra* note 2,9.

¹⁷⁹ Lásd Solum, *Supra* note 9, a 1240.

¹⁸⁰ Lásd U.S. DEP'T OF JUSTICE, TRYING JUVENILES AS ADULTS: AN ANALYSIS OF STATE TRANSFER LAWS AND REPORTING (2011).

¹⁸¹ Lásd Stephen J. Morse, *Mental Disorder and Criminal Justice (Mentális zavarok és büntető igazságszolgáltatás)*, in: REFORMING CRIMINAL JUSTICE: A REFORMING CRIMINAL JUSTICE: A REPORT OF THE ACADEMY FOR JUSTICE BRIDGING THE GAP BETWEEN SCHOLARSHIP AND REFORM 261-328 (Erik Luna szerk., Academy for Justice 2018); L. Männynsalo et. al, *Forensic Psychiatric Perspective on Criminality Associated with Intellectual Disability: A Nationwide Register-Based Study*, J53. OF INTELLECTUAL DISABILITY RESEARCH 279 (2009).

a kívánt eredményeket anélkül, hogy *előzetesen* mérlegelnénk, melyek ezek a minták és feltételek, és mit jelentenek a jogi személyiség fogalma szempontjából.

3. Tudatosság

Az intelligencia és a tudatosság vagy tudatosság gyakran szorosan összefüggő fogalmak az új típusú entitások jogi személyiséggel való felruházásáról szóló tudományos vitákban.¹⁸² A tudósok a tudatosság és a tudatosság kifejezéseket gyakran felcserélhetően és kevés definíciós bizonyosság nélkül használják.¹⁸³ A jogrendszer azonban a tudatot hagyományosan nem a jogi személyiség feltételeként kezeli, hanem inkább olyan körülményként, amely bizonyos esetekben befolyásolhatja a felelősséget.¹⁸⁴ Az alvó, kómában lévő vagy átmeneti eszméletvesztést elszenvedő természetes személyeket nem fosztják meg jogi személyiségüktől a tudat hiánya miatt.¹⁸⁵ Ehelyett ezek a tényezők azt eredményezhetik, hogy nem felelősek vagy kevésbé vétkesek.

A tudósok néha a tudatosság és a tudatosság fogalmát is összekapcsolják a szándékosság fogalmával.¹⁸⁶ Searle például azt írja, hogy "[a]z öntudatlan szándékos jelenség rendszerhez rendelése azt jelenti, hogy a jelenség elvileg hozzáférhető a tudat számára".¹⁸⁷ Ezt az összekapcsolást szeretném visszaszorítani mind a mesterséges entitások jogi személyiségének fogalmi megértésének megkönnyítése, mind pedig a korábbi felfogásokkal való jogi konzisztencia érdekében. A tudatosság vagy akár a tudatosság fogalma különbözik a szándékosság fogalmától. Richard Posner azzal magyarázza, hogy miért van ez így, hogy a tudatosság és a szándékosság egymást átfedő értelmezése arra engedne következtetni, hogy például a vasúti vezetők gyilkosok, mert nagyfokú bizonyossággal rendelkeznek arról - ami magában foglalja a tudatosságot is -, hogy a vonatok évente bizonyos számú embert fognak elgázolni az útkereszteződésekben.¹⁸⁸ Bár tudatában vannak ennek a problematikus eredménynek, nem származik belőle hasznuk, és nem is fektetnek erőforrásokat ennek elérésébe. A szándékosság, ezen a példán keresztül értelmezve, az a vágy, hogy egy eredményt bizonyos összegek befektetésével érjünk el.

¹⁸² Koops, *fenti* megjegyzés 5, 561. o.; Zimmerman, *supra* note. 2, a 14.

¹⁸³ Gonenc Gurkaynak et al., *A mesterséges intelligencia elfojtása: Human Perils*, 32 COMP. L. AND SECURITY REV. 749,754 (2016); lásd pl. Zimmerman, *supra* note 2, 3-4. o.

¹⁸⁴ Adam Candeub, *Consciousness & Culpability*, 54 ALA. L. REV. 113 (2003).

¹⁸⁵ Chopra, *supra* note 45, 639.

¹⁸⁶ Giovanni Sartor, *Kognitív automaták és a jog: 17 ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND L.* 253, 268-69 (2009). ¹⁸⁷ Searle, *Supra* note 17.

¹⁸⁸ Richard A. Posner, *An Economic Theory of the Criminal Law*, 85 COLUM. L. REV. 1193, 1221(1985).

erőforrások a törekvéseiben.¹⁸⁹ A tudatosság viszont nem igényel ilyen befektetést vagy törekvést.

Bár a tudatosság különbözik a szándékosságtól, mégis annak egyik összetevője abban az értelemben, hogy az embernek tudatában kell lennie annak a cselekedetnek, amelyet végrehajt. Az ember tudatossági állapota annak ismerete, hogy mit tesz vagy képes tenni.¹⁹⁰ A tudatosság viszont képessé teszi az ágenseket a szándékos cselekvésre.¹⁹¹ Joel Feinberg és Bonnie Steinbock a szándékos cselekvés fogalmát kiterjeszti az "érdekek" képességére, vagyis arra a képességre, hogy a dolgokban érdekeltek vagyunk, ami csak a tudatosan tudatos entitásokhoz tartozik.¹⁹² A jogi személyiség ezután azzá az eszközzé válik, amelyen keresztül az ember igényt tarthat ezekre az érdekekre, illetve megvédheti azokat, de felelősségre is vonható mások érdekeinek megsértéséért.¹⁹³ A tudatosság e fogalma válik az elszámoltathatóság alapjává, mivel jogrendszerünk azon az előfeltevésen alapul, hogy a tetteik tudatában lévő entitások is elszámoltathatók, illetve másokat, akik hasonlóan tudatában vannak, felelősségre vonhatnak.¹⁹⁴

4. Erkölcsi személyiség

A jogi személyiség vitathatatlanul a személyek legszélesebb körét képviseli, amely természetes és mesterséges entitásokat egyaránt magában foglal, és biztosítja számukra a jog szerinti cselekvőképességet, például a szerződéskötés, a kártérítési pereskedés vagy bizonyos kényszerintézkedések alkalmazásának lehetőségét.¹⁹⁵ Létezik azonban a személyeknek egy másik osztálya is, az erkölcsi személy, amelynek státusza a jogi személyiséghez képest továbbra is tisztázatlan. Érdekes módon a "jogi személy" kifejezés történelmileg az "erkölcsi személy" kifejezéssel szemben alakult ki.¹⁹⁶ Bár e cikknek nem célja, hogy az erkölcsi személyiség ontológiai kérdéseibe belemerüljön, az erkölcsi személyiség szempontjai gyakran felmerülnek, mint egy entitás jogi személyiségre való alkalmasságának előfeltételei, különösen a büntetőjogi felelősségre vonás és büntetés területén. Egyes szerzők azzal érvelnek, hogy a jogi elszámoltathatóság és különösen a büntetőjogi elszámoltathatóság erkölcsi kérdéseket vet fel, és megköveteli, hogy az ágensek

¹⁸⁹ *Id.*

¹⁹⁰ *Lásd* Calverley, *Supra* note 152, a oldalon. 529.

¹⁹¹ *Lásd* Thomasson, *Supra* note 139; Pagallo, *Supra* note 144, a 19.

¹⁹² *Lásd* JOEL FEINBERG, HARM TO OTHERS (341. kiadás, 1984); BONNIE STEINBOCK, LIFE BEFORE BIRTH: THE MORAL AND LEGAL STATUS OF EMBRYOS AND FETUSES (2d. kiadás, 2011). ¹⁹³ Wurah, *Supra* note 9, 63. o.; *Lásd* Berg, *supra* note 104, a 379.

¹⁹⁴ Laukyte, *Supra* note 9, a 69.

¹⁹⁵ Koops, *fenti* megjegyzés 5, 548.

¹⁹⁶ *Lásd* Hicks, *supra* note 144, 816. o. (idézi Andreas B. Schwartz, *John Austin and the German Jurisprudence of His Time*, 1 POLITICA 178, 196 (1934); Stein, *Austin and the German Pandectists, in Continental Influences on English Legal Thought: 1600-1900 in LA 3FORMAZIONE STORICA DEL DIRITTO MODERNO IN EUROPA: ATTI DEL TERZO CONGRESSO INTERNAZIONALE DELLA SOCIETÀ ITALIANA DI STORIA DEL DIRITTO* 1119, 1123 (Bruno Paradisi szerk., 1977).

bűnös magatartásra képes.¹⁹⁷ Ennek az az oka, hogy - legalábbis nagyrészt a büntetőjogi felelősség elosztási elvének tekinthető sivataggal összefüggésben - a felelősségre vonhatóság fogalma összefonódik az erkölcsi felelősség és az egyéni vétkesség fogalmával.¹⁹⁸ Ebből az érvelésből az következik, hogy az erkölcsi személyiség nem csupán a jogi személyiség egy alosztálya, amely különböző ágensekben található meg, hanem a jogi személyiség előfeltétele, amennyiben a jogi személyiséget a jogi elszámoltathatóság alapjaként fogadjuk el.

Bár e cikk empirikus elemzése azt fogja értékelni, hogy a bíróságok valóban figyelembe veszik-e az erkölcsi személyiséget mint feltételt a jogi személyiség megállapításakor, két, egymással összefüggő okból szeretném visszautasítani azt a felvetést, hogy az erkölcsi személyiség a jogi személyiség előfeltétele. Először is, az erkölcsi személyiség az erkölcsi státuszra vonatkozik, és nem feltétlenül a jogi felelősségre vonhatóságra.¹⁹⁹ Másodszor, jogrendszerünk számos olyan példát tartalmaz, amelyekben az erkölcsi felelősség kérdései nem akadályozzák az entitások jogi személyiségre való képességét, és amelyekben a jogi személyiség nem feltétlenül mindig fonódik össze a jogi elszámoltathatósággal. Francis Kamm azt javasolta, hogy egy ágens azért rendelkezik erkölcsi státusszal, mert ez az ágens erkölcsileg saját jogán számít, és engedélyt kap arra, hogy saját maga érdekében viselkedjen.²⁰⁰ Ez az, ami - ahogy Nick Bostrom javasolja - megkülönbözteti az embert például egy sziklától.²⁰¹ A szikla nem rendelkezik morális státusszal, és ez abból is látszik, hogy úgy bánhatunk vele, ahogy akarunk.²⁰² Dönthetünk úgy, hogy eldobjuk, összetörjük, zsebre tesszük, és bármilyen bánásmódnak alávetethetjük anélkül, hogy magával a kővel különösebb törődnénk.²⁰³ Ezzel szemben az erkölcsi státusszal rendelkező entitások jogos érdekeket hordoznak, amelyeket a társadalomnak figyelembe kell vennie, amikor kapcsolatba lép ezekkel az entitásokkal, és amelyek egy sor korlátozást is magukban foglalhatnak.

¹⁹⁷ Lásd Hildebrandt, *fenti jegyzet*, 48,17. o.; Lásd Abbott, *fenti jegyzet*, 52,16. o.; Sartor, *fenti jegyzet*, 186, 275-76. o.; Calverley, *Supra note*, 152, 275-76. o.

¹⁹⁸ ELINOR MASON, A BŰNÖZŐSÉG ÚTJAI: JÓSÁG (2019); William J. FitzPatrick, *Unwitting Wrongdoing, Reasonable Expectations, and Blameworthiness in RESPONSIBILITY: THE EPISTEMIC CONDITION* 29-46 (Phillip Robichaud and Jan Willem Wieland eds., 2017); William J. Fitzpatrick, *Moral Responsibility and Normative Ignorance: Answering a New Skeptical Challenge*, 18 *ETHICS* 589 (2008); JOHN MARTIN FISCHER & MARK RAVIZZA, *RESPONSIBILITY AND CONTROL: A THEORY OF MORAL RESPONSIBILITY* 1-41 (1998); Pagallo,

a fenti jegyzetben 52; Joseph L. Hoffmann, *On the Perils of Line-Drawing*: JASTINGS L. J. 229, 247 (1989); J. G. MURPHY, *RETRIBUTION, JUSTICE, AND THERAPY: ESSAYS IN THE PHILOSOPHY OF LAW* (1979); ANDREW VON HIRSCH, *DOING JUSTICE: THE CHOICE OF PUNISHMENTS* (1976); WAYNE LAFAVE & AUSTIN W. SCOTT JR., *HANDBOOK ON CRIMINAL LAW* 24 (1972);

¹⁹⁹ Lásd Johnson, *fenti megjegyzés* 59, 710. o.

²⁰⁰ Francis M. Kamm, *Bonyolult etika: Bostrom, Supra note: Rights Responsibilities and Permissible Harm* 227- 36 (2006); lásd Bostrom, *Supra note*, 25.

²⁰¹ Bostrom, *Supra note* 25, at 6.

²⁰² Bostrom, *Supra note* 25, at 6.

²⁰³ Bostrom, *Supra note* 25, at 6.

azon lehetséges cselekvések körét illetően, amelyeket más entitások az erkölcsi státuszúakkal szemben végezhetnek.²⁰⁴ Például az erkölcsi státusszal rendelkező entitásoknak eredendő joguk lehet az életükhöz, a tulajdonukhoz, a testi épségükhöz és így tovább.²⁰⁵ Ez az erkölcsi státusz gyakorlatilag megszabja, hogy egy entitással szemben tanúsított viselkedés erkölcsileg jó vagy rossz, és így lehetővé teszi az entitások számára, hogy megkülönböztessék a jót a rossztól.²⁰⁶

Az erkölcsi személyiségnek a jogi elszámoltathatóság előfeltételeként való megállapítása azt feltételezi, hogy a törvény szerint büntethető entitások közül csak az erkölcsi státusszal rendelkező entitások büntethetők. Következésképpen csak az erkölcsi státusszal rendelkező entitások élvezhetik a jogi személyiséget, mivel a jogi személyiség általánosan elfogadott előfeltétele a jogi elszámoltathatóságnak. Jogrendszerünk azonban tele van olyan esetekkel, amelyekben a jogi személyiséggel rendelkező entitásoknak nincs szükségük erkölcsi státuszra vagy bármiféle erkölcsi felelősségérzetre.²⁰⁷ Például a vállalatok felelősségre vonhatók és büntetőjogi felelősségre vonhatók annak ellenére, hogy a legtöbben egyetértenek abban, hogy nem rendelkeznek erkölcsi személyiséggel ahhoz, hogy büntetést érdemeljenek.²⁰⁸ A másik oldalon a csecsemők, akiknek nagyon szűk jogi jogaik és kötelezettségeik vannak, mégis jogi személyiséggel rendelkeznek.²⁰⁹ Mégis, az intelligens állatok, amelyek képesek megtanulni a jót a rossztól a gazdájukkal való kapcsolatuk keretében, és így az engedetlenségért büntethetők, nem kaptak jogi személyiséget.²¹⁰ Végül a szigorú felelősségi rendszerek a vétkesség kérdéséről teljesen független elszámoltathatóságot állapítanak meg.²¹¹ Ezért indokolt, hogy - legalábbis fogalmilag - továbbra is szkeptikusan viszonyuljunk az erkölcsi személyiség és a jogi személyiség egyenlőségéhez.²¹²

²⁰⁴ Lásd Koops, *Supra* note 5, a 548.

²⁰⁵ Bostrom, *Supra* note 25, 6. o.

²⁰⁶ Lásd Chopra, *Supra* note 45, a 639.

²⁰⁷ Lásd *Id.*

²⁰⁸ French, *fenti* megjegyzés 100; Solum, *Supra* note 9, 1247-48.

²⁰⁹ *Overland Cotton Mill Co. v. People*, P75. (924, Colo927. 1904); *In re Mars' Will*, N110.Y.S.2d (885 Surr. Ct., Orange Cty., N.Y. 1952).

²¹⁰ *In re Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy v. Lavery*, 152 A.D.3d 73 (N.Y. App. Div. 2017); *In re Nonhuman Rights Project, Inc. ex rel. Hercules v. Stanley*, N16.Y.S.3d (898 N.Y. Gen. Term 2015).

²¹¹ *Meyer kontra Holley*, U537.S. 282-84280, (2003); *Gollust kontra Mendell*, U501.S. 115,122 (1991).

²¹² Lásd Hicks, *Supra* note 144, 816. o. (idézi Andreas B. Schwartz, *John Austin and the German Jurisprudence of His Time*, 1 POLITICA 178, 196 (1934)); Stein, *Supra* note. 196, a 1123.

II. EMPIRIKUS ELEMZÉS

A. Bevezetés

Robert Geraci Lawrence Solum és Woodrow Barfield vitája alapján felvetette, hogy mivel az emberek a mindennapi életben egyre inkább interakcióba lépnek a mesterséges intelligenciával, gyakran antropomorfi fogalmak révén, kísértésbe esnek majd, hogy jogi jogokat és kötelezettségeket adjanak neki.²¹³ Amint azt e cikk első részében tárgyaltam, vezető tudósok mellett érvelnek, hogy mivel a mesterséges intelligencia intelligens, a döntések meghozatalában kellő szintű autonómiával rendelkezik, és kellően tudatos ahhoz, hogy tanuljon saját tapasztalataiból és más jogalanyokkal való interakcióba lépjen, jogi személyiséget lehet neki biztosítani.²¹⁴ A jogi személyiség azonban jogi és nem ténybeli vagy normatív státusz, és annak érdekében, hogy teljes körű választ kapjunk arra a kérdésre, hogy a mesterséges intelligencia rendelkezhet-e jogi személyiséggel, figyelmünket a jogra kell irányítanunk. Ez nem csak egyértelműbb jogi normát fog nyújtani számunkra, hanem azt is lehetővé teszi számunkra, hogy felmérjük, hogy a tudomány által a jogi személyiség megszerzésének feltételei milyen mértékben követik azokat, amelyeket a bíróságok figyelembe vettek a mesterséges entitások jogi személyiségének megítélésekor.

A cikk ezen része empirikus jogi elemzéssel egészíti ki az I. részben a jogi személyiségről folytatott vitát. Ennek során túllép a tudományosság azon fő érvein, amelyek a mesterséges intelligencia jogi személyiségét a személyiség olyan elméleti fogalmához kapcsolódó "hiányzó valami" érvek alapján értékeli, mint például a tudatosság, a szándékosság és az autonómia fentiekben ismertetett fogalmai.²¹⁵ A jogi személyiség fogalmával kapcsolatos elmélet és a gyakorlat közötti összhang vagy disszonancia empirikus felmérése képes arra, hogy a vitákat a jog jelenlegi helyzetét tükröző kézzelfogható adatokkal gazdagítsa. A jogi keret világosabb megértése megkönnyíti az elmélet, a politika és a peres eljárások elmozdulását egy olyan irányba, amely jobban összeegyeztethető a jogi elvárásokkal.

A cikknek ez a célja a módszertani megközelítést is meghatározza. A cikk a metafizikai és az állapotalapú vizsgálati megközelítések között helyezkedik el. Míg a metafizikai vizsgálat elméletileg tárgyalja azokat a lehetséges tulajdonságokat, amelyekkel egy mesterséges entitásnak rendelkeznie kell ahhoz, hogy jogi személynek minősüljön, addig²¹⁶ a feltételalapú megközelítés a feltételeket keresi.

²¹³ Solum, *Supra* note 9, 1231-87. o.; Čerka, *Supra* note. 45, 689. o.; *Lásd* ROBERT M. GERACI, APOCALYPTIC AI: VISIONS OF HEAVEN IN ROBOTICS ARTIFICIAL INTELLIGENCE, AND VIRTUAL REALITY 217 (2010) (ebook).

²¹⁴ Čerka, *Supra* note 45, a 689.

²¹⁵ *Lásd* Chopra, *Supra* note 45, a 639.

²¹⁶ *Lásd* MICHAEL S. MOORE, JOG ÉS PSZICHIÁTRIA: A KAPCSOLAT ÚJRAGONDOLÁSA 44-112

(1984); Čerka, *Supra* note. 45, a 692.

amely szerint egy szervezetet a törvény pozitívan jogi személyként kezel.²¹⁷ Az első megközelítés arra a kérdésre keresi a választ, hogy egyes jogalanyok miért minősülnek jogi személynek másokkal szemben, míg a második megközelítés elismeri, hogy a jogi személyiség egy jogi státusz, és a jogi személyiséggel rendelkező jogalanyok közös nevezőit keresi egy norma megállapításához. Ez a cikk abból az elképzelésből indul ki, hogy az amerikai jogban a jogi személyiség valódi koncepciójának legjobb módja az, ha megtaláljuk a két megközelítés közötti átfedés közös területét.²¹⁸ Ez a cikk elméleti és empirikus kutatással egybekötve egyesíti a két megközelítést, szembeállítva őket egymással, és azonosítva, hogy van-e közös vonás vagy nincs, annak érdekében, hogy jobban megértsük a jogi személyiséget a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások tekintetében.

Ez a módszertan azonban fontos korlátozást hordoz magában. Ez a cikk nem vállalkozik a pragmatikus következményalapú megközelítésre, amely olyan kérdésekre keresi a választ, mint például, hogy a jogi személyiség milyen következményei kívánatosak ahhoz, hogy a jogi személyiséget jogi státuszként ruházzák át egy jogalanyra.²¹⁹ Ennek oka, hogy e cikk szemszöge inkább hátrafelé tekint, amikor a normatív vitákra világít rá, és empirikus eredmények alapján értékeli azok átfedését a meglévő jogi doktrínával. A következményalapú megközelítés nagyrészt előretekintő és politikaformáló, ezért e cikk céljától eltérő célt szolgál. De még ha a cikk módszertanában *szigorúan véve* nem is vállalja ezt a megközelítést, az adatok tárgyalása időnként pragmatikus felhangokat hordoz, tekintettel azokra a társadalmi-jogi kihívásokra, amelyeket a mesterséges intelligencia entitások a jogi személyiségről szóló vitában jelentenek.

B. Jogeset keresés

A cikk célja, hogy meghatározza azokat a tényezőket, amelyeket a bíróságok figyelembe vesznek annak eldöntésekor, hogy egy szervezet jogi személynek minősül-e. Az összegyűjtött adatok az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának, szövetségi fellebbviteli bíróságoknak, szövetségi kerületi bíróságoknak és állami bíróságoknak az amerikai esetjogát tükrözik, amelyek mérlegelték, hogy mitől lesz egy mesterséges szervezet jogi személy. Minőségi tartalomelemzést (QCA) alkalmazok ezen adatok kódolásához és elemzéséhez azzal a szándékkal, hogy feltárjam, milyen mintákat mutatnak ki a bíróságok által a jogi személyiséggel kapcsolatos kérdések eldöntése során a legmeghatározóbbnak tekintett feltételek, és azonosítsam, milyen gyakorisággal vesznek figyelembe bizonyos tényezőket.

Az ítélkezési gyakorlat arra irányuló kutatása, hogy mi tesz egy szervezetet jogi személlyé, tágan kezdődött és fokozatosan szűkült. Először a "jogi személy" keresőszóval végeztem keresést, kifejezetten olyan eseteket keresve, amelyek a következőket tartalmazzák

²¹⁷ H. L. A. Hart, *Definition and Theory in Jurisprudence*, L70. Q. REV. 37,56 (1954); *Lásd*

Allgrove, *Supra* note (72disszertáció, 62. o.).

²¹⁸ *Lásd* Allgrove, *Supra* note 72 (disszertáció, 30. o.).

²¹⁹ *Lásd id.* 36-37. o.

a vállalatok és társaságok mint mesterséges entitások említése. Ezután a "jogi személy" és a "mesterséges entitások" kifejezéseket együtt kerestem, és kizártam a magzatokkal és abortuszokkal kapcsolatos kifejezéseket, hogy kizárjam a biológiai entitásokat. Azért zártam ki ezeket a kifejezéseket, mert a biológiai személyek esetében alkalmazott feltételek más tényezőket, terminológiát és megfontolásokat használtak, mint amelyeket a mesterséges személyekkel kapcsolatban kerestem. Ezután a "jogi személy" és a "jogi személy és mesterséges szervezetek" keresését leszűkítettem az év előtti időszakra és 1947 az USC 1. §-ának passzusára. Az USC 1. §-a 1. kimondja, hogy "[i]n determining the meaning of any Act of Congress the words 'person' and 'whoever' include corporations, companies, associations, firms, partnerships, societies, and joint stock companies, as well as individuals". Azzal, hogy az eredeti szélesebb körű keresés után a keresésemet erre az időpontra szűkítettem, arra tudtam összpontosítani, hogy a bíróságok mit határoztak meg fontosnak a mesterséges entitások jogi személyiségének megadásában a törvény elfogadása előtt, amely a jogi személyt úgy határozta meg, hogy az magában foglalja a társaságokat és más hasonló típusú mesterséges entitásokat.

A jogi személyekre és mesterséges szervezetekre vonatkozó kimerítő joggyakorlat-keresés után más, potenciálisan releváns kifejezések után kezdtem el kutatni. A következő keresőkifejezések a "jogi személyek" és a "jogi személyek" voltak. E kifejezések megkeresésével további esetjogot azonosítottam azzal kapcsolatban, hogy a bíróságok milyen feltételeket vettek figyelembe annak megállapításakor, hogy a jogi személy a törvény hatálya alá tartozik-e és elismeri-e a törvényt. A "jogi személyek" és "jogi személyek" kifejezésekre először 1947 előtt kerestem, majd a keresést kiterjesztettem az összes évre. Amikor a keresések révén nem kaptam több új esetjogot, felismertem, hogy a keresést befejeztem, és rendelkezem a rendelkezésre álló esetjog kimerítő listájával.

C. Minőségi tartalomelemzés

A QCA egy olyan kutatási módszer, amelynek segítségével megismételhető és érvényes következtetéseket lehet levonni az adatokból a kontextusukra, azzal a céllal, hogy ismereteket és új felismeréseket nyújtson.²²⁰ A szövegek elemzésével olyan kategóriákat lehet kialakítani, amelyek a bíróságok között leírják a jogi személyiség jelenségét, és ezeket a kategóriákat a jogi személyiség feltételeinek azonosítására lehet használni. Deduktív megközelítéssel strukturált kategorizálási mátrixot dolgoztam ki az adatok kategóriák szerinti kódolásához, áttekinttem az adatokat a cikk kutatási kérdésének alkalmazásával és a QCA számára releváns adatok kinyerésével.²²¹ Végül a kezdeti keresésből leszűkített ötvenöt eset végleges listájához érkeztem, beleértve a szövetségi legfelsőbbet is,

²²⁰ *Lásd* KLAUS KRIPPENDORFF, *CONTENT ANALYSIS: AN INTRODUCTION TO ITS METHODOLOGY* (Margaret H. Seawell et. al. eds., 2d ed. 1980).

²²¹ *Lásd* Hsiu-Fang Hsieh et. & Sarah E. Shannon, *Three Approaches to Qualitative Content Analysis*, 15 *QUALITATIVE HEALTH RES.* 1277 (2005).

fellebbviteli és kerületi bíróságok, valamint az állami legfelsőbb és alsóbb szintű bíróságok. Ezt kódoltam az adatokat a tematikus tartalom szempontjából, hogy megvizsgáljam, hogyan közelítik meg az amerikai bíróságok a jogi személyiség kérdéseit.

A QCA segítségével azonosítottam a bíróságok által a jogi személyiséggel kapcsolatos kérdések megoldása során alkalmazott közös jogalapokat, és ezeket egy kódkönyvben összeállított kódszavakkal írtam le.

Az ilyen típusú elemzés során az ügyek tárgyára összpontosítottam, nem pedig a bírói vélemények stílusára, szintaxisára vagy egyéb szerkezetére.

Kódoláskora vélemények azon részeit vizsgáltam meg, amelyek a jogi személy jogi alapját tárgyalták annak megállapításához, hogy egy szervezet jogi személynek minősül. Ez

afolyamat lehetővé tette számomra, hogy elkezdjem megfigyelni a témákat és mintákat azokban a jogalapokban, amelyeket a bíróságok a jogi személyek meghatározására vagy a jogi személyiséggel kapcsolatos kérdések megoldására használtak. A jogi személyiséggel kapcsolatos bírósági viták témáinak gondos desztillációján alapuló kódolás első körét követően több visszajelzési körön mentem keresztül annak érdekében, hogy a kódokat valóban a különböző ügyekben hozott határozatok azonos jogalapjára alkalmaztam. E folyamat során a kódkönyvet is finomítottam, hogy az pontosan reprezentálja a bíróságnak a jogi személyiségről folytatott vitáját, ugyanakkor tömör maradjon: ahol több kódszót olyannyira hasonlóknak találtam, hogy azok feleslegesek voltak, azokat egyetlen kódszóvá tömörítettem. Több olyan kódszó is volt, amelyet csak egyetlen ügyben használtak; ezek azonban még mindig hasznosak voltak, mivel azonosították a jogi személyiség olyan alapját, amelyet a bíróság használt, és amely a többi ügyben nem volt jelen. A végső szerkesztési kör után a harminckét kódszót gyakorisági megoszlási táblázatokban elemeztem, hogy felmérjem, milyen gyakorisággal fordul elő az egyes kódszavak esetében. joghatósági szinten egy bizonyos kódszót használt az ügyek elbírálása során.

A tanulmányban használt kódok, amelyek a bíróságok által a jogi személyiség meghatározásához használt feltételeket tükrözik, az alábbiakban az egyes fogalmak operatív meghatározásával együtt szerepelnek:

1. *Tulajdonhoz való jog*: a mesterséges jogalany rendelkezik-e tulajdonjoggal.
2. *Ügyletkötési jog*: a mesterséges jogalany képes-e saját nevében ügyleteket kötni.
3. *kontextusfüggő*: a mesterséges entitás valamely kontextuális elem alapján jogi személynek minősül-e (ezt a kifejezést a bíróságok szó szerint használják).
4. *Természetes személlyel analóg*: a mesterséges jogalany kellően hasonló jellemzőkkel rendelkezik-e ahhoz, hogy természetes személyhez hasonlóan lehessen tekinteni.

5. *A jogszabályban implicit módon szerepel:* a szóban forgó mesterséges jogalany típusa, bár a jogszabályban nem szerepel kifejezetten, mégis következtetni lehet arra, hogy a jogszabály hatálya alá tartozik.
6. *Jogi elszámoltathatóság:* a mesterséges entitás jogilag elszámoltatható-e.
7. *Adósságkapacitás:* a mesterséges egység rendelkezik-e adósságfelvételi kapacitással.
8. *Behajtási képesség:* a mesterséges jogalany képes-e behajtani a vele szemben fennálló tartozást.
9. *Állampolgárság:* a mesterséges entitás valamely ország állampolgára-e.
10. *Alkotmányos jogok:* a mesterséges entitás élvezhet-e alkotmányos jogokat.
11. *Állami fiat:* ezt a kifejezést a bíróságok szó szerint használják.
12. *Független egység:* a mesterséges egység egy nagyobb egységtől független egységet alkot-e - általában a kormányzati egységekkel kapcsolatban.
13. *A létrehozó irrelevanciája:* a mesterséges jogalany létrehozója irreleváns a jogi személyiségének meghatározása szempontjából.
14. *A címke irrelevanciája:* a címke, amely alatt a mesterséges jogalany működik, irreleváns a jogi személyiségének meghatározása szempontjából.
15. *Az alak irrelevanciája:* egy mesterséges entitás alakja irreleváns a jogi személyiségének meghatározása szempontjából.
16. *A méret irrelevanciája:* a jogalany mérete irreleváns a jogi személyiségének meghatározása szempontjából.
17. *Jogi diagram:* a mesterséges szervezet rendelkezik-e jogi chartával, amely meghatározza a szabályozását.
18. *Jogképesség:* a mesterséges jogalany rendelkezik-e jogképességgel a bíróságok előtt.
19. *Magánszemélyekből áll:* a mesterséges jogalany természetes személyek összessége-e.

20. *Nincs autonómia*: az, hogy a mesterséges entitás nem rendelkezik autonómiával, negatív minősítés a jogi személyiségének meghatározásához.
21. *Nincs önrendelkezés*: az, hogy a mesterséges entitás nem rendelkezik önrendelkezéssel, negatív minősítés a jogi személyiségének meghatározásához.
22. *Nincs önképviselési jog*: az, hogy a mesterséges entitás nem rendelkezik önképviselési jogokkal, negatív minősítés a jogi személyiségének megállapítása szempontjából.
23. *Örökkévalóság*: a mesterséges entitás képes-e örökké létezni.
24. *Jogok és kötelezettségek*: a mesterséges jogalany rendelkezik-e általános jogokkal és kötelezettségekkel (ezt a kifejezést a bíróságok szó szerint használják).
25. *Szerződés kötési jog*: a mesterséges jogalany jogosult-e más jogalanyokkal szerződést kötni.
26. *Tanácsadóhoz való jog*: a mesterséges entitásnak joga van-e a tanácsadáshoz.
27. *Perlési és perlési jog*: a mesterséges jogalany rendelkezik-e perlési és perlési joggal.
28. *Önképviselés*: a mesterséges jogalany képes-e képviselni magát a bíróság előtt.
29. *Társadalmi felelősség*: a mesterséges entitásnak vannak-e kötelezettségei a társadalommal szemben.
30. *A jogszabály szelleme és célja*: a jogszabály szelleme és célja alapján egy mesterséges jogalany jogi személyiséget tulajdonítanak.
31. *Jogszabályon alapuló*: egy mesterséges személy jogi személyisége egy adott jogszabályon alapul-e.
32. *1 USC §1* : hogy egy mesterséges szervezet jogi személyisége az 1 USC 1. §-án alapul-e.

D. Kvantitatív adatelemzés és megállapítások

A cikk empirikus elemzésének második része leíró jellegű, és több gyakorisági elemzésen alapul. A statisztikában a gyakoriság a

egy esemény bekövetkezésének számát, és elemzi többek között a percentilisek mértékét. A szövetségi és állami bíróságoktól származó összesen ötvenhárom ügy alapján, mind a bírósági, mind a fellebbviteli szinten, harminckét jellemzőt vettek figyelembe a bíróságok annak megállapításakor, hogy a mesterséges entitások jogi személyek-e. A bíróságok harminckét jellemzőt vettek figyelembe annak megállapításakor, hogy a mesterséges entitások jogi személyek-e. E harminckét jellemző közül az ötvenhárom eset közül az első három leggyakrabban figyelembe vett jellemző az, hogy a jogi személyiség "jogszályon alapul"²²², hogy a jogi személyiség a jogalany "jogában tükröződik, hogy

²²² *Vt. Agency of Nat. Res. v. United States ex rel. Stevens*, 529 U.S. 765, 786 (2000) (tárgyalja, hogy a személyt a 31 U.S.C. §3801(a)(6) törvény határozza meg, és magában foglal minden magánszemélyt, partnerséget, társaságot, egyesületet vagy magánszervezetet); *Rowland v. Cal. Men's Colony, Unit II Men's Advisory Council*, 506 U.S. 194, 204 (1993) (annak tárgyalása, hogy a Dictionary Act hogyan foglalja magában a társaságokat és a jogi személyiséggel nem rendelkező egyesületeket a "személy" fogalmába); *Pembina Consol. Silver Mining & Milling Co. v. Pennsylvania*, U125.S. 187- (181,881888) (annak megvitatása, hogy a mesterséges személy jogalkotó hogyan határozza meg a törvényhozó a törvényekben); *Balt. & Ohio R.R. Co. v. Harris*, U79.S. 65,81 (1870) (annak megvitatása, hogy egy mesterséges szervezetet hogyan tekint a törvény személynek); *United States v. Amedy*, 24 U.S. 392, 406 (1826) (annak megvitatása, hogy a törvény hogyan terjeszti ki a jogi személyiséget a vállalatokra); *Ruppel v. CBS Corp.*, F701.3d (1176,7th1181 Cir. 2012) (annak megvitatása, hogy a 1442(a) § értelmében a Kongresszus a társaságokat is személyeknek akarta tekinteni); *Isaacson v. Dow Chem. Co.*, 517 F.3d 129, 135-36 (2d Cir. 2008) (annak megvitatása, hogy a törvény értelmében a személyek közé tartoznak a társaságok is, hacsak a szöveggörnyezet másként nem zárja ki); *Lippoldt v. Cole*, 468 F.3d 1204, 1212 (10th Cir. 2006) (annak megvitatása, hogy a törvény nyelvezete és a személy szerint a szervezet személy); *Cohn v. Rosenfeld*, F733.2d (625,9th629 Cir. 1984) (annak megvitatása, hogy a törvény a sociedadot jogi személynek tekinti); *Beckwith Elec. Co. v. Sebelius*, 960 F. Supp. 2d 1328, 1337 (M.D. Fla. 2013) (annak megvitatása, hogy hacsak a Kongresszus nem akarta kizárni a társaságokat, a társaságok a legtöbb törvény értelmében személynek minősülnek); *Angers ex rel. Angers v. Lafayette Consol. Gov't*, No. 07-0949, 2007 WL 2908805, at *2 (W.D. La. Oct. 3, 2007) (annak megvitatása, hogy a törvény hogyan tulajdonít jogi személyiséget egy szervezetnek); *Batiste v. Bonin*, No. 06-1352, WL2007 at1791219, *2 (W.D. La. 2007) (annak megvitatása, hogy egy jogi személynek csak annyi jogképessége van, amennyit a törvény megenged); *In re Estate of Mulero's*, 143 F. Supp. 504, 505 (D.P.R. 1956) (annak megvitatása, hogy a törvény a "személy" kifejezésbe a mesterséges és jogi személyeket is bele kívánja foglalni); *In re Mfg. Lumbermen's Underwriters*, 18 F. Supp. 114, 123 (W.D. Mo. 1936) (annak megvitatása, hogy a törvény és a szöveggörnyezet szerint a személy kifejezés mesterséges személyeket jelent, mint például a társaságok); *Roberts v. Sewerage & Water Bd.*, So634. 2d (341,La346. 1994) (annak megvitatása, hogy egy kormányzati ügynökség hogyan minősül jogi személynek, ha a törvény biztosítja a szervezet számára a képességet és az önálló működésre való jogosultságot); *Miller's v. Commonwealth*, 68 Va. (27 Gratt.) (110,1876110) (annak megvitatása, hogy a társaságok hogyan tartoznak a személyek fogalmába, hacsak a törvény jellege vagy tárgya nem mentesíti őket kifejezetten); *W. Union Tel. Co. v. Richmond*, Va67. (26 Gratt.) (1,18751) (annak megvitatása, hogy a társaságok hogyan minősülnek személyeknek, ha a törvényben a természetes személyekkel azonos helyzetbe kerülnek); *Seibert v. Alexander*, 829 S.E.2d (473,Ga478. Ct. App. 2019) (annak megvitatása, hogy az állami törvény háromféle jogi személyt ismer); *Boy Scouts of Am. Nat'l Found. v. Superior Court*, 141 Cal. Rptr. 3d 819, 834 (Cal. Ct. App. 2012) (annak megvitatása, hogy a törvényi kontextus hogyan zárta ki a személy fogalmából az entitást); *Dejoie v. Medley*, 945 So. 2d 968, 972 (La. Ct. App. 2006) (annak megvitatása, hogy annak megállapításához, hogy az alperesek jogi személyek-e, a

bíróságnak azt a törvényt kell figyelembe vennie, amely létrehozta őket); *Cohort Energy Co. v. Caddo-Bossier Parishes Port Com'n*, 852 So. 2d 1174, 1184 (La. Ct. App. 2003) (tárgyalva, hogy a jogszabályban használt "személy" kifejezést a jogalkotói cél és a történet alapján kell meghatározni); *Brown v. State Farm Fire & Cas. Co.*, 804

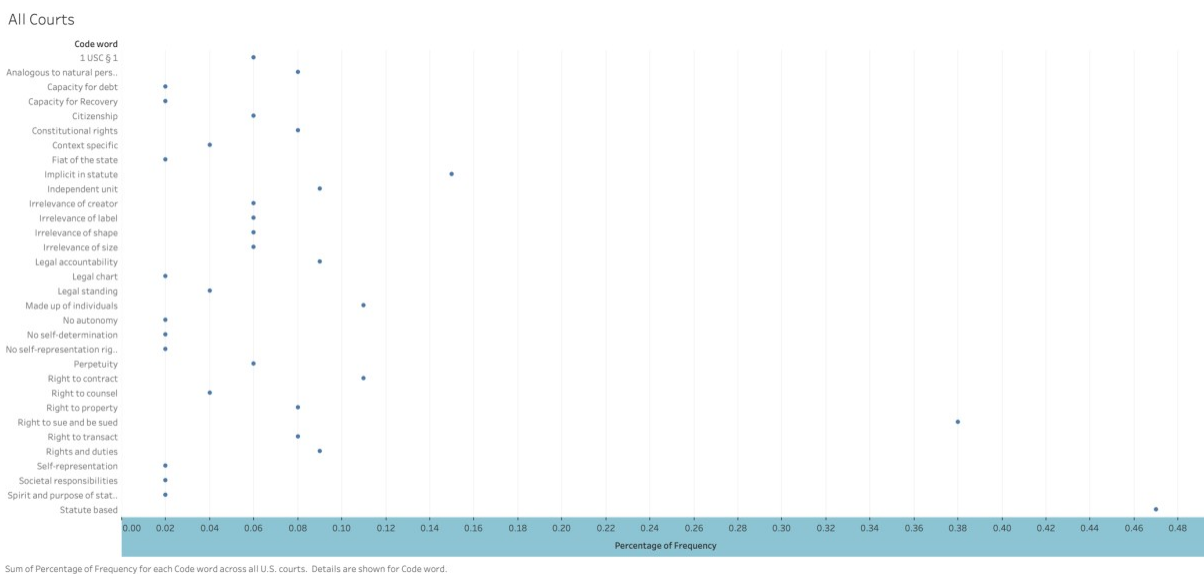
perelni és perelhető"²²³, és hogy ha egy jogszabály nem tartalmaz kifejezetten jogi személyként egy adott jogalanyt, akkor ez a jogalany egyébként úgy értelmezhető, hogy "a jogszabályban implicit".²²⁴ Ezek a kifejezések 47%-ban, 40%-ban és 15%-ban jelentek meg az összes

So. 2d 41, 43 (La. Ct. App. 2001) (tárgyalja, hogy a biztosítási minisztérium a törvény értelmében személy); *Dugas v. Breaux Bridge Police Dep't*, So757. 2d (741,La743. Ct. App. 2000) (tárgyalja, hogy a helyi önkormányzati egység jogi személy, hacsak a törvény másként nem rendelkezik); *State v. Richard Knutson, Inc*, 537 N.W.2d 420, 422 (Wis. Ct. App. 1995) (annak megvitatása, hogy a jogszabály hogyan foglalja magában a mesterséges és természetes személyeket, ha ez a jogszabály szellemén és célján belül van); *City Council of Lafayette v. Bowen*, So649. 2d (611,La614. Ct. App. 1994) (a jogi személyiség jogszabályon alapuló meghatározásának megvitatása az in La. C.C. art. 24). ²²³ *Cook County, Ill. v. United States ex rel. Chandler*, U538.S. (119,2003125) (tárgyalja, hogy a társaságok perelhető és perelhető személyek); *People of P.R. v. Russell & Co.*, 288 U.S. 476, 481 (1933) (tárgyalva, hogy a Sociedad perelhető és perelhető jogi személy); *Balt. & Ohio R.R. Co.* 79 U.S. at (81)tárgyalva, hogy a társaságot személynek tekintik, és perelhet és perelhető); *Bank of U.S. v. Deveaux*, U9.S. (61,180973) (tárgyalva, hogy a társaság nem jogi személy, mert nem perelhet és nem perelhető); *In re Ark-La-Tex Timber Co. v. Gen. Elec. Capital Corp.*, 482 F.3d 319, 335 (5th Cir. 2007) (annak tárgyalása, hogy a társaság jogi személy, amely képes perelni és perelhető, és rendelkezik a természetes jogi személyek felelősségével és kötelezettségeivel); *Ex Parte Edelstein*, 30 F.2d 636, 638 (2d. Cir. 1929) (annak tárgyalása, hogy egy jogi személyiséggel nem rendelkező egyesület mint jogi személy hogyan perelhet és perelhető); *Borusan Makina Ve Güç Sistemleri Sanayi Ve Ticaret A.Ş v. Hoist Liftruck MFG., Inc.*, 338

F. Supp. 3d (738,N739.D. Ill. 2018) (tárgyalva, hogy egy nemzetközileg alakult társaság rendelkezik a perlési és perelhetőségi jog személyiségi elemeivel); *W. African Ventures Ltd. v. Ranger Offshore, Inc.*, No. 4:17-CV-00548, 2017 WL 6405625, at *1 (S.D. Tex. Dec. 13, 2017) (annak megvitatása, hogy a személyiség magában foglalja a pereskedéshez való jogot, és hogy a társaságok jogi személyiséggel rendelkező szervezetek); *Petropolous v. FCA US, LLC*, No. 17-CV-0398, 2017 WL 2889303, at *3 (S.D. Cal. July 7, 2017) (annak megvitatása, hogy amikor a bíróság azt vizsgálja, hogy egy szervezet jogi személy-e, akkor a perelhető és perelhető képesség vállalati jellemzőit kell vizsgálnia); *Griffith v. Louisiana*, 808 F. Supp. 2d 926, 933 (E.D. La. 2011) (tárgyalva, hogy egy szervezetnek jogi személynek kell lennie ahhoz, hogy perelhessen és perelhető legyen); *In re Estate of Mulero's*, F143. Supp. at (505)tárgyalva, hogy a mesterséges és jogi személyeknek milyen joga van perelni és perelhetőnek lenni); *Froelich v. Sutherland*, 22 F.2d 870, 872 (D.C. Cir. 1927) (tárgyalva, hogy a társulás mint jogi személy hogyan perelhet és perelhető mint társulás); *County of San Mateo v. S. Pac. R.R. Co.*, F13. (722,C746.C.D. Cal. 1882) (tárgyalva, hogy a társaságok jogi személyek, amelyek a társaság nevében perelhetnek és perelhetők); *Fidelity Trust Co. v. BVD Assoc.*, A492.2d (180,Conn186. 1985) (tárgyalva, hogy a sociedad jogi személy a perelhetőség és perelhetőség alapján); *Amtorg Trading Corp. v. Camden Fibre Mills, Inc.*, 109 N.E.2d 606, 607 (N.Y. 1952) (annak megvitatása, hogy a társaság jogi személy, amely perelhető és perelhető); *Larson v. Sylvester*, N185.E. 45-4644, (Mass. 1933) (annak megvitatása, hogy a tröszt nem jogi személyiség, nem perelhető és perelhető, mint a tröszt); *Seibert*, S829.E.2d at (478)tárgyalva, hogy a jogi személy lehet kvázi művi személy, amelyet a jog elismeri, hogy perelhető és perelhető); *Dejoie*, 945 So. 2d at 972 (tárgyalva, hogy egy jogi személynek jogi személynek kell lennie ahhoz, hogy perelni és perelhető legyen); *Dugas*, 757 So. 2d at 743 (tárgyalva, hogy egy jogi személynek jogi személynek kell lennie ahhoz, hogy perelni és perelhető legyen); *City Council of Lafayette*, 649 So.2d at 612 ("A városi tanács nem jogi személy a La.C.C. art. 24 felruházva perlési és perelhető joggal").

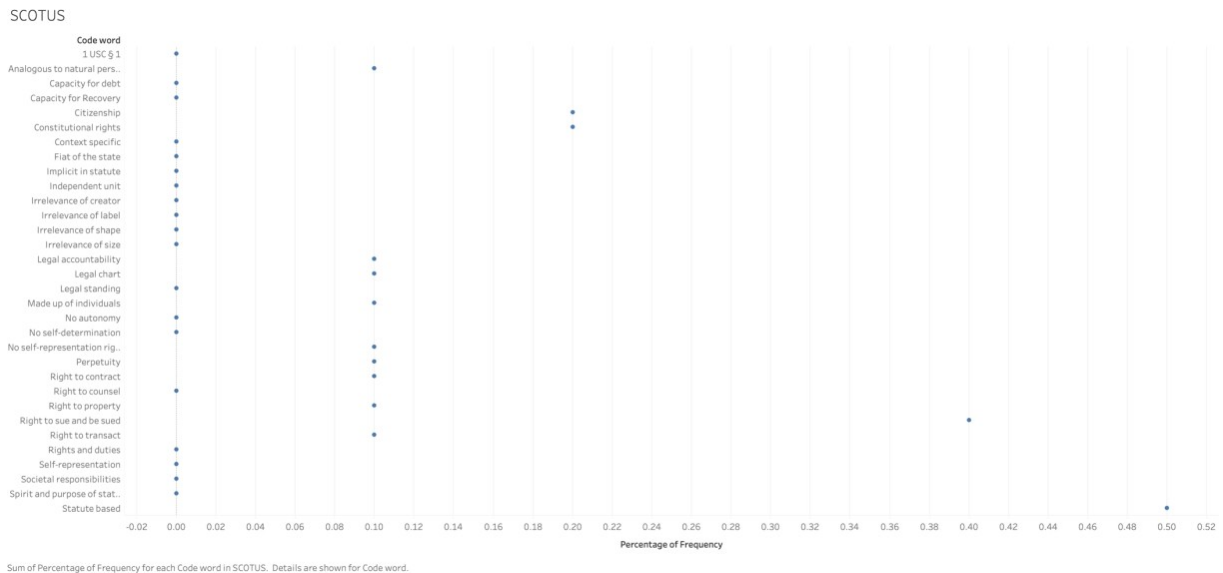
²²⁴ *Korte v. Sebelius*, F735.3d (654,^{7th}674 Cir. 2013) (tárgyalja, hogy a szótári törvény szerint a "személy" szó magában foglalja a mesterséges jogi személyeket, például a vállalatokat, kivéve, ha a kontextus vagy a

esetek. Bár a "jogszályban foglalt feltétel" a három legfontosabb jellemző között szerepel, amelyek meghatározzák, hogy egy mesterséges szervezet jogi személy-e, fontos megjegyezni, hogy ez a jellemző az összes eset 25%-ával kevesebb esetben fordul elő, mint a második legfontosabb feltétel, a "perlési és perelhető jog".

Annak megállapítása érdekében, hogy a különböző bíróságok és szövetségi, illetve állami joghatóságok között konzisztensek-e azok a jellemzők, amelyek a legfontosabbak annak meghatározásában, hogy egy mesterséges szervezet jogi személynek minősül-e, ezután bíróságonként kategorizáltam az ötvenhárom ügyet. Az ügydöntéseknek öt kategóriája van: az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága, a kerületi bíróságok, a kerületi bíróságok, az állami legfelsőbb bíróságok és az alacsonyabb szintű állami bíróságok által hozott döntések.

egyértelmű nyelvezet másként kommunikál); *Ruppel*, F701.3d at (1181tárgyalva, hogy a mesterséges személyeket hogyan foglalják bele a törvényekbe, ha nincs kifejezett nyelvezet vagy bizonyíték az ellentétes jogalkotói szándékra); *Isaacson*, 517 F.3d at 136 (tárgyalva, hogy a "személy" szó egy törvényben magában foglalja a társaságokat, hacsak a szövegkörnyezet másként nem jelzi); *Beckwith Elec. Co.*, 960 F. Supp. 2d at 1337 (annak megvitatása, hogy a személy szó meghatározása a Dictionary Act szerint hogyan foglalja magában a társaságokat és más jogi személyeket, és ellentétes kifejezett nyelvezet hiányában a jogszályok jellemzően a jogi személyekre vonatkoznak); *In re Estate of Mulero's*, F143. Supp. at 505 (annak megvitatása, hogy a jogszályban a "személy" kifejezésben a mesterséges és jogi személyek is szerepelnek); *Miller's*, 68 Va. (27 Gratt.) at 114 (annak megvitatása, hogy a társaságok automatikusan szerepelnek a törvényben a "személy" szavak alatt, kivéve, ha a törvény nyelvezete vagy a törvény jellege kifejezetten kiveszi); *Boy Scouts of Am. Nat'l Found.*, 141 Cal. Rptr. 3d, 834. o. (annak tárgyalása, hogy egy jogszályban a "személy" kifejezés nem foglalja magában a mesterséges jogi személyeket, mint például a társaságokat, ahol kifejezetten különbséget tettek a természetes és a mesterséges személy között); *Dejoie*, 945 So. 2d, 972. o. (annak tárgyalása, hogy a kormányzati egység jogi személy, hacsak a törvény másként nem rendelkezik).

Az ötvenhárom elemzett ügyből tíz az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának ügye volt. Kizárólag a Legfelsőbb Bíróság azon tíz esete alapján, amelyekben azt határozták meg, hogy egy mesterséges szervezet jogi személynek minősül-e, a két leggyakrabban figyelembe vett feltétel az ilyen meghatározás során a "jogszabályon alapuló" ²²⁵és a "perlési és perelhető jog", ²²⁶amelyek az esetek 50%-ában és 40%-ában szerepelnek. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának ügyei. A harmadik helyen holtversenyben két feltétel állt: a jogalany "állampolgársággal" ²²⁷és "alkotmányos jogokkal" rendelkezik, ²²⁸ami

²²⁵ *Vt. Agency of Nat. Res.*, 529 U.S. at 786 (tárgyalja, hogy a személyt hogyan határozza meg a jogszabály 31

U.S.C. §3801(a)(6), és magában foglal minden magánszemélyt, partnerséget, társaságot, egyesületet vagy magánszervezetet); *Rowland*, 506 U.S. at 204 (tárgyalja, hogy a Dictionary Act a "személy" fogalmába a társaságokat és a jogi személyiséggel nem rendelkező egyesületeket is beleérti); *Pembina*, 125 U.S. at 187-88. (annak tárgyalása, hogy a mesterséges személyt a törvényhozás hogyan határozza meg a törvényhozó a törvényekben); *Balt. & Ohio R.R. Co.* 79 U.S. at 81. (annak tárgyalása, hogy a mesterséges szervezetet a törvény személynek tekinti); *Amedy*, 24 U.S. at 406. (annak tárgyalása, hogy a törvény hogyan terjeszti ki a jogi személyiséget a társaságokra).

²²⁶ *Cook County, Ill.*, 538 U.S. at 125 (tárgyalva, hogy a társaságok perelhető és perelhető személyek); *People of P.R.*, 288 U.S. at 481 (tárgyalva, hogy a Sociedad perelhető és perelhető jogi személy); *Balt. & Ohio R.R. Co.* 79 U.S. at 81 (tárgyalva, hogy a társaságot személynek tekintik, és perelhet és perelhető); *Bank of U.S.*, 9 U.S. at 73 (tárgyalva, hogy a társaság nem jogi személy, mert nem perelhet és nem perelhető).

²²⁷ *Carden v. Arkoma Assoc.*, 494 U.S. 185, 189 (1990) (tárgyalja, hogy a vállalatoknak a törvény szerinti állampolgárként való jogi kezelése általában nem terjed ki más szervezetekre); *Bank of U.S.*, 9 U.S. 73. o. (tárgyalja az állampolgárságot mint a jogi személyiség egyik jellemzőjét).

²²⁸ *Burwell kontra Hobby Lobby Stores, Inc.*, 573 U.S. 682, 707 (2014) (annak megvitatása, hogy a társaság az emberek által használt szervezeti forma, és a negyedik módosítás

az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága által tárgyalta ügyek 20%-a tárgyalja. Ellentétben az esetek általános mintájával, ahol a "jogszabályban implicit módon" feltétel a három legfontosabb feltétel között volt annak meghatározásakor, hogy egy mesterséges szervezet jogi személynek minősül-e, ezt a feltételt a Legfelsőbb Bíróság egyetlen esetben sem vette figyelembe. A nyolc másik feltétel, amelyet csak egy-egy esetben vizsgáltak, a következő: a szervezet "tulajdonhoz való joga",²²⁹ "ügyletkötési joga",²³⁰ hogy a szervezet "természetes személlyel analóg" legyen,²³¹ hogy a szervezet "jogi felelősségre vonható" legyen,²³² hogy a szervezet "jogi táblán" alapuljon,²³³ hogy jogi személy legyen, ha "magánszemélyekből áll",²³⁴ hogy a szervezet "örökkévalóságot" élvezzen,²³⁵ és "szerződéskötési jog".²³⁶

védelmet kiterjesztették a vállalatokra, hogy megvédjék a vállalaton belüli embereket); *Bank of U.S.*, 9 U.S. at 73 (annak tárgyalása, hogy egy jogi személynek tekintett szervezet hogyan szavazhat).

²²⁹ *People of P.R.*, 288 U.S., 481. o. (a tulajdonlás képességét a jogi személyiség egyik jellemzőjeként tárgyalja).

²³⁰ *Id.* 481. o. (1933) (az üzletkötési képességet a jogi személyiség egyik jellemzőjeként tárgyalja).

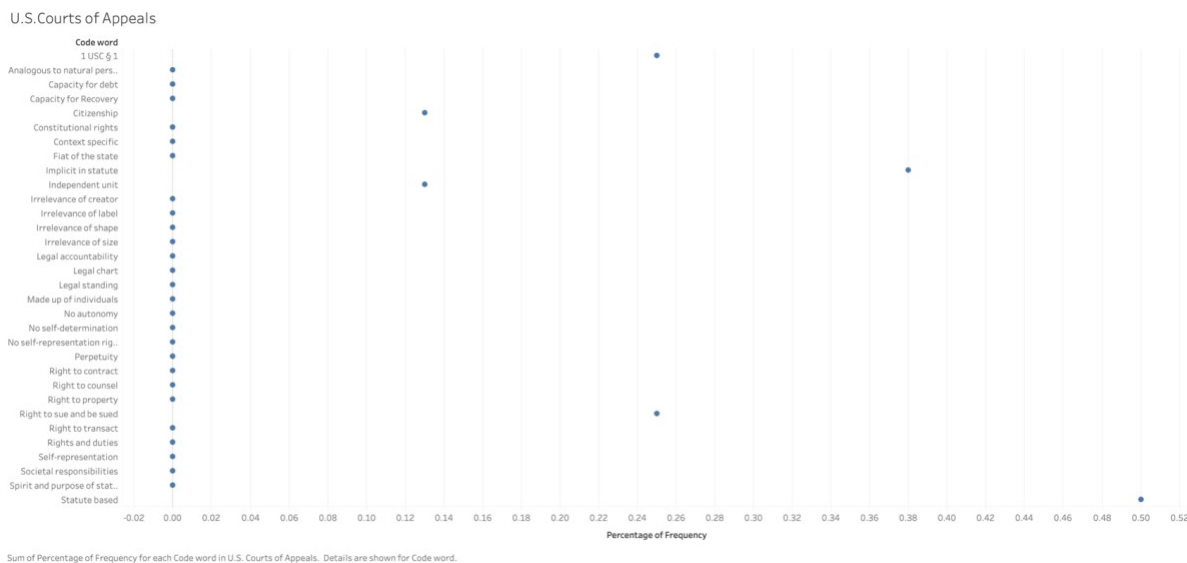
²³¹ *Pembina Consol. Silver Mining & Milling Co. v. Pennsylvania*, 125 U.S. 181, 187-88 (1888) (kifejtve, hogy "a társasági lét engedélyezése a társasági tagok számára különleges kiváltságok biztosítása, amely lehetővé teszi számukra, hogy bizonyos meghatározott célokra egyetlen személyként cselekedjenek"). ²³² *Bank of U.S.*, 9 U.S., 73. o. (annak tárgyalása, hogy a törvénysértésre való képtelenség arra utal, hogy egy szervezet nem jogi személy, amely bíróság elé állhat).

²³³ *Burwell kontra Hobby Lobby Stores, Inc.*, 573 U.S. 682, 706-07 (2014) (annak tárgyalása, hogy a társaság egy meghatározott joganyag által vezérelt, kívánt céllal rendelkező egyének szerveződési formája).

²³⁴ *Id.* ("Fontos szem előtt tartani, hogy e fikció célja az emberek védelmének biztosítása. A társaság egyszerűen egy olyan szervezeti forma, amelyet emberek használnak a kívánt célok elérésére.").

²³⁵ *Bank of U.S.*, 9 U.S. at 73 (tárgyalja, hogy egy szervezet nem perelhet a körzeti bíróságon, mert soha nem hal meg).

²³⁶ *People of P.R. kontra Russell & Co.*, 288 U.S. 476, 481 (1933) (a szerződéskötési képességet a jogi személyiség egyik jellemzőjeként tárgyalja).

Az ötvenhárom elemzett ügyből nyolcban az Egyesült Államok valamelyik kerületi bírósága hozott döntést. A körzeti bíróságok által eldöntött ügyekben a két legfontosabb feltétel annak meghatározásához, hogy egy mesterséges szervezet jogi személynek minősül-e, a "jogszályon alapuló"²³⁷ és a "jogszályban implicit módon"²³⁸, amelyek a körzeti bírósági határozatok 50%-ában, illetve 38%-ában szerepelnek. Két feltétel, a "perlési és perelhetőségi jog"²³⁹ és az "1 USC § 1" alá tartozó jogalany²⁴⁰oltversenyben a harmadik helyen áll, mint a legfontosabb feltétel a körzeti bíróságok jogi személyekre vonatkozó határozatai között.

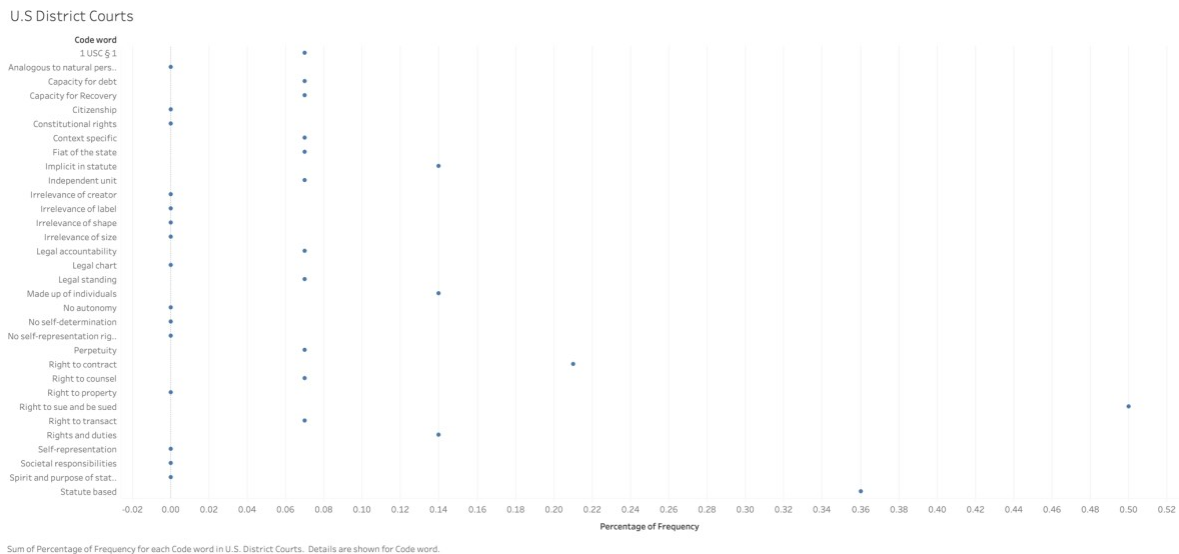
²³⁷ *Ruppel kontra CBS Corp.*, F701.3d (1176,7th1181 Cir. 2012) (megvitatva, hogy a 1442(a) § értelmében a Kongresszus a társaságokat is személyeknek akarta tekinteni); *Isaacson v. Dow Chem. Co.*, 517 F.3d 129, 135-36 (2d Cir. 2008) (annak megvitatása, hogy a törvény értelmében a személyek közé tartoznak a társaságok is, kivéve, ha a szöveggörnyezet másként nem zárja ki); *Lippoldt v. Cole*, 468 F.3d 1204, 1212 (10th Cir. 2006) (annak megvitatása, hogy a törvény nyelvezete és a személy szerint a szervezet személy); *Cohn v. Rosenfeld*, 733 F.2d 625, 629 (9th Cir. 1984) (annak megvitatása, hogy a törvény a sociedadot jogi személynek tekinti).

²³⁸ *Korte v. Sebelius*, F735.3d (654,7th674 Cir. 2013) (annak megvitatása, hogy a Dictionary act szerint a "személy" szó magában foglalja a mesterséges jogi személyeket, például a társaságokat, kivéve, ha a szöveggörnyezet vagy az egyszerű nyelvezet másként nem jelzi); *Ruppel*, F701.3d at (annak 1181megvitatása, hogy a mesterséges személyek szerepelnek a jogszályokban, ha nincs kifejezett eltérő nyelvezet vagy bizonyíték az ellentétes jogalkotói szándékra); *Isaacson*, 517 F.3d at 136 (annak megvitatása, hogy a "személy" szó egy jogszályban magában foglalja a társaságokat, kivéve, ha a szöveggörnyezet másként jelzi).

²³⁹ *In re Ark-La-Tex Timber Co. kontra Gen. Elec. Capital Corp.*, F482.3d (319,5th335 Cir. 2007) (annak tárgyalása, hogy a társaság jogi személy, amely perelhető és perelhető, és a természetes jogi személyek felelősségével és kötelezettségeivel rendelkezik); *Ex Parte Edelstein*, 30 F.2d 636, 638 (2nd Cir. 1929) (annak tárgyalása, hogy a jogi személyiséggel nem rendelkező egyesület mint jogi személy perelhető és perelhető).

²⁴⁰ *Korte*, 735 F.3d at 674 (tárgyalva, hogy a Dictionary Act szerint a "személy" szó magában foglalja a mesterséges jogi személyeket, például a társaságokat, kivéve, ha a szöveggörnyezet vagy az egyszerű nyelvezet másként nem rendelkezik); *Isaacson*, 517 F.3d at 135-36 (tárgyalva, hogy az 1 U.S.C. §1 "alapvetően feltételezi, hogy a rem 'személy' magában foglalja a társasági személyeket" a jogszályok értelmezésekor).

a személyiséget az elemzett esetek 25%-ában való megjelenéssel. A két másik jellemző, amelyet csak egy-egy esetben említettek, az "állampolgárság"²⁴¹ és az, hogy egy entitás "független egységet" képvisel, amely elkülönül egy nagyobb egységtől, amely magában foglalhatja.²⁴² Érdekes megjegyezni, hogy a körzeti bírósági határozatok az ügyek egyetlen olyan alkategóriája, amely a "jogszabályban implicit" feltételt az első három legfontosabb jellemző között említi, ami tükrözi az ügyek teljes csoportja által tükrözött tendenciát.

Az ötvenhárom elemzett esetből tizennégy volt amerikai kerületi bírósági határozat. A tizennégy ügy között összesen tizenhét olyan jellemzőt vettek figyelembe, amelyek alapján meghatározható, hogy egy mesterséges szervezet jogi személynek minősül-e. A három legfontosabb jellemző ezen ügyek között annak meghatározásában, hogy egy mesterséges szervezet jogi személy-e, a "perlési jog".

²⁴¹ *Ex Parte Edelstein*, 30 F.2d at 638 (a jogi személyiséggel nem rendelkező egyesület jogi személyként és állampolgárként való kezelésének tárgyalása).

²⁴² *Harrison-Halsted Comty. Grp., Inc. kontra Hous. & Home Fin. Agency*, F310.2d (99,7th106 Cir. 1962) (tárgyalva, hogy az ügynökség nem bírói személy, mivel a kormány képviselője).

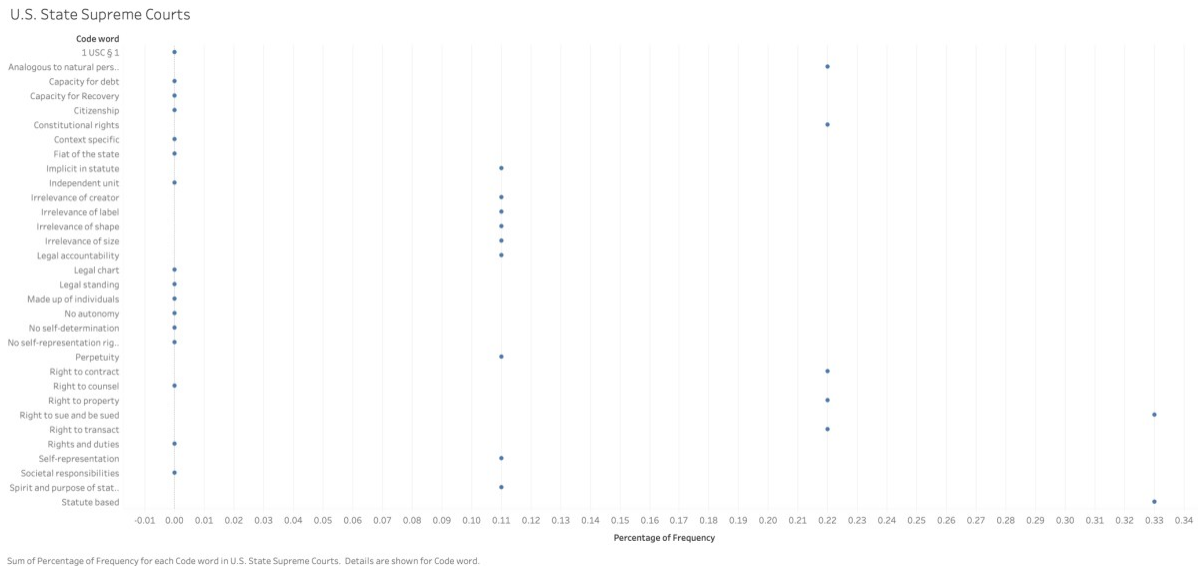
és perelhető",²⁴³ "jogszályon alapuló" ²⁴⁴és "szerződéskötési jog".²⁴⁵ Ezekről a jellemzőkről 50%, 36% és 21% beszélt.

²⁴³ *Borusan Makina Ve Güç Sistemleri Sanayi Ve Ticaret A.Ş* kontra *Hoist Lifttruck MFG., Inc.*, F338. Supp. 3d (738,N739.D. Ill. 2018) (tárgyalva, hogy egy nemzetközileg alakult társaság rendelkezik a perlési és perelhető jog személyiségi elemeivel); *W. African Ventures Ltd. v. Ranger Offshore, Inc.*, No. 4:17-CV-00548, WL2017 at6405625, *1 (S.D. Tex. Dec. 201713,).

(annak megvitatása, hogy a személyiség magában foglalja a pereskedés jogát, és hogy a társaságok jogi személyiséggel rendelkező szervezetek); *Petropolous v. FCA US, LLC*, No. 17-CV-0398, WL2017 at2889303, *3 (S.D. Cal. July 20177,) (annak megvitatása, hogy amikor a bíróság azt vizsgálja, hogy egy szervezet jogi személy-e, akkor a perlési és perelhető képesség vállalati jellemzőit kell vizsgálnia); *Griffith v. Louisiana*, 808 F. Supp. 2d 926, 933 (E.D. La. 2011) (tárgyalva, hogy egy szervezetnek jogi személynek kell lennie ahhoz, hogy perelhető és perelhető legyen); *In re Estate of Mulero's*, F143. Supp. (504,D505.P.R. 1956) (tárgyalva, hogy a mesterséges és jogi személyeknek milyen joguk van perelni és perelhetőnek lenni); *Froelich v. Sutherland*, 22 F.2d 870, 872 (D.C. Cir. 1927) (annak tárgyalása, hogy a társulás mint jogi személy hogyan perelhet és perelhető mint társulás); *County of San Mateo v. S. Pac. R.R. Co.*, F13. (722,C746.C.D. Cal. 1882) (tárgyalva, hogy a társaságok jogi személyek, amelyek a társaság nevében perelhetnek és perelhetők).

²⁴⁴ *Beckwith Elec. Co. v. Sebelius*, 960 F. Supp. 2d 1328, 1337 (M.D. Fla. 2013) (tárgyalja, hogy hacsak a Kongresszus nem kívánta kizárni a társaságokat, a társaságok a legtöbb törvény értelmében személyeknek minősülnek); *Angers ex rel. Angers v. Lafayette Consol. Gov't*, No. 07-0949, 2007 WL 2908805, at *2 (W.D. La. Oct. 3, 2007) (annak megvitatása, hogy a törvény hogyan tulajdonít jogi személyiséget egy szervezetnek); *Batiste v. Bonin*, No. 06-1352, WL2007 at1791219, *2 (W.D. La. 2007) (annak megvitatása, hogy egy jogi személynek csak annyi jogképessége van, amennyit a törvény megenged); *In re Estate of Mulero's*, F143. Supp. at (505) annak megvitatása, hogy a jogszály szándéka szerint a "személy" kifejezésbe mesterséges és jogi személyek is beletartoznak); *In re Mfg. Lumbermen's Underwriters*, 18 F. Supp. 114, 123 (W.D. Mo. 1936) (annak megvitatása, hogy a jogszály és a szöveggörnyezet szerint a személy kifejezés mesterséges személyeket, például vállalatokat jelent).

²⁴⁵ *Borusan Makina Ve Güç Sistemleri Sanayi Ve Ticaret A.Ş*, 338 F. Supp. 3d at 739 (a szerződéskötéshez való jogot, mint az egyik olyan jellemzőt tárgyalja, amely jelzi, hogy egy jogalany társaságnak minősül-e); *W. African Ventures Ltd*, WL2017 at 6405625*1 (a személyiséget zárójelben úgy határozza meg, mint a jogalany saját nevében történő szerződéskötéshez és pereskedéshez való jogot); *County of San Mateo*, 13 F. at 746 Railroad Tax Cases, 13 F. 722 (C.C.D. Cal. 1882) (annak megvitatása, hogy egy társaságnak szüksége van a szerződéskötéshez való jogra ahhoz, hogy részvényesei nevében üzletet tudjon kötni).

Az elemzett ötvenhárom esetből kilencet az államok legfelsőbb bíróságai döntöttek el. A kilenc eset tizenhat feltételt tárgyal annak meghatározására, hogy egy mesterséges entitás jogi személyiséggel rendelkezik-e. A legfelsőbb állami bíróságok ügyeiben a két leggyakrabban tárgyalt feltétel a "perlési és perelhető jog"²⁴⁶ és a "törvényen alapuló"²⁴⁷: mindkettőt az elemzett ügyek 33%-ában tárgyalják. Az ügyek között nincs egyértelmű második vagy harmadik legfontosabb feltétel, mivel öt feltétel holtversenyben a második helyen áll, mivel az ügyek 22%-ában tárgyalják őket. Ez az öt feltétel a következő: "az ügyletkötéshez való jog",²⁴⁸ "az ügyletekhez való jog", "az ügyletekhez való jog"

²⁴⁶ *Fidelity Trust Co. v. BVD Assoc.*, 492 A.2d 180, 186 (Conn. 1985) (tárgyalja, hogy a sociedadad jogi személy, a perelhető és perelhető képesség alapján); *Amtorg Trading Corp. v. Camden Fibre Mills, Inc.*, 109 N.E.2d 606, 607 (N.Y. 1952) (annak tárgyalása, hogy a társaság a perelhető és perelhető képesség alapján jogi személy); *Larson v. Sylvester*, 185 N.E. 44, 45-46 (Mass. 1933) (annak tárgyalása, hogy a trust nem jogi személyiség, és ezért nem perelhető és perelhető, mint a trust).

²⁴⁷ *Roberts kontra Sewerage & Water Bd.*, 634 So. 2d 341, 346 (La. 1994) (tárgyalja, hogy egy kormányzati ügynökség jogi személynek minősül, ha a törvény megadja a jogalany számára a képességet és az önálló működésre való jogosultságot); *Miller's v. Commonwealth*, 68 Va. (27 Gratt.) 110, 110 (1876) (annak megvitatása, hogy a társaságok hogyan tartoznak a személyek fogalmába, ha csak a törvény jellege vagy tárgya nem mentesíti őket kifejezetten); *W. Union Tel. Co.*, 67 Va. (26 Gratt.) 1. o. (annak tárgyalása, hogy a társaságok hogyan minősülnek személyeknek, ha a törvény a természetes személyekkel azonos helyzetbe hozza őket).

²⁴⁸ *Town of Dartmouth v. Greater New Bedford Reg'l Vocational Tech. High Sch. Dist.*, 961 N.E.2d 83, 96 (Mass. 2012) (tárgyalja, hogy egy kereskedelmi és üzleti ügyleteket folytató szervezet hogyan minősül jogi személynek); *Fidelity Trust Co.*, 492 A.2d at 186 (tárgyalja egy szervezet üzleti tevékenységre való képességét, mint a jogi személyiség jelét).

"jogszályon alapuló" ²⁵³és "perlési és perelhető jog", ²⁵⁴amelyek az esetek 67%-ában, illetve 33%-ában fordulnak elő. Az alacsonyabb szintű állami bírósági ügyek között holtversenyben a harmadik leggyakrabban tárgyalt három feltétel a "magánszemélyekből álló",²⁵⁵ a "jogok és köteleességek",²⁵⁶ valamint az "önálló egység",²⁵⁷ amelyek az ügyek 25%-ában szerepelnek.

Összességében a bíróságok a következő legfontosabb feltételeket veszik figyelembe annak meghatározásakor, hogy egy mesterséges jogalany jogi személynek minősül-e: a jogi személyiséget közvetlenül jogszály ruházza-e a jogalanyra, illetve ha nem ruházzák közvetlenül, akkor a jogi személyiség implicit módon olvasható-e ki más jogalanyokra vonatkozó meglévő jogszályokból,

²⁵³ *Boy Scouts of Am. Nat'l Found. v. Superior Court*, 141 Cal. Rptr. 3d 819, 834 (Cal. Ct. App. 2012) (annak tárgyalása, hogy a törvényi kontextus hogyan zárta ki a személy fogalmából a szervezetet); *Seibert*

v. Alexander, 829 S.E.2d 473, 478 (Ga. Ct. App. 2019) (tárgyalva, hogy az állami törvény háromféle jogi személyt ismer); *Cohort Energy Co. v. Caddo-Bossier Parishes Port Com'n*, So852. 2d (1174,La1184. Ct. App. 2003) (tárgyalva, hogy a törvényben használt "személy" kifejezést a törvényhozás célja és története alapján kell meghatározni); *Brown v. State Farm Fire & Cas. Co.*, 804 So. 2d 41, 43 (La. Ct. App. 2001) (tárgyalva, hogy a biztosítási minisztérium a törvény értelmében személy); *Dugas v. Breaux Bridge Police Dep't*, 757 So. 2d 741, 743 (La. Ct. App. 2000) (tárgyalva, hogy a helyi önkormányzati egység jogi személy, hacsak a törvény másként nem rendelkezik); *State v. Richard Knutson, Inc.*, N537.W.2d (420,Wis422. Ct. App. 1995) (annak megvitatása, hogy a jogszály hogyan foglalja magában a mesterséges és természetes személyeket, ha ez a jogszály szellemén és célján belül van); *City Council of Lafayette v. Bowen*, 649 So. 2d 611, 614 (La. Ct. App. 1994) (a jogi személyiség jogszályon alapuló meghatározásának megvitatása a La. C.C. art. 24).

²⁵⁴ *Seibert*, 829 S.E.2d at 478 (tárgyalva, hogy egy jogi személy lehet egy kvázi mesterséges személy, akit a törvény elismeri, hogy képes perelni és perelhető); *Dejoie v. Medley*, 945 So. 2d 968, 972 (La. Ct. App. App. 2006) (tárgyalva, hogy egy jogalanynak jogi személynek kell lennie ahhoz, hogy perelhessen és perelhető legyen); *Dugas*, 757 So. 2d, 743 (tárgyalva, hogy egy jogalanynak jogi személynek kell lennie ahhoz, hogy perelhessen és perelhető legyen); *City Council of Lafayette*, 649 So.2d at 612 ("A városi tanács nem jogi személy a La. C.C. art. 24 felruházva perlési és perelhető joggal.").

²⁵⁵ *In re Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy v. Lavery*, 152 A.D.3d 73, 78 (N.Y. App. Div. 2017) (tárgyalva, hogy egy társaság hogyan minősül egyéni részvényesekből álló jogi személynek); *In re Nonhuman Rights Project, Inc. ex rel. Hercules v. Stanley*, 16 N.Y.S.3d 898, 911 (N.Y. Gen. Term 2015) (kifejtve, hogy egyes jogi személyiséggel rendelkező szervezetek emberekből állnak); *Brown*, So804. 2d at (44érvelve, hogy a jogi személy személyisége elkülönül a tagjainak személyiségétől).

²⁵⁶ *In re. Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy*, 152 A.D.3d at 76 (tárgyalja, hogy a csimpánzok nem jogi személyek, mivel a csimpánzok nem viselhetnek jogi kötelezettségeket); *In re Nonhuman Rights Project, Inc. ex rel. Hercules*, 16 N.Y.S.3d at 912 (tárgyalja, hogy bizonyos jogok törvény szerinti kiosztása hogyan adhat jogi személyiséget); *Cohort Energy Co.*, 852 So. 2d at 1185 (annak tárgyalása, hogy a jogi személyiség státuszát részben bizonyos törvényes jogok és kötelezettségek társaságoknak vagy más szervezeteknek való odaitélése adja).

²⁵⁷ *In re. Nonhuman Rights Project ex rel. Tommy*, 152 A.D.3d at 78 (tárgyalja, hogy a csimpánzok nem jogi személyek, mivel a csimpánzok nem viselhetnek jogi kötelezettségeket); *In re Nonhuman Rights Project, Inc. ex rel. Hercules*, 16 N.Y.S.3d at 912 (tárgyalja, hogy bizonyos jogok törvény szerinti kiosztása hogyan adhat jogi személyiséget); *Cohort Energy Co.*, 852 So. 2d at 1184 (annak tárgyalása, hogy a jogi személyiség státuszát részben bizonyos törvényes jogok és kötelezettségek társaságoknak vagy más szervezeteknek való odaitélése adja).

ha a mesterséges jogalany perelhet és perelhető, és végül, ha a jogalany természetes személyek összessége. Ahogyan az várható volt, a jogi személyiség törvényi alapja az egyik legegységesebb módja annak, hogy sikeresen érveljenek amelle, hogy egy mesterséges entitás jogi személy. A jogi személyiség mellett érvelés másik legerősebb módja annak bemutatása, hogy a mesterséges entitás perelhető és perelhető. Az összes értékelt eset között harminckét különböző feltétel szerepel, amelyek közül néhányat az összes eset közül csak egy esetben tárgyalnak. Ezért a mennyiségi elemzésből eredő néhány csúcspont ellenére sok eltérő feltétel van, amelyet a bíróságok a jogi személyiség megállapításakor figyelembe vesznek.

Szerencsére az adatokban megfigyelhető tendenciák vannak, amelyek betekintést nyújtanak a jogi személyiség kialakulásába és meghatározásába. A jogi személyiség törvény általi átruházásának megfontolását az esetek mintegy felében, és az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának ügyeinek többségében alkalmazták. Hasonlóképpen, a perelhető és perelhető képesség feltételét az elemzett ügyek körülbelül felében, és az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága ügyeinek egyharmadában tárgyalták. Néhány esetben ezt a perelhető és perelhető jogot törvény által létrehozott jogi személyiséghez való jogként azonosították. Ezek az eredmények azt mutatják, hogy a jogi személyiség az esetek többségében a jogalkotók kezében van. Ez fontos eredmény, tekintettel a jogi személyiségre vonatkozó egyértelmű törvényi rendelkezések viszonylagos ritkaságára. A kutatás által azonosított feltételek keretét adhatják ahhoz, hogy a jogalkotónak milyen megfontolásokat kellene figyelembe vennie, mielőtt a jövőben a jogi személyiséget a társaságokon kívüli jogalanyokra ruházza.

Megállapításaim azt is indokolják, hogy a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jogi személyiségének kérdését olyan módon közelítsük meg, amely szkeptikusabb és óvatosabb, mint a mesterséges intelligencia személyiségével és felelősségével kapcsolatos tudományos kutatás egyes vezető hangjainak javaslatai.²⁵⁸ Ez az óvatosabb megközelítés kritikus jelentőségű, tekintettel az egyrészt a tudomány, másrészt a gyakorlat közötti nyilvánvaló szakadékra, ahogyan azt az adataim tükrözik. Az összes ügyben, és főként az állami bíróságokon és a szövetségi kerületi bíróságokon azonosított tendencia az a feltétel, hogy egy entitásnak egyének összességének kell lennie ahhoz, hogy jogi személyiséggel rendelkezzen.²⁵⁹ Ez a feltétel

²⁵⁸ Asaro, 1699., lábjegyzet; Chopra, 169. lábjegyzet (azzal 45. érvelve, hogy a közeljövőben a mesterséges intelligencia jogi személyiséget kaphat és kell kapnia); Frank, 9. lábjegyzet; Floridi, 149., lábjegyzet; Alaiari, 169. lábjegyzet. 9,159 ("[N]on-predictability and autonomy may confer a greater degree of responsibility to the machine."); GABRIEL HALLEVY, LIABILITY FOR CRIMES INVOLVING ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEMS (2015); Gabriel Hallevy, *Unmanned Vehicles- Subordination to Criminal Law Under the Modern Concept of Criminal Liability*, J21. L. INF. & SCI. 200,215 (2012); Wurah, *Supra* note. 9, 6. o.; Laukyte, *supra* note. 9, 69. o.; Solaiman, *supra* note. 9, 165. o.; *Lásd* Mulligan, *supra* note. 9; *Lásd pl.* Solum, *Supra* note. 9. ²⁵⁹ Ezek az adatok érdekes kérdéseket vetnek fel azzal kapcsolatban, hogy a jogi személyiség különböző szerepet játszik-e a szövetségi és az állami törvényekben, különösen a polgári és

büntetőjogi felelősséggel kapcsolatban, amelyek a következőkre esnek

különösen tanulságos a mesterséges intelligencia szervezetek esetében, mivel más mesterséges szervezetekkel, például a társaságokkal ellentétben a mesterséges intelligencia szervezetek nem más jogi személyek összessége. Vegyük figyelembe, hogy - amint azt e tanulmány I. része tárgyalja - az elmélet az autonómia, az intelligencia és a tudatosság feltételeire összpontosít, mint a mesterséges intelligencia jogi személyiségének kulcsaira.²⁶⁰ Talán az összes ügy 6%-ában, és különösen az Egyesült Államok fellebbviteli bíróságain az ügyek 25%-ában megjelenő, a "természetes személyekkel analóg" feltétel kivételével az adatok megerősítik, hogy a bíróságok számára a mesterséges személyek jogi felelőssége továbbra is visszavezethető az őket alkotó természetes személyekre, mint a cselekvésük fő forrására.²⁶¹ Mi több, az autonómiára, az intelligenciára és a tudatosságra vonatkozó feltételek szinte teljesen hiányoznak a bíróságok által a mesterséges entitások jogi személyiségének mérlegeléséből. Az egyetlen kivétel az autonómia, amelyet az esetek 2%-ában tekintenek a jogi személyiség feltételének.

Egy másik érdekes minta, amit az adatok feltárnak, az, amit a jogi személyiség körkörösségi problémájának fogok nevezni. A cikk két részében amellet érveltem, hogy nemcsak jelentős elméleti megosztottság van a jogi személyiség alkotóelemeivel kapcsolatban, hanem jelentős disszonancia van az elmélet és a gyakorlat között, valamint magán a gyakorlaton belül is. A jogi személyiség feltételeinek a QCA-n keresztül történő azonosításán és összeállításán túlmenően fontos, hogy kritikusan is foglalkozzunk ezekkel a feltételekkel. Gondoljunk például néhány olyan feltételre, amelyeket a bíróságok annak eldöntése során vizsgáltak, hogy egy entitás jogi személyiséggel rendelkezik-e, például arra, hogy az entitás rendelkezik-e "perlési és perelhető joggal", "szerződéskötési joggal" vagy "alkotmányos jogokkal". Bár ez a jogi személyiség realista elméletét tükrözheti, ezek olyan feltételek, amelyekkel a jogi személyiséget már élvező jogalany rendelkezik, ugyanakkor a bíróságok ezeket arra használják, hogy egy megoldatlan ügy esetében pozitívan megválaszolják a jogi személyiség kérdését. Ez a jogi személyiség körkörösségének kérdése.

A körkörösség problémája részben megmagyarázható, ha a mesterséges szervezetek és különösen a társaságok jogi fejlődését a bíróságok fokozott pragmatizmusának példajaként tekintjük. Vagyis a társaságok már létező joghatásokkal rendelkező társadalmi-jogi jelenséget mutattak be. Mivel kevés és összefüggéstelen törvényi felhatalmazás volt arra vonatkozóan, hogy hogyan kell kezelni ezeket a jogalanyokat, a bíróságoknak meg kellett találniuk a módját annak, hogy a társaságokat mint jogi jelenséget normalizálják. Ennek érdekében a bíróságok olyan feltételeket kerestek, amelyeket ezek a szervezetek *de facto* már élveztek, és legitimálták őket. Tekintsük a jogi személyiség néhány elméletét is. Ezek is tükrözik, valószínűleg akaratlanul is, ezt a

e dokumentum keretein kívül esik. *De lásd* Steven Walt & William S. Laufer, *Why Personhood Doesn't Matter: Corporate Criminal Liability and Sanctions*, 18 AM. J. CRIM. L. 263, 265- (661991).

²⁶⁰ *Lásd fentebb az I. részt.*

²⁶¹ *Lásd* Pagallo, *Supra* note 135, a oldalon. 349.

körkörösség. A jogi személyiség fikciós elmélete,²⁶² illetve a realista elmélet, ²⁶³bár szöges ellentétben állnak egymással, mégis van egy nagyon fontos közös alapjuk: az az elképzelés, hogy a mesterséges entitások bizonyos módon léteznek és cselekszenek, mégpedig olyan módon, amelyre a jog általában kiterjed, mielőtt a jog ténylegesen kiterjedne rájuk. A jog, valamint a bírói döntéshozatal lassúbb és visszamenőlegesebb minősége tovább erősítette a körkörösségi problémát. Ez azonban fontos hiba, amelyet figyelembe kell venni, amikor arról döntünk, hogy a mesterséges entitások új kategóriáját, a mesterséges intelligencia entitásokat hol helyezzük el a jogrendszerben.

Jogszabály hiányában a bíróságok a feltételek szélesebb körét veszik figyelembe, amikor egy mesterséges jogalany jogi személyiségét megállapítják. A feltételeknek ez a változatossága a jogi meghatározatlanság, a bizonytalanság és a potenciális önkényesség kérdéseit veti fel, mivel a bíróságok gyakran egyszerre több feltételt is megvizsgáltak anélkül, hogy az egyes ügyekben figyelembe vett feltételek között összefüggő koherencia lenne. Például hasonló kontextusú ügyekben ugyanazon joghatósági szinten a bíróságok egyrészt a "tulajdonjoggal való rendelkezési képesség", a "szerződéskötési jog", a "perlési és perelhető jog" és az "alkotmányos jogok" feltételeit vizsgálták egy korábbi ügyben,²⁶⁴ másrészt a "tulajdonjoggal való rendelkezési képesség", a "tranzakciós képesség", a "perlési és perelhető jog" és az "örökökévalóság" feltételeit egy későbbi ügyben, ²⁶⁵anélkül, hogy magyarázatot adtak volna arra, hogy bizonyos feltételek miért az egyik esetben irányadóak, a másokban pedig miért nem. És bár van némi átfedés, amint azt az adatok is mutatják, jelentős eltérések is vannak, ami a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiségének megítélése esetében problémásnak bizonyulhat az újszerű és egyedülálló kihívások miatt, amelyeket ez a jog számára jelent.

Az ítélkezési gyakorlat meghatározatlansága a jogi személyiség fogalmának összetettségét és annak számos lehetséges dimenzióját tükrözi. Az általam azonosított feltételek azonban alapot nyújthatnak a jogi személyiség megléte vagy hiánya mögött meghúzódó tényezők megértéséhez ott, ahol a jogszabályok hallgatnak. Tekintettel arra, hogy a mesterséges intelligencia szervezetek nem szerepelnek a hatályos jogszabályi rendelkezésekben és azok értelmezésében, fontos, hogy komolyan megfontoljuk, hogy mit mutat fel ez az empirikus elemzés a jogi személyiségről, mielőtt a mesterséges intelligencia szervezetek által tett esetleges intézkedésekből eredő jövőbeli peres ügyek fényében a jogi személyiséget a társaságoktól eltérő szervezetekre ruházzuk.

KÖVETKEZTETÉS

Mivel a mesterséges intelligenciával foglalkozó szervezetek egyre nagyobb távolságban működnek a fejlesztőiktől és tulajdonosaiktól, továbbra is új kihívások elé állítják a jogi

²⁶² *Lásd a fenti 15-17. oldalt.*

²⁶³ *Lásd a fenti 17-18. oldalt.*

²⁶⁴ *Amtorg Trading Corp. kontra Camden Fibre Mills, Inc.* , N109.E.2d 606, 607 (N.Y. 1952)

²⁶⁵ *Fidelity Trust Co. kontra BVD Assoc.* , 492 A.2d 180, 186.

az esetleges polgári vagy büntetőjogi jogsértésekkel kapcsolatos felelősségre vonás és felelősségre vonás keretei. A jelenlegi jogi környezet nincs felkészülve a mesterséges intelligencia entitások elszámoltathatóságának kérdésére, amíg nem ad választ arra a kérdésre, hogy ezek az entitások jogi személyiséggel rendelkezhetnek-e, hogy jogi felelősséget is viselhessenek. Ugyanakkor, ha engedünk az olyan népszerű felhívásoknak, amelyek normatív szempontból vonzóknak tűnő, de jogi szempontból nem egyértelműen megalapozott okokból a mesterséges intelligencia entitások jogi személyiségének megadását szorgalmazzák, meg kellene állnunk. Ez a cikk egy elméleti felmérés és egy empirikus tanulmány alapján értékeli a jogi személyiség terjedelmét a mesterséges intelligencia entitásokra vonatkozóan, amely két állítást eredményez, egy leíró és egy előíró jellegű. A leíró jellegű állítás szerint a bíróságok jogi személyiséggel kapcsolatos általános megközelítése eltérőbb, mint azt sokan feltételezték, és ez nem támogatja a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások jogi személyiségét. Az előíró állítás az, hogy a személyiség jogi alapja, amelyet a cikk empirikus megállapításai bemutatnak, megakadályozza, hogy a bíróságok jogi személyiséget adjanak a mesterséges intelligenciával rendelkező entitásoknak, és a jogalkotóknak el kellene gondolkodniuk, mielőtt ezt megtennék. Ha a jogalkotók és a bíróságok megfontolják a jogi személyiség e cikk által meghatározott feltételeit a mesterséges intelligencia entitásokra alkalmazva, fel fogják ismerni a jogi személyiség és ezen entitások közötti összeegyeztethetlenséget. Ennek az összeegyeztethetlenségnek a megértése nélkül a mesterséges intelligenciával rendelkező entitások körüli elmélet, politika és peres eljárások olyan irányba mozdulhatnak el, amely aláássa a jogbiztonságot és felborítja a jogi elvárásokat.